

Plan

Przywrócenia Środków Utrzymania
(LRP)

Projekty Morskich Farm Wiatrowych
Bałtyk 2 i Bałtyk 3 (Polska)

Komponenty morskie Projektów

Autorzy:

Katarzyna Auffret – Twardowska

Krzysztof Cieszkowski

Klaudia Drosio

Frédéric Giovannetti

Anita Kuliś

Warszawa, 16 września 2025

Spis treści

1	Wprowadzenie	8
1.1	Zakres i cele LRP	8
1.2	Ograniczenia	8
1.3	Najważniejsze informacje o Projektach	9
1.4	Działania mające na celu unikanie i minimalizowanie przemieszczeń ekonomicznych	10
1.5	Autorzy	10
2	Podstawy prawne	12
2.1	Przepisy unijne i krajowe	12
2.2	Wymogi międzynarodowe	13
2.2.1	Rezolucja Parlamentu Europejskiego	13
2.2.2	Wymagania kredytodawców	14
3	Odpowiednie polskie i europejskie punkty odniesienia	16
3.1	Porozumienie Sektorowe	16
3.2	Rekompensaty przejściowe	16
3.3	Przywrócenie środków utrzymania	17
3.3.1	Pomoc finansowa dla komercyjnych statków rybackich	17
3.3.2	Pomoc finansowa dla rekreacyjnych (wędkarskich) statków rybackich	20
4	Wpływ Projektów	22
4.1	Oddziaływania morskie Projektów	22
4.2	Porty objęte wpływem Projektów	23
4.3	Statki objęte wpływem Projektów	25
4.3.1	Statki komercyjne	27
4.3.2	Statki rekreacyjne	30
4.4	Działalność rybacka	32
4.4.1	Techniki połowowe	32
4.4.2	Połowcy	33
4.4.3	Nakład połowowy	35
4.4.4	Produktywność połowowa	38
4.4.5	Potencjalny wpływ na łańcuchy dostaw i działalność komercyjną związaną z rybołówstwem	40
4.4.6	Podsumowanie	41
5	Wyniki konsultacji	42

5.1	Spotkania informacyjne i wstępne konsultacje	42
5.1.1	Najważniejsze wyniki	43
5.2	Spotkania informacyjne i konsultacyjne dotyczące TCM	44
5.2.1	Najważniejsze wyniki	45
6	Dane bazowe oraz środki utrzymania dotyczące osób dotkniętych oddziaływaniem Projektów	46
6.1	Metodologia i ograniczenia	46
6.2	Wyniki badań ilościowych	47
6.2.1	Demografia respondentów	47
6.2.2	Kategoryzacja statków	47
6.2.3	Porty cumowania	48
6.2.4	Kwadraty rybackie i techniki połowowe	49
6.2.5	Gospodarstwa domowe respondentów	50
6.2.6	Źródła utrzymania	51
6.2.7	Budżet gospodarstwa domowego	51
6.2.8	Ewolucja dochodów z rybołówstwa	52
6.2.9	Plany i aspiracje na przyszłość	53
6.3	Wyniki badań jakościowych	54
6.4	Grupy wrażliwe oraz potencjalne skutki ze względu na płeć	55
6.5	Podsumowanie	56
7	Przejęciowy mechanizm rekompensat (TCM)	58
7.1	Przegląd strategii łagodzenia skutków	58
7.2	Istniejący model odniesienia dla projektu TCM: mechanizm Baltic Power	58
7.3	Cele i kluczowe zasady projektu TCM	58
7.3.1	Cele i czas trwania TCM	58
7.3.2	Zasady kwalifikowalności	58
7.3.3	Potencjalne opcje kwalifikowalności do TCM	59
7.4	Wyniki konsultacji dotyczących TCM	60
7.5	Weryfikacja kwalifikowalności	60
7.6	Potencjalnie niezarejestrowane statki	61
7.7	Obliczanie rekompensaty TCM	62
7.7.1	Przegląd	62
7.7.2	Odszkodowanie za utracone dochody	62
7.7.3	Rekompensata za dodatkowe wydatki	63

7.7.4	Kwoty rekompensat	65
7.7.5	Statki rekreacyjne	66
7.7.6	Podatek i etapowanie	67
8	Przywrócenie środków utrzymania	68
8.1	Przegląd	68
8.2	Szkolenia i zwiększanie możliwości zatrudnienia	68
8.3	Rekrutacja i zamówienia	69
9	Zarządzanie skargami	70
10	Monitorowanie i ocena	73
10.1	Przegląd	73
10.2	Monitorowanie nakładów i wyników	74
10.3	Monitorowanie rezultatów	75
10.4	Badanie monitorujące	76
10.4.1	Badanie przed wdrożeniem TCM	76
10.4.2	Badanie okresowe, po wdrożeniu TCM	76
10.4.3	Końcowe badanie monitorujące	77
10.5	Zewnętrzny monitoring zgodności	77
10.6	Audyt końcowy	79
10.7	Ujawnianie wyników monitorowania	80
11	Plan działania	81
11.1	Role i obowiązki	81
11.1.1	Zasoby wewnętrzne	81
11.1.2	Wsparcie zewnętrzne	81
11.2	Konsultacje i ujawnianie informacji	82
11.3	Harmonogram wdrożenia	82
Załącznik 1. Przepisy UE		84
Załącznik 2. Przepisy polskie		86
Załącznik 3. Wymagania kredytodawców		89
Załącznik 4. Projekty przepisów		91
Załącznik 5. Lista kontrolna weryfikacji wniosków		93
Załącznik 6. Wykaz wykorzystanych dokumentów		95

Wykaz rysunków:

Rys. 1 Mapa kluczowych elementów projektu.....	11
Rys. 2 Kwadraty rybackie, na które mają wpływ Projekty, oraz powierzchnia zajmowana przez obiekty Projektów.....	23
Rys. 3 Porty objęte wpływem Projektów (porty pochodzenia)	25
Rys. 4 Ruch statków rybackich w 2023 r. na podstawie danych AIS-PL – niezależnie od prędkości.....	26
Rys. 5 Statki rybackie prowadzące połowy w 2023 r. na podstawie danych AIS-PL	27
Rys. 6 Łączna liczba potencjalnie dotkniętych statków rybackich według portu pochodzenia.....	28
Rys. 7 Łączna liczba potencjalnie dotkniętych statków rybackich według długości statku i portu pochodzenia	28
Rys. 8 Liczba statków rybackich prowadzących połowy w poszczególnych obszarach Projektów, według portu pochodzenia.....	29
Rys. 9 Liczba statków rybackich prowadzących połowy w poszczególnych obszarach Projektów, według wielkości statków	29
Rys. 10 Liczba komercyjnych statków rybackich prowadzących połowy w dotkniętych kwadratach rybackich w 2024 r.	30
Rys. 11 Miejsca połowów wędkarskich zidentyfikowane w ramach wieloletniego programu gromadzenia danych dotyczących rybołówstwa w latach 2004–2019.....	31
Rys.12 Narzędzia połowowe stosowane w 2024 r. w dotkniętych kwadratach rybackich według połowów [kg].....	33
Rys.13 Łączne połowy w poszczególnych kwadratach rybackich w 2024 r.	34
Rys. 14 Połowy w dotkniętych kwadratach rybackich w stosunku do całkowitych połowów w polskich obszarach morskich [%].....	35
Rys. 15 Rozkład połowów według gatunków w dotkniętych kwadratach rybackich w 2024 r. [% całkowitych połowów].....	35
Rys.16 Nakład połowowy (w dniach) w dotkniętych kwadratach rybackich w 2024 r.	37
Rys. 17 Nakład połowowy (w dniach) w dotkniętych kwadratach rybackich w 2024 r., według wielkości statków	37
Rys. 18 Wydajność (w kg/dzień) w dotkniętych kwadratach rybackich w 2024 r.	38
Rys. 19 Produktivność połowów (kg/km ²) w 8 kwadratach rybackich w 2024 r.	38
Rys. 20 Wartość połowów w 2024 r. w dotkniętych kwadratach rybackich.....	39
Rys. 21 Wartość połowów w 2024 r. według gatunków ryb.....	40
Rys.22 Harmonogram spotkań informacyjnych z rybakami	42
Rys. 23 Liczba jednostek zacumowanych w poszczególnych portach według typu statku	49
Rys. 24 Rodzaje narzędzi połowowych stosowanych na rybackich statkach komercyjnych w zależności od wielkości statku.....	50
Rys. 25 Miesięczny budżet gospodarstwa domowego.....	52
Rys. 26 Dochody z działalności rybackiej w ciągu ostatnich 5 lat.....	52
Rys. 27 Wskazywane przyczyny spadku dochodów z działalności rybackiej	53
Rys. 28 Plany i aspiracje rybaków na najbliższe 5 lat.....	53
Rys. 29 Schemat zarządzania skargami	71
Rys. 30 Harmonogram wdrażania LRP.....	83

Wykaz tabel:

Tabela 1 Wybrane planowane zaproszenia do składania wniosków w ramach programu Funduszy Europejskich dla Rybactwa.....	18
Tabela 2 Porty pochodzenia i liczba potencjalnie dotkniętych statków rybackich.....	24
Tabela 3 Liczba statków rekreacyjnych działających w latach 2018–2019 i zidentyfikowanych w 2025 r. w 4 dotkniętych portach.....	31
Tabela 4 Nakład połowowy (w dniach) i wydajność (w kg/dzień) w 8 kwadratach rybackich w 2024 r.....	36
Tabela 5 Liczba uczestników obecnych na spotkaniach informacyjnych.....	43
Tabela 6 Liczba uczestników obecnych na spotkaniach konsultacyjnych dotyczących TCM.....	44
Tabela 7 Rodzaje statków w obszarze objętym badaniem (tylko respondenci badania).....	48
Tabela 8 Liczba statków według długości w obszarze badania	48
Tabela 9 Grupy narzędzi połowowych.....	49
Tabela10 Maksymalna wartość połowów w latach 2018–2024 w pięciu obszarach Projektów	62
Tabela 11 Kwoty rekompensat rocznie dla poszczególnych statków komercyjnych	65

Tabela 12 Kwoty rekompensat rocznie dla statków rybackich z 4 portów	66
Tabela 13 Kwoty rekompensat dla statków rekreacyjnych (jednorazowe)	66
Tabela 14 Wskaźniki nakładów i wyników	74
Tabela 15 Wskaźniki rezultatów.....	75

Skróty i definicje:

AIS	Automatyczny System Identyfikacji
CGM	Proces zarządzania skargami społeczności (CGM - Community Grievance Management)
CMR	Centrum Monitorowania Rybołówstwa
ECI	zewnętrzna infrastruktura przyłączeniowa
GIS	System Informacji Geograficznej
GIW	Główny Inspektorat Weterynarii
GUS	Główny Urząd Statystyczny
IFC	Międzynarodowa Korporacja Finansowa
IMO	Międzynarodowa Organizacja Morska
JV	Struktura własnościowa inwestora: Joint Venture (JV) - Equinor (50%) i Polenergia (50%)
KPI	kluczowe wskaźniki efektywności
LRF	Ramy przywracania środków utrzymania
LRP	Plan przywrócenia środków utrzymania
MFW	Morska Farma Wiatrowa
MIR	Morski Instytut Rybacki Państwowy Instytut Badawczy
MW	Megawat
Obszar objęty oddziaływaniem	Obszar objęty oddziaływaniem Projektów, wyznaczony buforem o szerokości 500 m od obrysu farm wiatrowych i po obu stronach wspólnego kabla.
Obszary Projektów	Obszar objęty oddziaływaniem obejmuje 5 obszarów Projektów: obszar Projektu farmy wiatrowej Bałtyk 2, trasa kabla Bałtyk 2, obszar Projektu farmy wiatrowej Bałtyk 3, trasa kabla Bałtyk 3, wspólna infrastruktura przyłączeniowa (wspólny kabel eksportowy) Bałtyk 2 i Bałtyk 3
OOŚ	Ocena oddziaływania na środowisko
PAP	Osoba dotknięta oddziaływaniem Projektu/Projektów
PSEW	Polskie Stowarzyszenie Energetyki Wiatrowej
POM	Polskie Obszary Morskie
Porty pochodzenia	Porty rejestracji potencjalnie dotkniętych statków rybackich
Potencjalnie dotknięte statki rybackie	Statki rybackie prowadzące działalność (poławiające) na obszarze objętym oddziaływaniem Projektów w latach 2018–2024 i zarejestrowane na dzień 29.04.2025 r. na podstawie danych CMR
Projekty	Morskie Farmy Wiatrowe Bałtyk 2 i Bałtyk 3
RCL	Rządowe Centrum Legislacyjne
RODO	Rozporządzenie o Ochronie Danych Osobowych
Rybołówstwo komercyjne	Prowadzenie działalności w zakresie rybołówstwa morskiego w celu uzyskania dochodu

SFP	Specjalne zezwolenia połowowe
TCM	Przejściowy mechanizm rekompensat
TSS	System Rozgraniczenia Ruchu Statków
Wędkarstwo rekreacyjne	niekomercyjne połowy ryb morskich w celach rekreacyjnych (wędkarstwo) w celu uzyskania dochodu
WSE	Wyłączna Strefa Ekonomiczna
VMS	System Monitorowania Statków

1 Wprowadzenie

1.1 Zakres i cele LRP

Morskie Farmy Wiatrowe Bałtyk 2 i Bałtyk 3 („Projekty”) znajdują się u wybrzeży Bałtyku na Pomorzu, w polskiej wyłącznej strefie ekonomicznej (WSE) Morza Bałtyckiego. Farmy wiatrowe obejmują część morską, w skład której wchodzi turbin wiatrowe wytwarzające energię oraz kable przesyłowe doprowadzające ją do lądu, oraz część lądową, łączącą morską elektrownię wiatrową z krajową siecią elektroenergetyczną.

Oba Projekty mogą potencjalnie wpływać na zasoby oraz środki utrzymania użytkowników morza. Projekty Bałtyk 2 i Bałtyk 3 będą finansowane przez wielostronne instytucje finansowania rozwoju, dlatego muszą być zgodne zarówno z polskim prawem, jak i wymogami tych kredytodawców. Około 30 polskich i międzynarodowych instytucji finansowych, w tym Polski Bank Rozwoju – Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK), Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) i Nordycki Bank Inwestycyjny (NIB), zapewni finansowanie morskich farm wiatrowych Bałtyk 2 i Bałtyk 3. Dla każdego z projektów Bałtyk 2 i Bałtyk 3 zabezpieczono pakiety finansowania o wartości ponad 3 mld EUR.

Niniejszy dokument stanowi Plan Przywrócenia Środków Utrzymania (LRP) dla morskich komponentów Projektów morskich farm wiatrowych Bałtyk 2 i Bałtyk 3. Ma on działać zgodnie z odpowiednimi wymogami Standardów Środowiskowych i Społecznych EBI, Standardów Działań IFC oraz Zasad Równikowych.

Projekty są realizowane przez konsorcjum Equinor (Norwegia) i Polenergia (Polska) w proporcji 50/50. Obie firmy specjalizują się w rozwoju energii odnawialnej. Chociaż Bałtyk 2 i Bałtyk 3 są dwoma odrębnymi podmiotami prawnymi, dla obu Projektów przygotowano jeden dokument LRP, ponieważ większość skutków związanych z infrastrukturą morską jest wspólna i można oraz należy rozwiązać je wspólnie.

Dokument LRP dla lądowych komponentów Projektów został przygotowany w 2024 r. w ramach poprzedniego przedsięwzięcia realizowanego przez ten sam zespół.

1.2 Ograniczenia

Przygotowanie niniejszego LRP napotkało na kilka ograniczeń wynikających zarówno z dostępności, jak i jakości danych pierwotnych oraz wtórnych. W odniesieniu do danych rybackich należy wskazać, że oficjalne dzienniki połowowe były w wielu przypadkach wypełniane ręcznie, co wiąże się z ryzykiem błędów ludzkich. Ponadto ograniczona ilość miejsc w formularzach do raportowania kwadratów rybackich mogła prowadzić do pominięć lub uogólnień w przekazywanych informacjach.

W odniesieniu do systemu elektronicznego raportowania połowów, mniejsze jednostki o długości poniżej 12 metrów przeszły proces zmiany sposobu raportowania, z systemu papierowego na elektroniczny, co wygenerowało błędy i niespójności w przenoszeniu zapisów. Dane historyczne tych jednostek, oparte na raportowaniu papierowym, są więc

mniej precyzyjne i spójne. Pełne przejście na raportowanie elektroniczne w 2024 roku również spowodowało trudności, ponieważ migracja danych wywołała nieścisłości w oficjalnym rejestrze.

Ograniczeniom podlegają także dane dotyczące rybołówstwa rekreacyjnego. Program badawczy realizowany przez Morski Instytut Rybacki (MIR) na jednostkach rekreacyjnych opierał się na niewielkiej próbie rejsów wędkarskich, w związku z czym dane nie mogły zostać uznane za w pełni reprezentatywne. W celu ich uzupełnienia przeprowadzono dodatkowe analizy z wykorzystaniem narzędzi GIS oraz informacji pozyskanych bezpośrednio od wędkarzy, w tym poprzez ankiety i źródła internetowe.

Za inne istotne ograniczenie należy również uznać aspekt regulacyjny. Projektowane przepisy dotyczące systemu rekompensat dla sektora rybackiego, istotne z punktu widzenia niniejszego LRP, nie zostały dotąd wdrożone i pozostają w fazie projektów. Tworzy to określony poziom niepewności, ponieważ przyszłe zmiany mogą wpłynąć na ramy obowiązywania mechanizmu rekompensacyjnego.

1.3 Najważniejsze informacje o Projektach

Equinor i Polenergia realizują projekty morskich farm wiatrowych Bałtyk 2 i Bałtyk 3 u wybrzeży Bałtyku na Pomorzu w polskiej Wyłącznej Strefie Ekonomicznej. Projekty te będą miały następujące cechy:

- Moc zainstalowana: 720 MW dla każdej z dwóch farm wiatrowych (każda po 50 turbin wiatrowych);
- Odległość od brzegu:
 - Bałtyk 2: 37 km,
 - Bałtyk 3: 22 km;
- Jedno wspólne miejsce wyjścia na ląd dla obu farm wiatrowych, położone około 3 km na zachód od portu w Ustce;
- Infrastruktura kabli przyłączeniowych na lądzie prowadzona w jednym wspólnym korytarzu i w dwóch odcinkach:
 - Najpierw dla obu farm do dwóch podstacji elektroenergetycznych zlokalizowanych w pobliżu miejscowości Pęplino (długość 8 km), przy czym każda podstacja wymaga powierzchni 8 hektarów,
 - Dalej do istniejącej podstacji elektroenergetycznej (długość 6 km) położonej w pobliżu miejscowości Wierzbicino (niedaleko miasta Słupsk), gdzie infrastruktura Projektów zostanie podłączona do polskiej sieci energetycznej.

W Łebie, na istniejących terenach przemysłowych, zostanie również zbudowana baza obsługowo-serwisowa w celu zaspokojenia potrzeb operacyjnych Projektów. Nie będzie ona częścią finansowania Projektów i dlatego jest uważana za obiekt towarzyszący w rozumieniu PS1 IFC.

Chociaż Projekty są zlokalizowane w województwie pomorskim, a właściwy Urząd Morski znajduje się w Gdyni, zaangażowany jest również Urząd Morski w Szczecinie, ponieważ obszar oddziaływania Projektów obejmuje wschodnią część województwa zachodniopomorskiego. Na mapie przedstawiono ogólny zarys projektów (Rys. 1).

1.4 Działania mające na celu unikanie i minimalizowanie przemieszczeń ekonomicznych

Podstawowym instrumentem pozwalającym uniknąć i zminimalizować przemieszczenia ekonomiczne jest plan zagospodarowania przestrzennego. Lokalizacja MFW Bałtyk 2 i Bałtyk 3 jest zgodna z planem zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej, przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 14 kwietnia 2021 r. (Dz. U. z 2021 r., poz. 935). Projekt planu przed jego przyjęciem był przedmiotem szerokich konsultacji społecznych. Proces ten trwał kilka lat i został dobrze udokumentowany. Projekt planu wraz z jego oceną oddziaływania na środowisko były dostępne do wglądu publicznego od 19 czerwca 2018 r. do 1 sierpnia 2018 r. Zaktualizowane dokumenty zostały ponownie udostępnione publicznie od 8 sierpnia 2019 r. do 27 września 2019 r. Zorganizowano cztery ogólnodostępne spotkania konsultacyjne oraz spotkania sektorowe, w tym dotyczące tematyki rybołówstwa. W trakcie prac nad planem przeprowadzono dodatkowe analizy i badania, w tym dokładniejszą lokalizację łowisk dla statków rybackich o długości powyżej 12 m na podstawie wywiadów z rybakami, którymi objęto 267 rybaków w 53 lokalizacjach (szacunkowo 72% populacji rybaków).

Inwestor prowadził także szeroko zakrojone konsultacje dotyczące realizacji Projektów. Działania te mają również na celu uniknięcie lub zminimalizowanie ewentualnych skutków ekonomicznych związanych z realizacją inwestycji. Zarówno dotychczasowe, jak i planowane działania zostały szczegółowo opisane w Planie Zarządzania Interesariuszami (SEP 2022, zaktualizowanym w 2024 roku).

Wysiłki podjęte w celu zminimalizowania potencjalnych skutków ekonomicznych doprowadziły do wyboru lokalizacji, które wiążą się z minimalnym wpływem na rybołówstwo, co potwierdza niniejszy LRP: w 2024 r. całkowite połowy w ośmiu dotkniętych kwadratach rybackich stanowiły 0,46% całkowitych połowów (według masy) i 0,7% całkowitej wartości połowów w polskich obszarach morskich (POM). Wydajność połowów w tych kwadratach rybackich jest niska i wynosi jedynie około 5% wydajności połowów w POM.

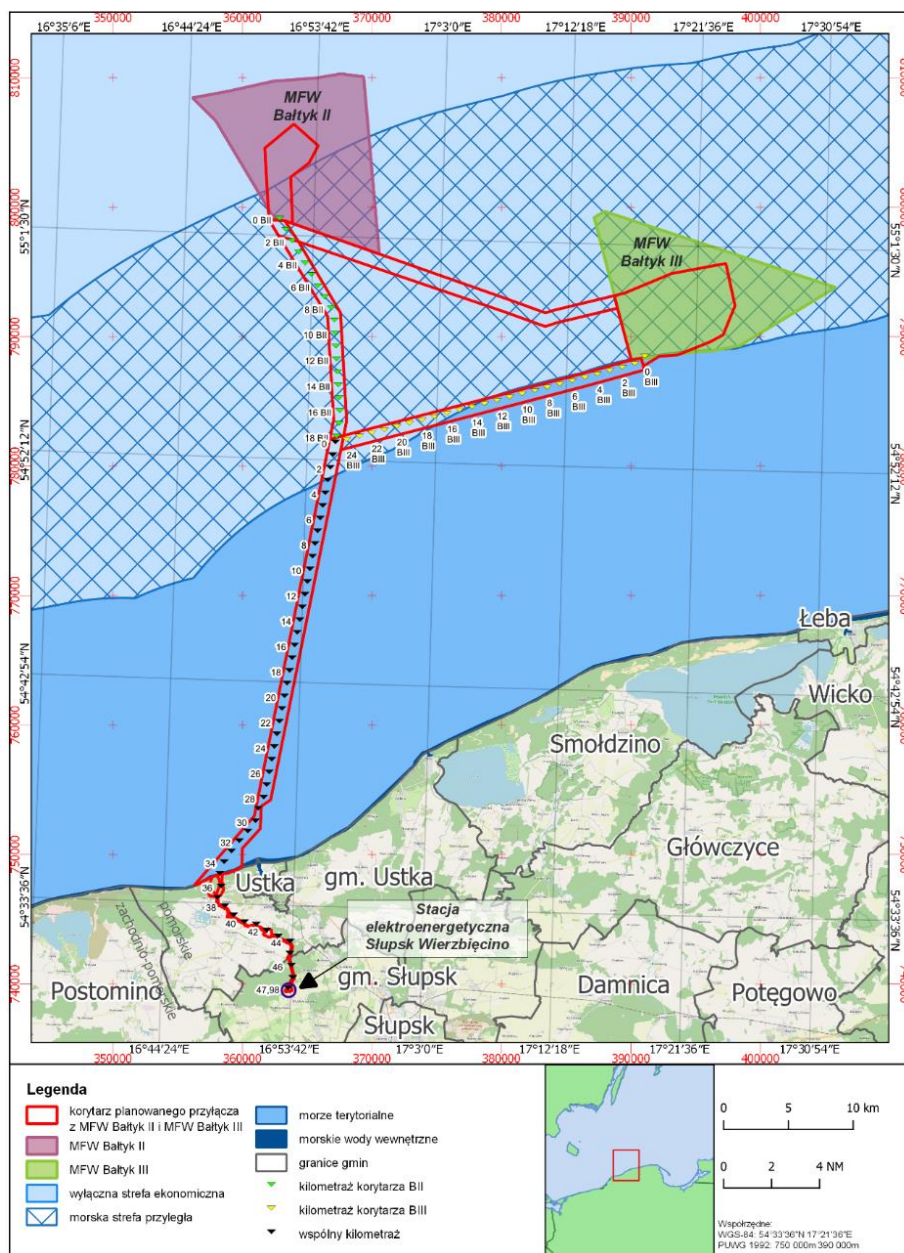
1.5 Autorzy

Niniejszy LRP został przygotowany przez zespół Sotis Advisors: Katarzynę Auffret-Twardowską, Anitę Kuliś i Klaudię Drosio, polskie ekspertki ds. środowiska i spraw społecznych, Krzysztofa Cieszkowskiego, eksperta ds. rybołówstwa, oraz Frédérica Giovannetti, międzynarodowego eksperta ds. społecznych i przesiedleń, we współpracy z

zespołem JV. Zespół przygotowujący LRP pracował nad przygotowaniem niniejszego dokumentu od lutego do sierpnia 2025 r.

Zadanie obejmowało szczegółowy przegląd dokumentacji wewnętrznej zebranej przez zespół Projektów dotyczącej wpływu na środowisko i społeczeństwo, badań bazowych, ocen oddziaływania na środowisko, decyzji polskiego rządu; wywiady z przedstawicielami Projektów, a także wizytę terenową na obszarze Projektów w marcu 2025 r. (poprzednia wizyta miała miejsce w kwietniu 2024 r. podczas przygotowywania LRF); przeprowadzenie ankiet i konsultacji z lokalnymi interesariuszami i stronami zainteresowanymi pośród społeczności potencjalnie dotkniętych Projektami (patrz [rozdział 6](#)).

Rys. 1 Mapa kluczowych elementów projektu

Źródło: Raport OOS dla ECI MFW Bałtyk II i MFW Bałtyk III, EKO-KONSULT Gdańsk, marzec 2023 r.

2 Podstawy prawne

Obowiązujące normy obejmują:

- Odpowiednie przepisy i regulacje prawne obowiązujące w Polsce i UE;
- Odpowiednie międzynarodowe polityki i normy kredytodawców w zakresie ochrony środowiska i spraw społecznych, w tym:
 - Standardy (Performance Standards, PS) Międzynarodowej Korporacji Finansowej (IFC), w szczególności PS5 (2012);
 - Podręcznik środowiskowy i społeczny Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) z 2022 r., w tym norma 6;
 - Zasady Równikowe IV.

2.1 Przepisy unijne i krajowe

Najważniejsze odpowiednie przepisy UE zostały wymienione poniżej i opisane bardziej szczegółowo w załączniku 1:

- Konwencja o ochronie środowiska morskiego obszaru Morza Bałtyckiego z dnia 22 marca 1974 r., zaktualizowana w 1992 r., ratyfikowana przez Polskę w dniu 18 czerwca 1980 r. i przez WE/UE w dniu 21 lutego 1994 r.¹;
- Dyrektywa 2008/56/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 czerwca 2008 r. ustanawiająca ramy działań Wspólnoty w dziedzinie polityki środowiska morskiego (dyrektywa ramowa w sprawie strategii morskiej)²;
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/89/UE z dnia 23 lipca 2014 r. ustanawiająca ramy planowania przestrzennego obszarów morskich³;
- Dyrektywa 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylająca dyrektywę Rady 90/313/EWG⁴;
- Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko⁵;
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (wersja ujednolicona)⁶;
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory⁷;

¹ eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:31994D0157

² [Dyrektywa - 2008/56 - EN - EUR-Lex](#)

³ [Dyrektywa - 2014/89 - EN - EUR-Lex](#)

⁴ [Dyrektywa - 2003/4 - EN - EUR-Lex](#)

⁵ [Dyrektywa - 2001/42 - EN - EUR-Lex](#)

⁶ [Dyrektywa - 2011/92 - EN - EUR-Lex](#)

⁷ [Dyrektywa - 92/43 - EN - EUR-Lex](#)

- Dyrektywa 2009/147/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa⁸.

Przepisy polskie mające znaczenie dla Projektów zostały wymienione poniżej i przedstawione w załączniku 2:

- Ustawa z dnia 17 grudnia 2020 r. o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych⁹;
- Ustawa z dnia 24 lipca 2015 r. o przygotowaniu i realizacji inwestycji strategicznych w zakresie sieci przesyłowych¹⁰;
- Ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie morskim¹¹;
- Ustawa z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej¹²;
- Ustawa z dnia 18 września 2001 r. – Kodeks morski¹³;
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne¹⁴;
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku, jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko¹⁵;
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane¹⁶.

2.2 Wymogi międzynarodowe

2.2.1 Rezolucja Parlamentu Europejskiego

W dniu 7 lipca 2021 r. Parlament Europejski przyjął rezolucję w sprawie wpływu morskich farm wiatrowych i innych systemów energii odnawialnej na sektor rybołówstwa¹⁷. Rezolucja ta zawiera między innymi następujące postulaty:

(cytat)

- „17. podkreśla, że morskie farmy wiatrowe powinny być w miarę możliwości lokalizowane w strefach, w których nie zezwala się na połowy, aby zminimalizować negatywny wpływ na sektor rybołówstwa;

⁸ Dyrektywa 2009/147/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (europa.eu)

⁹ tekst jednolity Dziennik Ustaw z 2024 r., poz. 182, 1828, 1847

¹⁰ tekst jednolity Dziennik Ustaw z 2024 r., poz. 1199

¹¹ tekst jednolity Dziennik Ustaw z 2024 r., poz. 1068, 1933

¹² tekst jednolity Dziennik Ustaw z 2024 r., poz. 1125, z 2025 r., poz. 409

¹³ tekst jednolity Dziennik Ustaw z 2023 r., poz. 1309

¹⁴ tekst jednolity Dziennik Ustaw z 2024 r., poz. 1087, 1089, 1473, z 2025 r., poz. 216

¹⁵ tekst jednolity Dziennik Ustaw z 2024 r., poz. 1112, 1881, 1940

¹⁶ tekst jednolity Dziennik Ustaw z 2025 r., poz. 418

¹⁷ [Przyjęte teksty - Wpływ morskich farm wiatrowych i innych systemów energii odnawialnej na sektor rybołówstwa - środa, 7 lipca 2021 r.](#)

- 18. stwierdza, że morskie farmy wiatrowe mogą mieć wpływ na rybołówstwo poprzez zmianę rozmieszczenia przestrzennego i liczebności gatunków morskich poławianych w celach komercyjnych, a także poprzez zamknięcie łowisk ze względów bezpieczeństwa lub narzucenie zmiany działalności lub metod połowowych, na przykład z aktywnych na pasywne;
- 19. nalega na nawiązanie dialogu i współpracy z rybakami na wczesnym etapie procesu; podkreśla potrzebę uwzględnienia lokalnych ekosystemów i specyfiki lokalnej społeczności; podkreśla potrzebę zapewnienia rybakom odpowiedniego odszkodowania, jeżeli utworzenie morskich elektrowni wiatrowych wpłynie na ich działalność; (...)
- 23. podkreśla, że w przypadku przesiedlenia szczególnie dotknięci zostaną rybacy prowadzący działalność na małą skalę i rybacy przybrzeżni, ponieważ mogą oni nie mieć możliwości przeniesienia się na bardziej oddalone łowiska lub zmiany metod połowowych, zwłaszcza jeśli morskie farmy wiatrowe znajdują się na wodach terytorialnych (12 mil morskich od wybrzeża); wzywa do zapewnienia odpowiedniej rekompensaty w ostateczności;
- 24. podkreśla potrzebę ułatwienia dostępu do ubezpieczenia statkom rybackim działającym na obszarach MFW lub przepływającym przez te obszary, ponieważ jest to obecnie bardzo problematyczne ze względu na niewystarczające poziomy odszkodowania oferowane przez polisy ubezpieczeniowe statków rybackich;
- 25. zwraca uwagę, że wszelkie ograniczenia dostępu do tradycyjnych łowisk mają bezpośredni wpływ na źródła utrzymania rybaków z różnych nadmorskich państw członkowskich UE oraz na miejsca pracy zależne od rybołówstwa na lądzie; podkreśla zatem, że w razie konieczności należy zapewnić odpowiednią rekompensatę jako ostateczność; ponadto zwraca uwagę, że ograniczenia dostępu mogą zagrozić odpowiedzialnemu i zrównoważonemu zapewnieniu bezpieczeństwa żywnościowego.”

2.2.2 Wymagania kredytodawców

Finansowanie morskich farm wiatrowych Bałtyk 2 i Bałtyk 3 zostanie zapewnione przez około 30 polskich i międzynarodowych instytucji finansowych (kredytodawców), które stosują zestaw wymogów środowiskowych i społecznych. Mimo że różnią się literalnie, to jednak zgadzają się co do istoty. Istnieją trzy zestawy polityk środowiskowych i społecznych, które będą stosowane przez kredytodawców w odniesieniu do Projektów:

- Międzynarodowa Korporacja Finansowa (IFC) stosuje swoje standardy w zakresie ochrony środowiska i społecznej odpowiedzialności (PS), a mianowicie PS5 „Pozyskiwanie gruntów i przymusowe przesiedlenia”. Standardy IFC są również stosowane przez innych kredytodawców, w tym większość dwustronnych agencji kredytów eksportowych oraz banki równikowe. Te ostatnie stosują dodatkowo zasady równikowe (IV);

- Zasady Równikowe (IV);
- Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) stosuje swoje standardy środowiskowe i społeczne z 2022 r. Standardem odnoszącym się do skutków przesiedleń i przywracania środków utrzymania jest Standard 6 „Przymusowe przesiedlenia”.

Koncentrując się na skutkach nabywania gruntów, wszystkie te standardy dotyczące „przesiedleń” wyraźnie odnoszą się również do ograniczeń w korzystaniu z zasobów naturalnych, w tym zasobów morskich i zasobów rybnych, a zatem mają zastosowanie do skutków ograniczeń w żegludze lub dostępie do łowisk, które są uważane za potencjalnie mające wpływ na środki utrzymania, czyli „przesiedlenia ekonomiczne” i są objęte standardami dotyczącymi „przesiedleń”. Kluczowe wymagania tych standardów, które mają zastosowanie do komponentów morskich Projektów, są następujące:

- Należy unikać przesiedleń (w tym „przesiedleń ekonomicznych”, czyli wpływu na środki utrzymania) lub je minimalizować, badając technicznie i ekonomicznie wykonalne alternatywy Projektów;
- Środki utrzymania osób dotkniętych projektem powinny zostać poprawione lub przywrócone do poprzedniego poziomu, w oparciu o prostą zasadę „nie gorzej, jeśli nie lepiej”; „środki utrzymania” w rozumieniu norm międzynarodowych to szerokie pojęcie, które obejmuje między innymi dochody, dostęp do usług, jakość życia;
- Wszystkie plany mające na celu łagodzenie lub kompensowanie wpływu na środki utrzymania oraz ich przywrócenie tam, gdzie nie da się uniknąć pozostałych skutków, powinny być dokładnie konsultowane z grupami dotkniętymi problemem, z uwzględnieniem szczególnych potrzeb kobiet i grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, jeśli ma to zastosowanie; obejmuje to ujawnianie planów łagodzenia skutków i konsultacje podczas wydarzeń uwzględniających wrażliwość kulturową;
- Plany powinny być monitorowane i oceniane.

3 Odpowiednie polskie i europejskie punkty odniesienia

3.1 Porozumienie Sektorowe

We wrześniu 2021 r. deweloperzy morskiej energii wiatrowej, strona rządowa i inne zainteresowane strony uzgodniły wielostronne „Porozumienie Sektorowe” w celu wsparcia rozwoju morskiej energii wiatrowej. Porozumienie miało na celu ustanowienie stałej platformy współpracy między rządem i administracją lokalną, obecnymi i przyszłymi inwestorami oraz operatorami morskich farm wiatrowych w Polsce, a także przedstawicielami łańcucha dostaw i usług, podmiotami naukowymi i badawczymi oraz instytucjami finansowymi i ubezpieczeniowymi.

Współpraca między przedstawicielami społeczności rybackiej a inwestorami odbywa się w ramach grupy roboczej 6: Współpraca interesariuszy i otoczenie regulacyjne, podgrupy 3: Współpraca w obszarze rybołówstwa. Spotkania tej podgrupy poświęcone były m.in. pracom nad nowelizacją ustawy o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych oraz niektórych innych ustaw (UD162) oraz zmianom prawnym w zakresie rekompensat dla rybaków. Podgrupa zajmująca się współpracą z rybakami została połączona z podgrupą zajmującą się uproszczeniem procedur inwestycyjnych.

Jednym z działań w ramach porozumienia sektorowego miało być opracowanie „Kodeksu dobrych praktyk” w zakresie współistnienia morskich farm wiatrowych z rybołówstwem. Prace nad kodeksem koordynowało Polskie Stowarzyszenie Energetyki Wiatrowej (PSEW), które powierzyło jego opracowanie zespołowi ekspertów z Uniwersytetu Gdańskiego. Obecnie projekt Kodeksu dobrych praktyk od dłuższego czasu jest w trakcie przeglądu przez ministerstwa, chociaż harmonogram i procedura tego przeglądu nie są znane.

3.2 Rekompensaty przejściowe

Kwestia rekompensat dla rybaków w związku z morskimi farmami wiatrowymi na Morzu Bałtyckim ma zostać uregulowana w rozporządzeniu przygotowywanym przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministerstwo Klimatu. Obecnie, ze względu na brak regulacji, firma Baltic Power, która jako pierwsza w kraju rozpoczęła budowę morskiej farmy wiatrowej, przygotowała i wdraża rozwiązanie pomostowe regulujące wypłatę rekompensat. Mechanizm ten, jedyny istniejący do tej pory na rynku, został pokrótce przedstawiony poniżej.

Opracowany przez Baltic Power „Tymczasowy system rekompensat” jest skierowany do:

- Rybaków, których statki prowadziły połowy w kwadratach N7, N8, O6, O7 i O8, obejmujących obszar farmy wiatrowej Baltic Power i połączenia kablowego w latach 2018-2023,
- właścicieli łodzi wędkarskich/rekreacyjnych, którzy w latach 2018-2019 aktywnie łowili ryby w obszarze kwadratów rybackich: O6, O7, O8, N7, N8.

Wysokość rekompensaty w ramach tego systemu dla komercyjnych statków rybackich zależy od długości statku (od 15 200 PLN/rok dla najmniejszych jednostek o długości poniżej 8 m do 48 700 PLN/rok dla statków o długości powyżej 40 m). Rekompensata za okres budowy farmy wiatrowej jest wypłacana w dwóch transzach: pierwsza transza za okres listopada i grudnia 2024 r. oraz cały rok 2025, druga transza za rok 2026.

W przypadku operatorów statków rekreacyjnych rekompensata jest wypłacana jednorazowo w wysokości 35 000 PLN/statek. Dotyczy to statków stacjonujących w portach Łeba, Ustka, Władysławowo lub innych portach położonych pomiędzy nimi.

Odszkodowania są wypłacane od momentu rozpoczęcia prac na morzu i będą wypłacane przez okres budowy lub do momentu ogłoszenia oficjalnego mechanizmu w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Po jego opublikowaniu spółka dostosuje się do zasad odszkodowań określonych w rozporządzeniu, w tym dotyczących fazy eksploatacji farmy wiatrowej, tj. po 2026 r.

Szczegółowe informacje na temat rozwiązania pomostowego wdrażanego obecnie przez Baltic Power oraz jego zasad dostępne są na stronie internetowej Baltic Power¹⁸.

3.3 Przywrócenie środków utrzymania

W Polsce nie ma przepisów regulujących kwestie wypłaty odszkodowań lub rekompensat dla rybołówstwa w przypadku utraty źródła dochodów lub wzrostu kosztów pracy lub innych kosztów będących skutkiem realizacji inwestycji morskich. W przypadku trudności w połowach spowodowanych przez morską farmę wiatrową, prawo polskie nie przewiduje konkretnie rekompensaty za utracone dochody. Przyznawanie rekompensat lub wsparcia dla grup społecznych tracących dochody jest częścią praktyk międzynarodowych i jest czasami stosowane przez polskich inwestorów, ale nie jest przewidziane w polskim prawie.

3.3.1 Pomoc finansowa dla komercyjnych statków rybackich

3.3.1.1 Pomoc finansowa UE

Polscy rybacy byli i są beneficjentami następujących programów operacyjnych UE:

- Sektorowy Program Operacyjny „Rybołówstwo i Przetwórstwo Ryb” w latach 2004-2006,
- Program Operacyjny „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich” w latach 2007-2013,
- Program Operacyjny „Rybacktwo i Morze” w latach 2014-2020,
- Fundusze Europejskie dla Rybackstwa (FER) na lata 2021-2027, wdrażający Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury (EMFAF) w Polsce¹⁹.

¹⁸ [Baltic Power](#)

¹⁹ [O programie – Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej \(rybacktwo.gov.pl\)](#)

Zgodnie z informacjami opublikowanymi na stronach rządowych²⁰: „W przypadku komercyjnych statków rybackich w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021–2027 (...), w grudniu 2023 r. i w styczniu 2024 r. ogłoszono nabory wniosków na działanie trwałe zaprzestanie działalności połowowej – złomowanie albo przekwalifikowanie statku rybackiego, łącznie na kwotę 315 000 000 zł. (...) Dodatkowo uruchomiono dwa nabory wniosków na trwałe zaprzestanie działalności połowowej – utrata miejsca pracy na statku rybackim, w łącznej wysokości 79 000 000 zł.”

Aktualna lista operacji realizowanych w ramach EMFAF, stan na dzień 31 marca 2025 r.²¹, obejmuje 789 beneficjentów, którzy otrzymali dofinansowanie z tego programu na złomowanie statku rybackiego, tymczasowe zaprzestanie działalności połowowej statku rybackiego lub utratę pracy na statku rybackim²².

Poniższa tabela przedstawia główne planowane zaproszenia do składania wniosków zawarte w zaproszeniu do składania wniosków Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, obowiązującym od 2 kwietnia 2025 r.²³. W ramach priorytetu 1 Funduszy Europejskich dla Rybactwa na lata 2021–2027 podmioty, które nie podjęły decyzji o trwałym zaprzestaniu działalności połowowej, będą mogły uzyskać wsparcie finansowe w ramach następujących środków (Tabela 1):

Tabela 1 Wybrane planowane zaproszenia do składania wniosków w ramach programu Funduszy Europejskich dla Rybactwa

Środek	Rodzaje projektów, które mogą otrzymać finansowanie	Termin składania wniosków / Wnioskodawcy
Kapitał ludzki	1) Podnoszenie posiadanych lub nabycie nowych kwalifikacji zawodowych w obszarach rybołówstwa morskiego lub rybactwa śródlądowego; 2) Nabycie nowych kwalifikacji zawodowych innych niż określone w pkt 1; 3) Tworzenie sieci kontaktów i wymiana informacji w obszarach rybołówstwa morskiego lub rybactwa śródlądowego.	Październik 2025 Między innymi: 1) Właściciel lub armator statku rybackiego, przy użyciu którego jest wykonywane rybołówstwo komercyjne; 2) Rybak – osoba fizyczna prowadząca komercyjną działalność połowową
Innowacje	Opracowanie, prowadzenie badań naukowych, testowanie lub wdrożenie nowych rozwiązań dla rybołówstwa morskiego, rybactwa śródlądowego lub przetwórstwa produktów rybnych w rozumieniu art. 3 pkt 3 ustawy o organizacji rynku rybnego, zwanych dalej „produktami rybnymi”	Listopad 2025 Między innymi: Armator statku rybackiego, przy użyciu którego jest wykonywane rybołówstwo komercyjne

²⁰ [projekt-ustawy-o-pomocy-panstwa-skierowanej-do-armatorow-jednostek-plywajacych-w-zwiazku-z-wprowadzeniem-zakazu-polowu-dorsza-na-morzu-baltyckim](#)

²¹ [lista-operacji-realizowanych-w-programie-fundusze-europejskie-dla-rybactwa-stan-na-31032025/](#) oraz

²² [Lista operacji art. 50 ust. 1 lit. d Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) 2021/1060 - Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej 50a_31_03_25.pdf](#) oraz [50d_31_03_25.pdf](#)

²³ [Wzór harmonogramu](#)

Środek	Rodzaje projektów, które mogą otrzymać finansowanie	Termin składania wniosków / Wnioskodawcy
Dywersyfikacja działalności rybackiej	1) rozwój prowadzonej działalności rybackiej lub rozwój dodatkowej działalności gospodarczej innej niż działalność rybacka; 2) rozpoczęcie nowej działalności gospodarczej; 3) wykorzystanie energii pochodzącej z odnawialnych źródeł energii lub odzyskiwanie energii w prowadzonej działalności.	Czerwiec – lipiec 2025 r. Listopad 2025 Armator statku rybackiego, będącego właścicielem tego statku, przy użyciu którego jest wykonywane rybołówstwo komercyjne.
Tymczasowe zaprzestanie działalności połowowej	Finansowanie na podstawie stawek jednostkowych, według stawek dziennych za każdy dzień zaprzestania działalności połowowej przy użyciu danego statku rybackiego - 30 dni postoju	Sierpień 2025 1) Armator statku rybackiego, przy użyciu którego jest wykonywane rybołówstwo komercyjne, którego długość całkowita wynosi: a) poniżej 12 m, b) od 12 m do 24 m – jeżeli armator tego statku rybackiego w okresie 3 lat przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie w specjalnym zezwoleniu połowowym wydanym na ten statek rybacki posiadał przyznane kwoty połowowe co najmniej 2 gatunków organizmów morskich objętych ogólną kwotą połowową; 2) jeżeli zostały spełnione warunki, o których mowa w art. 21 rozporządzenia 2021/1139.

Źródło: Harmonogram zaproszeń do składania wniosków Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, obowiązujący od 21 maja 2025 r.

3.3.1.2 Projekt zmian w przepisach (2025)

RCL opracowuje obecnie projekt nowelizacji ustawy o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych oraz niektórych innych ustaw²⁴. Pierwotna wersja projektu (z dnia 6 lutego 2025 r.), która jest obecnie przedmiotem prac rządowych, jest dostępna na stronie internetowej RCL²⁵.

W tej wersji projekt wprowadzał między innymi zmiany do ustawy o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych, tworząc podstawę prawną do wypłaty odszkodowań operatorom statków rybackich za utratę korzyści

²⁴ [dokument704009.docx](#)

²⁵ [Projekt](#)

finansowych wynikających z budowy, eksploatacji i likwidacji morskiej farmy wiatrowej oraz związanej z nią infrastruktury odprowadzania energii (projekt art. 84b).

W dniu 11 czerwca na stronach internetowych rządu²⁶ pojawiła się informacja, że w trakcie konsultacji międzyresortowych zrezygnowano z dodania art. 84b do ustawy o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych. Zgodnie z przekazanymi informacjami kwestia ta zostanie przeanalizowana w ramach dalszych prac legislacyjnych. Bardziej szczegółowe informacje na temat tego projektu ustawy przedstawiono w załączniku 4.

3.3.2 Pomoc finansowa dla rekreacyjnych (wędkarskich) statków rybackich

Rybaczy prowadzący działalność rekreacyjną (wędkarstwo) nie są objęci systemem wsparcia finansowego ze środków UE. Jednorazowa pomoc finansowa ze strony państwa miała miejsce w związku z pandemią COVID-19 w 2020 r. Obecnie trwają prace nad ustawą o pomocy państwa dla operatorów statków rekreacyjnych w związku z zakazem połowów dorsza w Morzu Bałtyckim.

3.3.2.1 Pomoc finansowa dla operatorów statków rekreacyjnych w związku z pandemią COVID-19

Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 26 czerwca 2020 r. określa warunki udzielania wsparcia finansowego armatorom lub operatorom jachtów komercyjnych wykorzystywanych do połowów rekreacyjnych²⁷. Rozporządzenie to zostało wprowadzone na podstawie ustawy z dnia 20 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz stanów kryzysowych przez nie wywołanych²⁸. Rozporządzenie wygasło 31 grudnia 2020 r. Jego celem było zapewnienie wsparcia finansowego przedsiębiorstwom, które poniosły straty w związku z pandemią COVID-19. Beneficjentami byli właściciele lub operatorzy jachtów komercyjnych, którzy w wyniku stanu epidemii wprowadzonego w Polsce od 20 marca 2020 r. do odwołania, związanego z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, nie mogli prowadzić tzw. połowów rekreacyjnych.

Wsparcie finansowe przyznawano w przypadku złomowania jachtu, przekazania lub przystosowania jachtu komercyjnego do wykonywania innej działalności.

Wsparcie przyznawano w formie jednorazowej rekompensaty, która wynosiła 200 000 PLN na jacht (minimum 100 000 PLN), zarówno w przypadku złomowania jachtu, przekazania lub przystosowania do wykonywania innej działalności.

²⁶ [dokument721722.docx](#), pkt 16

²⁷ DZ. U. z 2020 poz. 1167, Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 26 czerwca 2020 r. w sprawie szczegółowych warunków wsparcia finansowego właścicieli albo armatorów jachtów komercyjnych, z których są prowadzone połowy rekreacyjne

²⁸ Dz. U. z 2024 r. poz. 340, z późn. zm.

W 2020 r. wsparcie finansowe przyznano w łącznej kwocie 14 000 000 PLN i wypłacono wszystkim wnioskodawcom, którzy spełnili warunki jego przyznania. Rozpatrzono 107 spraw, z czego 58 wniosków spełniło warunki przyznania wsparcia.

3.3.2.2 Projekt ustawy 2025

Opracowywana jest nowa ustawa dotycząca pomocy państwa dla operatorów statków dotkniętych zakazem połowów dorsza w Morzu Bałtyckim²⁹. Jej celem jest zapewnienie wsparcia finansowego operatorom statków, aby mogli oni zakończyć działalność w związku z zakazem połowów dorsza wprowadzonym 1 stycznia 2020 r. Pomoc, która byłaby przyznawana na mocy tej ustawy, ma na celu zrównoważenie sytuacji ekonomicznej operatorów dotkniętych zakazem połowów dorsza, choć wykluczonych z pomocy UE.

Projekt ustawy dotyczy statków przeznaczonych lub wykorzystywanych wyłącznie do celów sportowych lub rekreacyjnych.

Bardziej szczegółowe informacje na temat tego projektu ustawy przedstawiono w załączniku 4.

²⁹ [Projekt ustawy o pomocy państwa skierowanej do armatorów jednostek pływających w związku z wprowadzeniem zakazu połowu dorsza na Morzu Bałtyckim - Kancelaria Prezesa Rady Ministrów - Portal Gov.pl](#) oraz [Projekt](#)

4 Wpływ Projektów

4.1 Oddziaływania morskie Projektów

Morskie farmy wiatrowe i kable eksportowe przecinają szereg „kwadratów rybackich” (jednostek, w ramach których monitoruje się ruchy statków rybackich i połowy): L5, L6, L7, L8, M7, M8, N7, N8 – patrz mapa poniżej.

Na tej podstawie określono obszar objęty oddziaływaniem, zakładając bufor 500 m³⁰ od obrysu farm wiatrowych i po obu stronach kabla. Tak określony obszar objęty oddziaływaniem obejmuje 5 obszarów Projektów, które zostały poddane analizie w dalszej części niniejszego dokumentu:

- obszar Projektu farmy wiatrowej Bałtyk 2,
- trasa kabla Bałtyk 2,
- obszar Projektu farmy wiatrowej Bałtyk 3,
- trasa kabla Bałtyk 3,
- wspólna infrastruktura przyłączeniowa (wspólny kabel eksportowy) Bałtyk 2 i Bałtyk 3.

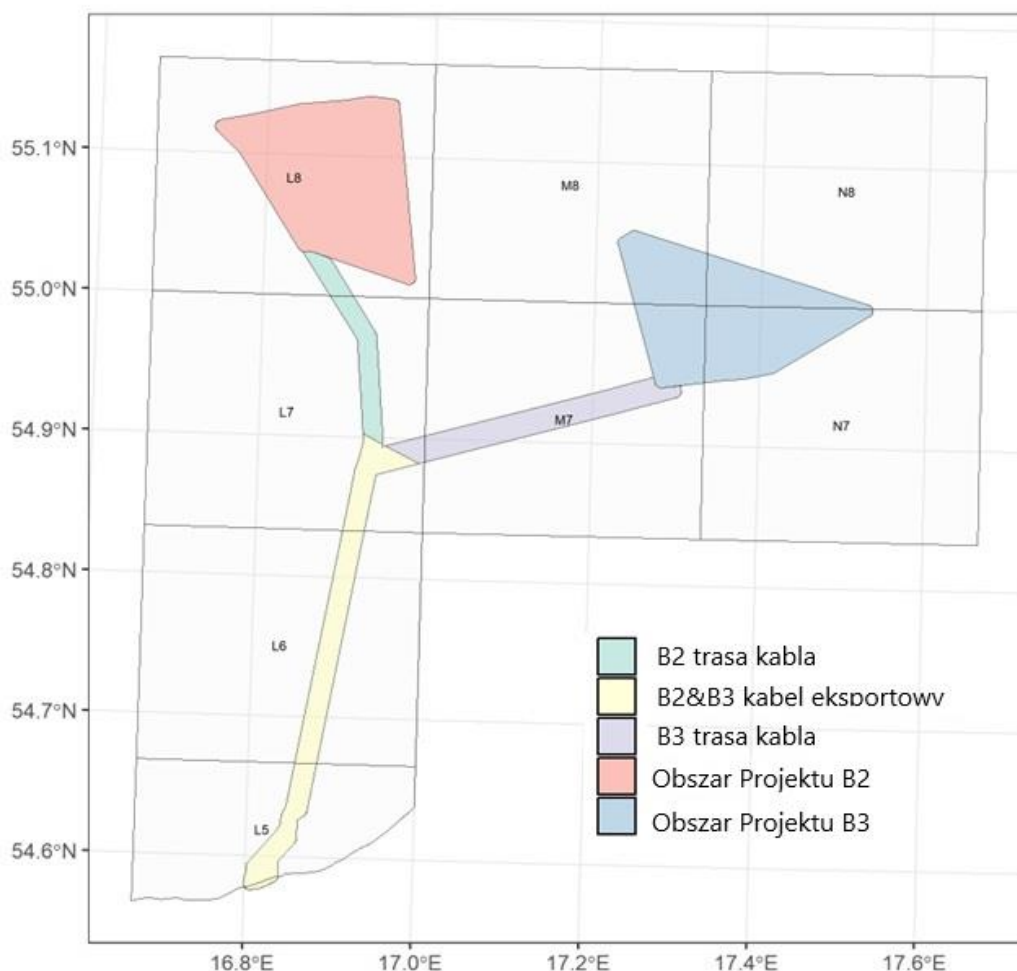
Poniższa mapa przedstawia kwadraty rybackie, na które mają wpływ Projekty, wraz z nakładką pokazującą zasięg Projektów farm wiatrowych i korytarza kabla eksportowego (z uwzględnieniem 500-metrowej strefy buforowej):

³⁰ Zgodnie z art. 60 Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza (UNCLOS) państwo nadbrzeżne może ustanowić strefę bezpieczeństwa wokół sztucznych wysp, instalacji i konstrukcji w wyłącznej strefie ekonomicznej, której szerokość nie może przekraczać 500 metrów wokół każdej konstrukcji, mierząc od każdego punktu jej zewnętrznej krawędzi. W związku z tym 500 metrów jest standardową maksymalną szerokością strefy bezpieczeństwa określoną w art. 60 ust. 5 UNCLOS.

Farmy wiatrowe Bałtyk 2 i Bałtyk 3 znajdują się w wyłącznej strefie ekonomicznej.

Strefa bezpieczeństwa o szerokości do 500 metrów jest również wyznaczana w oparciu o polskie przepisy. Podstawę stanowi art. 24 ustawy o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej, który implementuje normy międzynarodowe, w tym UNCLOS, do krajowego porządku prawnego. Strefa obejmuje obszar do 500 m od zewnętrznych krawędzi farmy wiatrowej lub innych instalacji morskich, a jej ustanowienie należy do kompetencji dyrektora właściwego urzędu morskiego. W strefie tej możliwe jest wprowadzenie ograniczeń np. w żegludze, rybołówstwie czy sporcie wodnym.

Rys. 2 Kwadraty rybackie, na które mają wpływ Projekty, oraz powierzchnia zajmowana przez obiekty Projektów

Źródło: Sotis (MIR), 2025

4.2 Porty objęte wpływem Projektów

Statki rybackie prowadzące działalność (poławiające) na obszarze objętym oddziaływaniem w latach 2018–2024 i zarejestrowane na dzień 29 kwietnia 2025 r. zostały zidentyfikowane jako potencjalnie dotknięte statki rybackie na podstawie danych CMR (Centrum Monitorowania Rybołówstwa) przechowywanych przez MIR (Morski Instytut Rybacki Państwowy Instytut Badawczy), w tym danych z systemu monitorowania statków (VMS) oraz danych z elektronicznych dzienników połowowych lub miesięcznych raportów połowowych.

Na podstawie dostępnych danych rejestracyjnych, porty rejestracji tych statków zostały zidentyfikowane jako porty pochodzenia.

Jest 11 portów pochodzenia (z zachodu na wschód): Dziwnów, Mrzeżyno, Kołobrzeg, Unieście, Darłowo, Jarosławiec, Ustka, Rowy, Łeba, Władysławowo, Hel.

Na wcześniejszym etapie prac nad LRP (na etapie przeprowadzania badań ankietowych), na podstawie danych z MIR za lata 2018–2023, zidentyfikowano 14 portów pochodzenia. Jednak aktualizacja danych w kwietniu 2025 r. pozwoliła na wyeliminowanie portów w Świbnie, Niechorzu i Ustroniu Morskim, ponieważ statki pierwotnie zidentyfikowane jako pochodzące z tych portów i prowadzące połowy na obszarach Projektów zostały usunięte z zaktualizowanego rejestru floty, co oznacza, że zostały zezłomowane.

Ponadto jeden statek rybacki został zidentyfikowany jako prowadzący połowy na obszarach Projektów w 2024 r., mimo że był zarejestrowany w porcie Nowa Pasłęka. Statek ten faktycznie jednak działa z portu w Łebie i został tak potraktowany.

Zaktualizowane informacje na temat portów pochodzenia i liczby potencjalnie dotkniętych statków rybackich w odniesieniu do danych przedstawionych w raporcie z badania (Survey Report, 2025) przedstawiono w poniższej tabeli. Porty pochodzenia pokazano również na poniższej mapie.

Tabela 2 Porty pochodzenia i liczba potencjalnie dotkniętych statków rybackich

Nr	Porty pochodzenia	Liczba potencjalnie dotkniętych statków rybackich
1	Darłowo	4
2	Dziwnów	1
3	Hel	1
4	Jarosławiec	4
5	Kołobrzeg	8
6	Łeba	12 + 1 (statek z Nowej Pasłęki)
7	Mrzeżyno	1
8	Rowy	2
9	Unieście	2
10	Ustka	28
11	Władysławowo	3
RAZEM		67

Źródło: Sotis (MIR) na podstawie danych CRM, 2025 r.

Rys. 3 Porty objęte wpływem Projektów (porty pochodzenia)

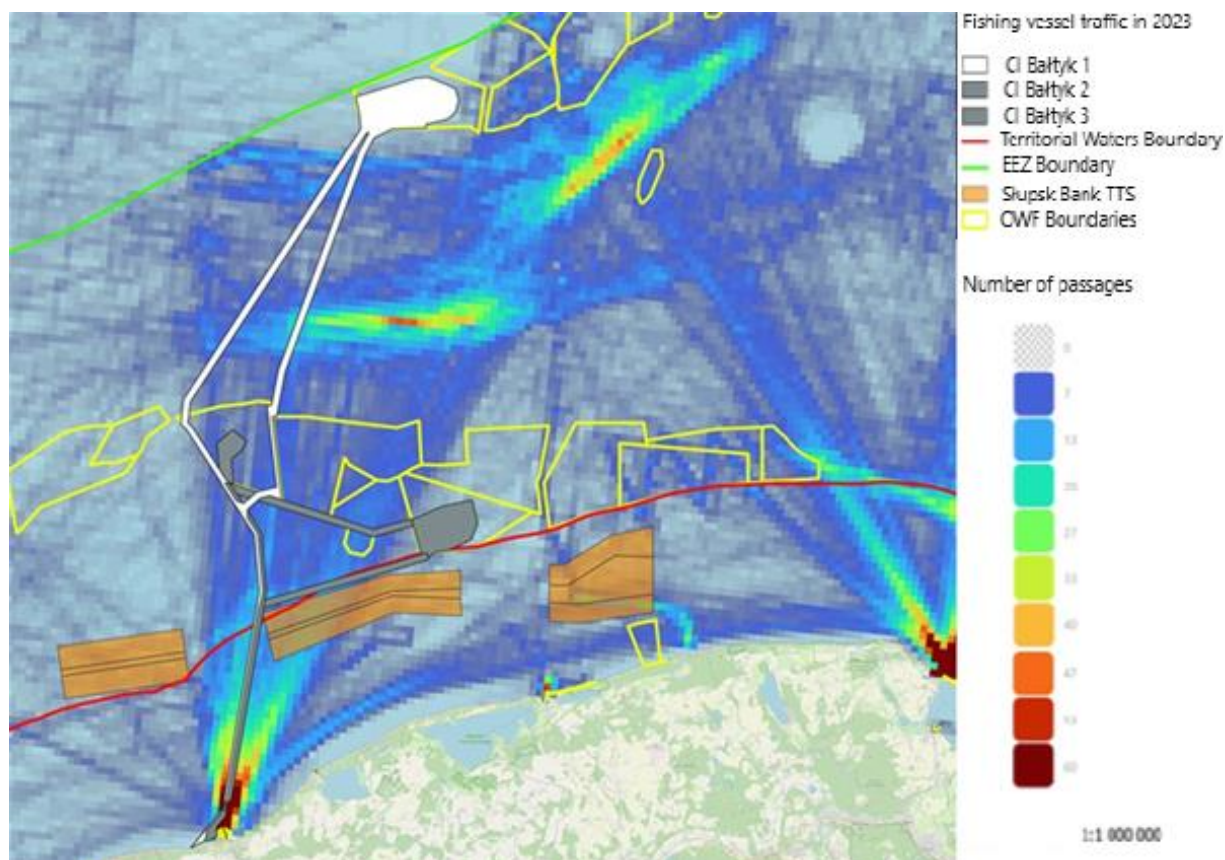
Źródło: Sotis, 2025

4.3 Statki objęte wpływem Projektów

Poniższe mapy pochodzą z analizy nawigacyjnej przygotowanej w 2024 r. na potrzeby raportu o oddziaływaniu na środowisko (OOS) planowanej morskiej farmy wiatrowej Bałtyk 1, ale pokazują również projekty Bałtyk 2 i Bałtyk 3 w tle.

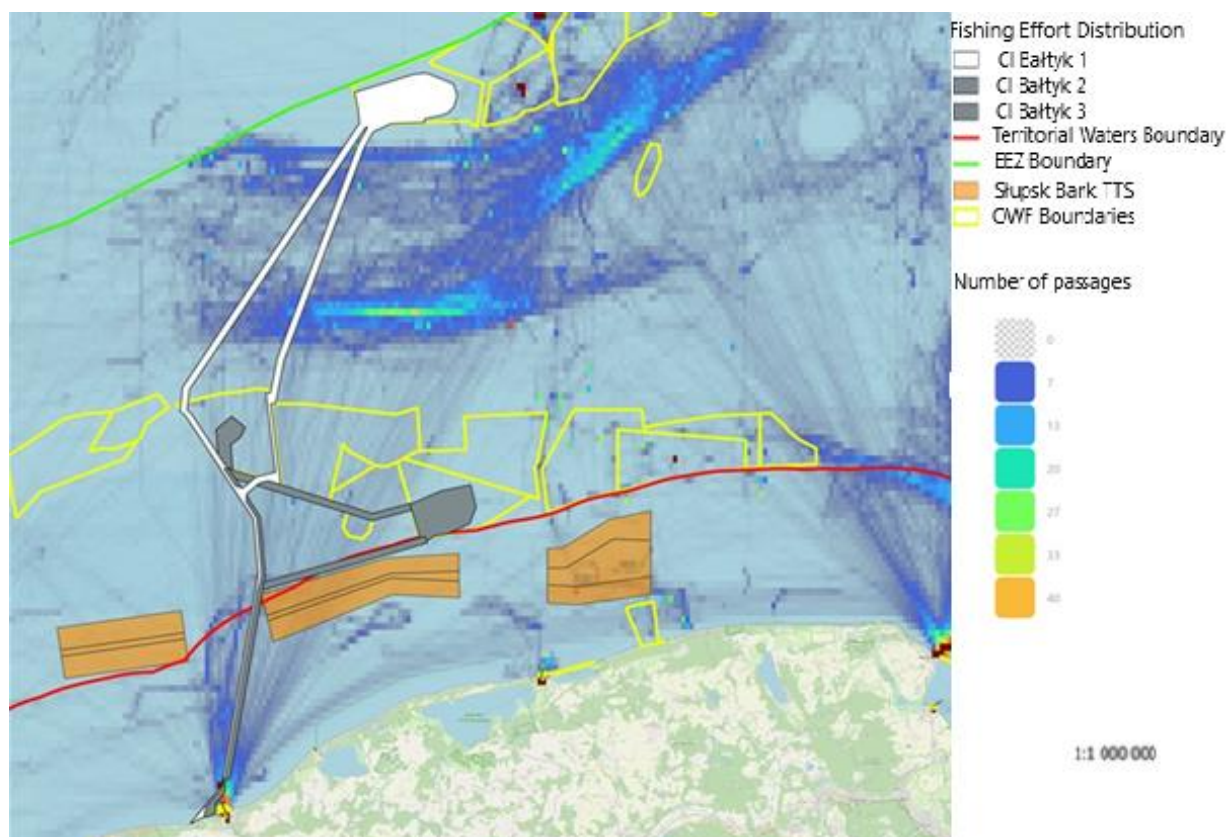
Rysunek 4 przedstawia ruch statków rybackich w 2023 r., niezależnie od ich prędkości. Rysunek 5 przedstawia statki rybackie poruszające się z prędkością mniejszą niż 5 węzłów, co pozwala zakładać, że prowadzą one działalność połowową.

Rys. 4 Ruch statków rybackich w 2023 r. na podstawie danych AIS-PL – niezależnie od prędkości

Źródło: Analiza nawigacyjna dla zewnętrznej infrastruktury połączeniowej (ECI) morskiej farmy wiatrowej MFW Bałtyk I. Analiza na potrzeby raportu OOŚ, czerwiec 2024 r.

Rys. 5 Statki rybackie prowadzące połowy w 2023 r. na podstawie danych AIS-PL

Źródło: Analiza nawigacyjna dla infrastruktury połączeniowej morskiej farmy wiatrowej MFW Bałtyk I. Analiza na potrzeby raportu OOS, czerwiec 2024 r.

Obszarem, w którym odnotowano najwięcej statków prowadzących działalność połowową, jest obszar kabla przesyłowego wspólnego dla obu farm wiatrowych, głównie statków wypływających z portów w Ustce i Łebie. Z tych portów oraz z Władysławowa statki wypływały głównie na łowiska położone dalej na północ od farm wiatrowych.

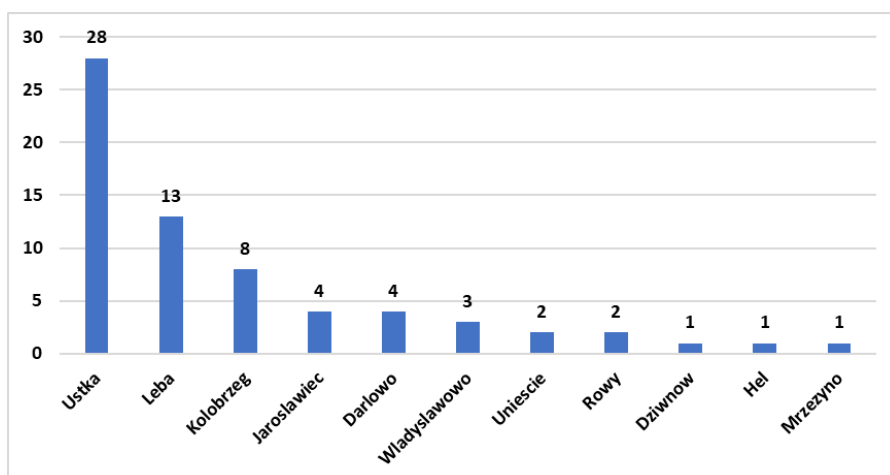
4.3.1 Statki komercyjne

4.3.1.1 Statki prowadzące połowy w latach 2018-2024 na obszarach Projektów

Na podstawie danych z systemu monitorowania statków (VMS) i elektronicznych dzienników połowowych lub danych z miesięcznych raportów połowowych zbieranych przez CRM, zidentyfikowano 67 komercyjnych statków rybackich zarejestrowanych w 11 portach pochodzenia na dzień 29.04.2025 r., które prowadziły połowy na obszarach Projektów i w ich strefie buforowej w latach 2018-2024.

Ponad 40% tych statków jest zarejestrowanych w Ustce. Rozkład według portów pochodzenia przedstawiono na poniższym wykresie:

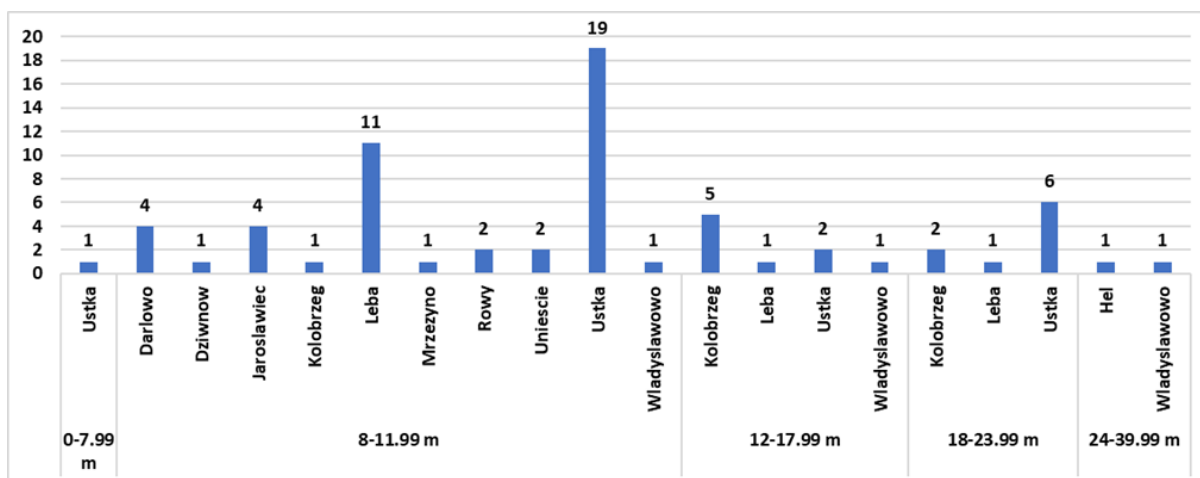
Rys. 6 Łączna liczba potencjalnie dotkniętych statków rybackich według portu pochodzenia

Źródło: Sotis (MIR) na podstawie danych CMR, 2025 r.

47 z 67 statków ma długość poniżej 12 m, co przedstawia poniższy wykres:

Rys. 7 Łączna liczba potencjalnie dotkniętych statków rybackich według długości statku i portu pochodzenia

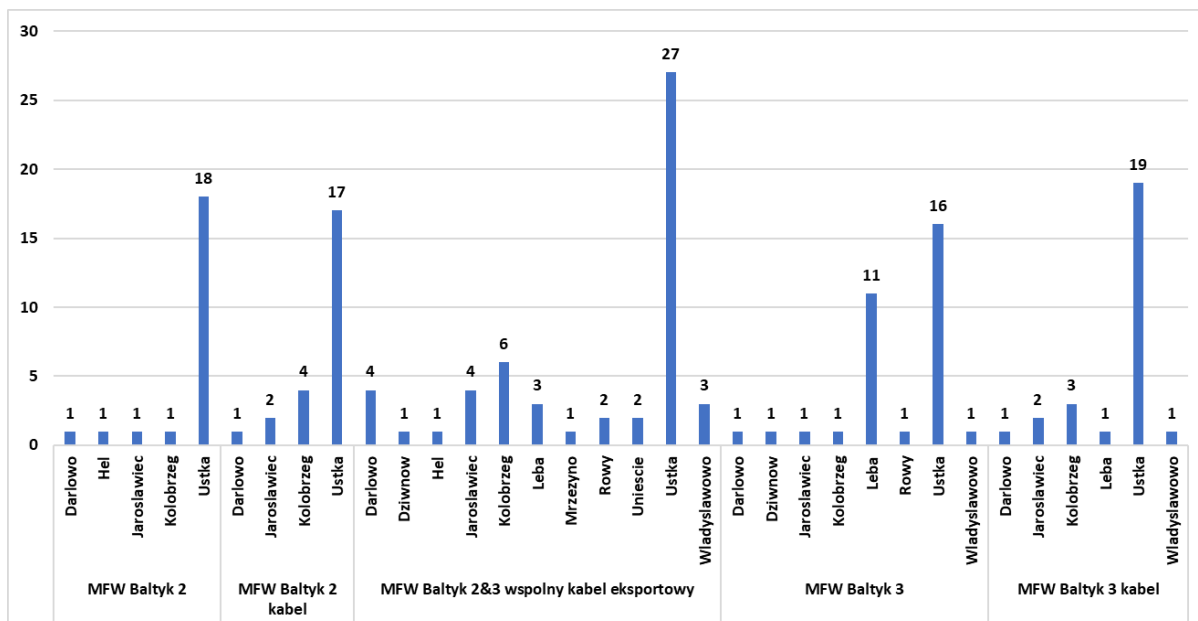

Źródło: Sotis (MIR) na podstawie danych CMR, 2025 r.

Większość statków rybackich (54 jednostki) prowadziła połowy w obszarze wspólnego kabla eksportowego (Rys. 8). Statki z Ustki dominują również w innych obszarach Projektów. Natomiast w obszarze Bałtyk 3 znaczący jest też udział statków rybackich z Łeby (11 jednostek).

Rybacki z Ustki i Łeby są najbardziej narażeni na skutki Projektów: (61% wszystkich 67 łodzi pochodzi z tych dwóch portów).

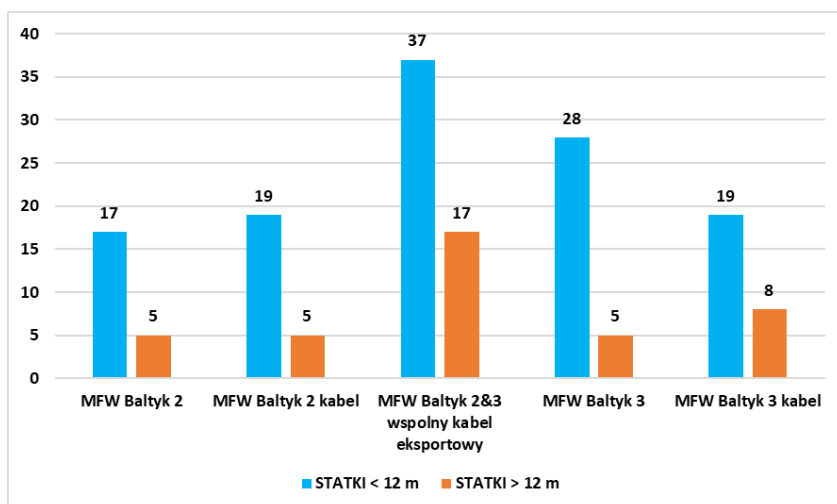
Rys. 8 Liczba statków rybackich prowadzących połowy w poszczególnych obszarach Projektów, według portu pochodzenia

Źródło: Sotis na podstawie danych MIR, 2025

Zdecydowaną przewagę mają małe statki (o długości poniżej 12 m) (patrz rysunek poniżej).

Rys. 9 Liczba statków rybackich prowadzących połowy w poszczególnych obszarach Projektów, według wielkości statków

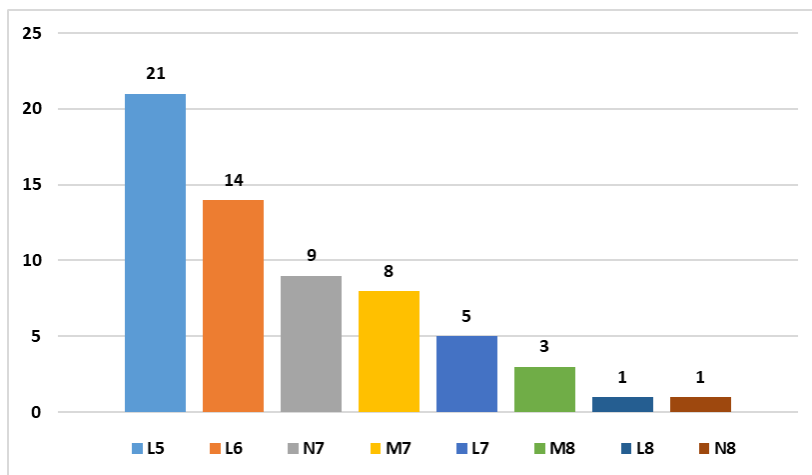
Źródło: Sotis na podstawie danych MIR, 2025 r.

4.3.1.2 Zarejestrowana działalność połowowa w 2024 r.

Z danych CMR 2024 wynika, że biorąc pod uwagę łącznie 8 kwadratów rybackich (których powierzchnia jest większa niż obszary objęte oddziaływaniem) w 2024 r., aktywnie prowadziło połowy 36 statków rybackich: 24 statki o długości poniżej 12 m i 12 statków o długości powyżej 12 m.

Poniżej przedstawiono liczbę statków rybackich, które prowadziły połowy w każdym z 8 kwadratów rybackich w 2024 r. Analiza ta pokazuje, że największa liczba statków prowadziła połowy w kwadratach L5 i L6 (kwadraty przybrzeżne).

Rys. 10 Liczba komercyjnych statków rybackich prowadzących połowy w dotkniętych kwadratach rybackich w 2024 r.

Źródło: Sotis na podstawie danych CRM, 2025 r.

4.3.1.3 Specjalne zezwolenia połowowe

Przeprowadzono dodatkową analizę w odniesieniu do specjalnych zezwoleń połowowych (SFP), które określają kwoty połowowe przydzielone statkom rybackim na dany rok. Właściciele statków rybackich są zobowiązani do złożenia wniosku o wydanie SFP do dnia 31 października roku poprzedzającego rok, na który ma zostać wydane zezwolenie. 257 aktywnych statków rybackich posiada SFP na rok 2025 w 11 portach macierzystych.

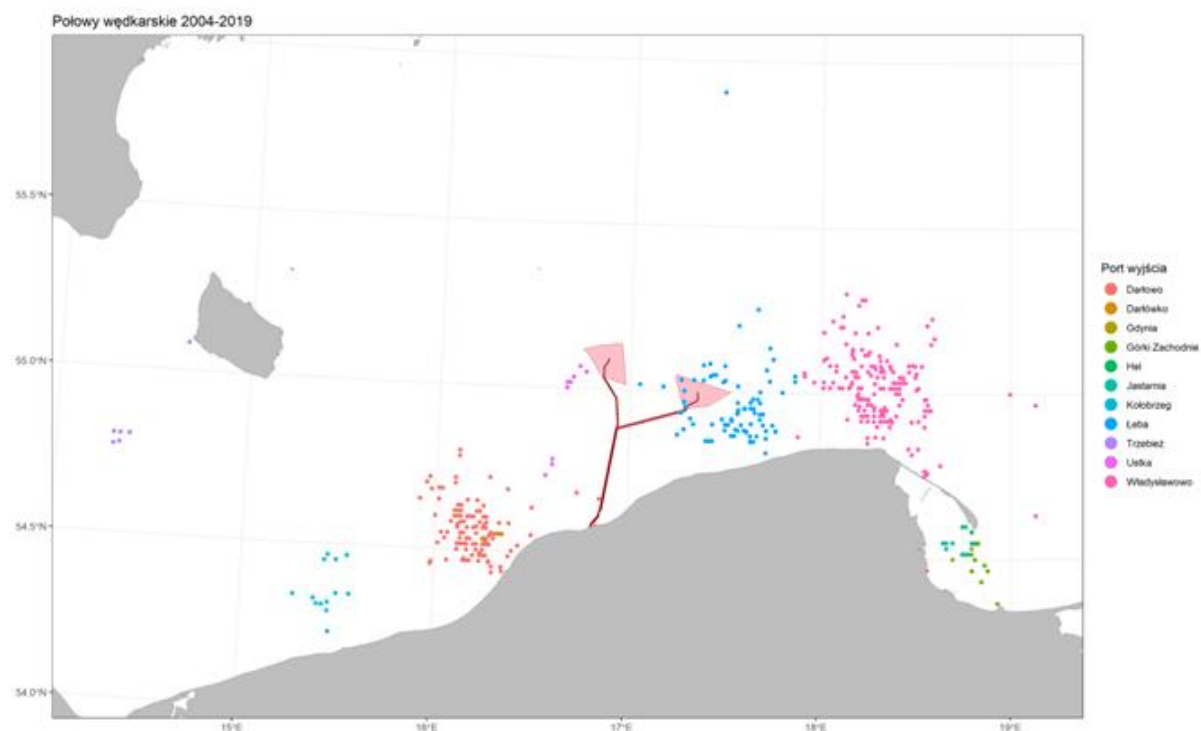
4.3.2 Statki rekreacyjne

Flota rekreacyjna jest trudniejsza do zidentyfikowania, ponieważ trwa proces złomowania, zmiany funkcji lub miejsca cumowania.

Aby zidentyfikować tę flotę, zweryfikowano porty, z których prowadzone były wyprawy wędkarskie na obszary Projektów, poprzez analizę danych MIR i średniego czasu trwania wypraw rekreacyjnych (wędkarskich), ograniczeń technicznych dla statków rekreacyjnych oraz odległości obszarów Projektów od portów pochodzenia.

Miejsca połowów pokazane na poniższej mapie to pozycje wędkowań odnotowanych w trakcie 174 rejsów z obserwatorami MIR-PIB, które odbyły się w ramach Wieloletniego Programu Zbioru Danych Rybackich w latach 2004–2019 (tuż przed wprowadzeniem zakazu połowów dorsza). Zgodnie z tą mapą statki z Łeby, Ustki i Darłowa były wykorzystywane do połowów wędkarskich na obszarach Projektów.

Rys. 11 Miejsca połowów wędkarskich zidentyfikowane w ramach wieloletniego programu gromadzenia danych dotyczących rybołówstwa w latach 2004–2019

Źródło: Dane Sotis (MIR), 2025 r.

Dodatkowe analizy oparte na publicznie dostępnych informacjach (luty-marzec 2025 r.), systemie informacji geograficznej (GIS) i wynikach badań ankietowych potwierdziły, że portami, z których prowadzone były wyprawy wędkarskie na obszary Projektów, są Darłowo, Łeba, Ustka i Władysławowo.

Liczba działających statków rekreacyjnych (wędkarskich) w latach 2018–2019 w tych 4 portach, na podstawie danych z kapitanatów portów oraz liczba cumujących w tych portach statków rekreacyjnych zidentyfikowanych przez zespół Sotis w marcu 2025 r., została przedstawiona poniżej.

Tabela 3 Liczba statków rekreacyjnych działających w latach 2018–2019 i zidentyfikowanych w 2025 r. w 4 dotkniętych portach

Port	Statki rekreacyjne (wędkarskie) działające w latach 2018–2019	Statki rekreacyjne (wędkarskie) zidentyfikowane w portach 21 marca 2025 r.
Darłowo	22	17
Ustka	13	9
Łeba	24	8
Władysławowo	42	32
Razem	101	66

Źródło: Sotis, 2025

Liczby te wskazują na spadek o około 1/3 liczby jednostek rekreacyjnych w tych 4 portach pochodzenia między 2019 a 2025 rokiem.

4.4 Działalność rybacka

W niniejszym rozdziale przedstawiono wyniki analiz przeprowadzonych na podstawie danych uzyskanych z Centrum Monitorowania Rybołówstwa (CMR) dotyczących działalności rybackiej w ośmiu analizowanych kwadratach rybackich (L5, L6, L7, L8, M7, M8, N7 i N8) w 2024 r.

W 2024 r. weszły w życie nowe przepisy UE dotyczące cyfrowego zgłaszania połowów i monitorowania wszystkich statków rybackich, w tym małych jednostek. W przypadku statków o długości poniżej 12 metrów nowe obowiązki będą w pełni egzekwowane od 2028 r., z możliwością pewnych odstępstw dla najmniejszych łodzi (poniżej 9 m) do 2030 r.³¹. W obecnym okresie dostosowawczym mogą wystąpić pewne zniekształcenia lub luki w danych gromadzonych przez CMR.

4.4.1 Techniki połowowe

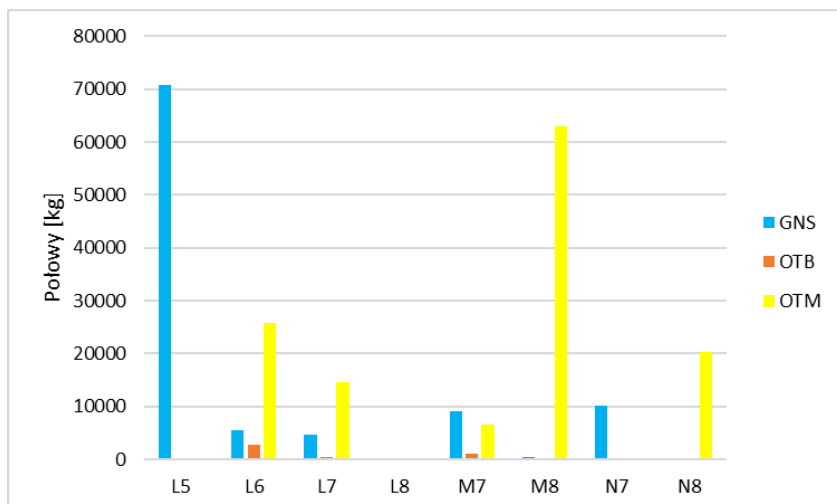
Na podstawie danych CMR główne narzędzia połowowe stosowane w 2024 r. w 8 kwadratach rybackich, są następujące:

- OTM – włoki pelagiczne – 55,3 % masy połowów.
- GNS – sieci skrzelowe (kotwiczone) – 42,9% masy połowów,
- OTB – włoki denne – 1,8% masy połowów,

Narzędzia stosowane do połowów w poszczególnych kwadratach rybackich w 2024 r., według masy ryb złowionych przy ich użyciu, przedstawiono na poniższym wykresie (Rys. 12).

³¹ [Elektroniczne śledzenie statków SSCF](#) i [wejście w życie nowego unijnego systemu kontroli – platforma Life](#)

Rys.12 Narzędzia połowowe stosowane w 2024 r. w dotkniętych kwadratach rybackich według połowów [kg]

Źródło: Sotis, na podstawie danych CMR, 2025 r.

Wnioski:

- Dominującym narzędziem połowowym są włoki pelagiczne (OTM), co wskazuje na ukierunkowane podejście do połowów gatunków ryb pelagicznych, chociaż nie można całkowicie wykluczyć potencjalnej interakcji z dnem morskim.
- Sieci skrzelowe (GNS) odgrywają znaczącą rolę, szczególnie w strefie przybrzeżnej, gdzie są wykorzystywane do połowu gatunków ryb dennych.
- Włoki denne (OTB) odpowiadają za minimalną część całkowitych połowów, co wskazuje na ograniczoną bezpośrednią interakcję z dnem morskim w tym obszarze.

Potencjalny wpływ na infrastrukturę morską:

- Włoki pelagiczne (OTM), co do zasady stanowią niewielkie zagrożenie dla infrastruktury dna morskiego, ponieważ z reguły mają ograniczony kontakt z dnem morskim, jednak w pobliżu infrastruktury kablowej należy zachować szczególną ostrożność.
- Sieci skrzelowe (GNS) mogą zaplątać się w konstrukcje podmorskie, boje lub kotwice.
- Włoki denne (OTB), choć rzadko stosowane, stanowią największe ryzyko fizycznego oddziaływania na infrastrukturę morską, taką jak kable lub zabezpieczenia przed erozją, ze względu na potencjalny bezpośredni kontakt z dnem morskim.

4.4.2 Połowy

W 2024 r. na potrzeby LRF sporządzono analizy połowów, które opierały się na danych dotyczących połowów ryb w 8 kwadratach rybackich podlegających oddziaływaniu Projektów, obejmujących lata 2020-2021 i wcześniejsze. Na potrzeby niniejszego LRP

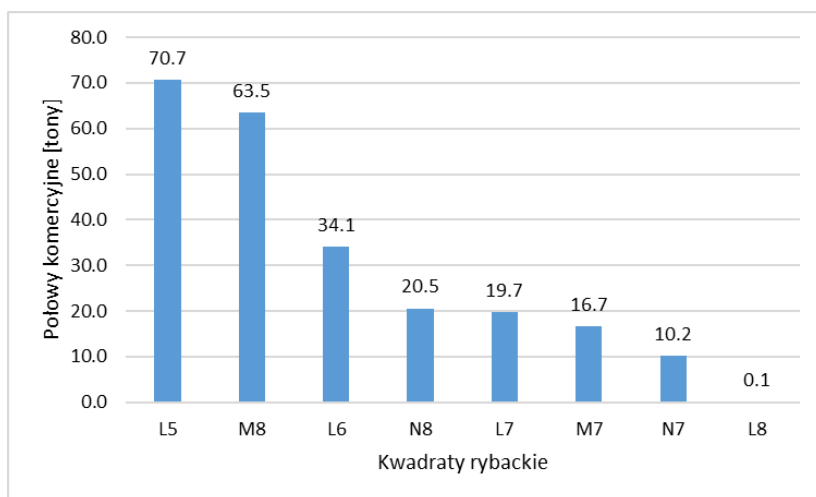
dane te zostały zaktualizowane, a poniższe analizy opierają się na danych z 2024 r. uzyskanych z CMR. Analiza danych obejmowała pełne lata kalendarzowe, co eliminuje potencjalny wpływ czynników sezonowych

Łączne połowy w kwadratach rybackich w 2024 r. były znacznie niższe niż w poprzednich latach i wyniosły 235,5 ton (dla porównania, łączne połowy w latach 2020-2021 wyniosły 892 tony. Można zatem założyć, że średnia wynosiła 446 ton rocznie).

W latach 2020–2021 najwyższe połowy odnotowano w L8 i M8, a najniższe w N7.

W 2024 r. najwyższe połowy odnotowano w kwadratach L5 i M8 (połowy w tych dwóch kwadratach stanowiły prawie 57% całkowitych połowów w ośmiu analizowanych kwadratach rybackich), a najniższe w kwadracie L8. Świadczy to o drastycznym spadku połowów w kwadracie L8 (do 0,1 tony) oraz o znaczeniu kwadratu M8 dla rybołówstwa komercyjnego (Rys. 13 poniżej).

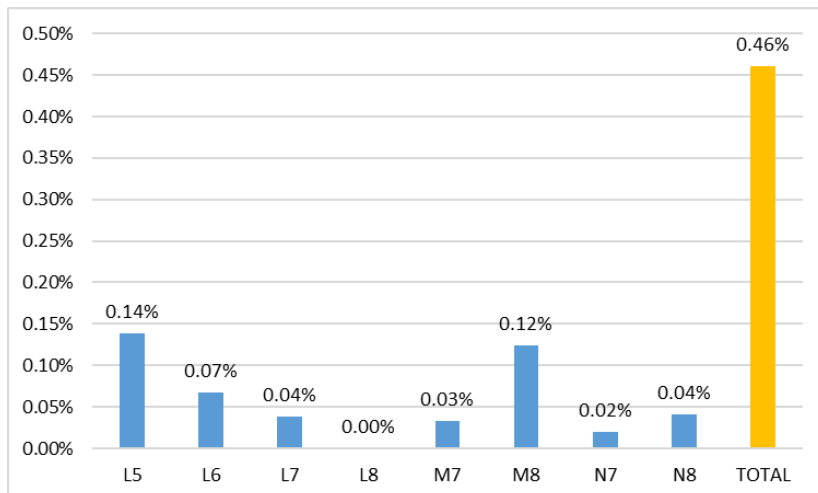
Rys.13 Łączne połowy w poszczególnych kwadratach rybackich w 2024 r.

Źródło: Sotis, na podstawie danych CMR, 2025 r.

Poniżej przedstawiono połowy w poszczególnych kwadratach rybackich w odniesieniu do całkowitych połowów w polskich obszarach morskich [%] (Rys. 14). Połowy w 8 analizowanych kwadratach rybackich w okresie 2 lat (2020-2021) wyniosły 0,92% całkowitych połowów w polskich obszarach morskich (POM). Połowy w 2024 r. w tych obszarach połowowych stanowiły 0,46% całkowitych połowów w POM.

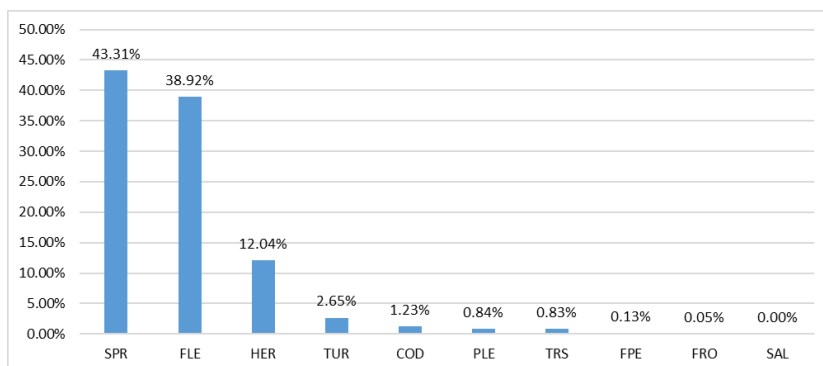
Rys. 14 Połowy w dotkniętych kwadratach rybackich w stosunku do całkowitych połowów w polskich obszarach morskich [%]

Źródło: Sotis, na podstawie danych CMR, 2025

Poniżej przedstawiono rozkład połowów według gatunków (Rys. 15). Dominują szprot, flądra i śledź, podczas gdy inne gatunki mają znikome znaczenie.

Rys. 15 Rozkład połowów według gatunków w dotkniętych kwadratach rybackich w 2024 r. [% całkowitych połowów]³²

Źródło: Sotis, na podstawie danych CMR, 2025 r.

4.4.3 Nakład połowowy

Na podstawie danych z CMR obliczono nakład połowowy³³ (w dniach) i wydajność (w kg/dzień) w 2024 r. oddzielnie dla każdego kwadratu rybackiego, z podziałem na statki o długości poniżej i powyżej 12 m. Nakład połowowy i wydajność w 2024 r. obliczono również łącznie dla wszystkich 8 kwadratów rybackich.

³² Użyte skróty: COD, dorsz; FLE, flądra; FPE, okoń; FRO, płoć; HER, śledź; PLE, gładzica; SAL, łosoś atlantycki; SPR, szprot; TRS, troć wędrowna; TUR, turbot.

³³ Czas, przez jaki statek rybacki lub flota aktywnie uczestniczą w działalności połowowej, zazwyczaj mierzony w dniach połowowych.

Wyniki obliczeń przedstawiono w tabeli (Tabela 4) i na poniższych wykresach (Rys. 16–18):

Tabela 4 Nakład połowowy (w dniach) i wydajność (w kg/dzień) w 8 kwadratach rybackich w 2024 r.

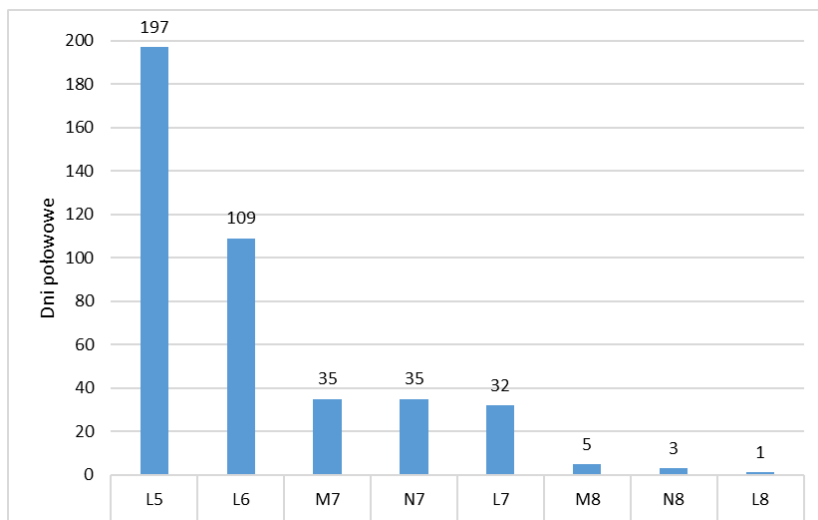
Kwadrat rybacki	Wielkość statku	Nakład połowowy (w dniach)	Połowy (kg)	Wydajność (kg/dzień)
L5	<12 m	191	19548.7	102.3
L5	>12 m	21	51180.0	2437.1
L5	łącznie w L5	197	70728.7	359.0
L6	<12 m	95	5576.6	58.7
L6	>12 m	19	28562.0	1503.3
L6	łącznie w L6	109	34138.6	313.2
L7	<12 m	28	4670.0	166.8
L7	>12 m	4	14993.0	3748.3
L7	łącznie w L7	32	19663.0	614.5
L8	<12 m	0	0.0	0.0
L8	>12 m	1	50.0	50.0
L8	łącznie w L8	1	50.0	50.0
M7	<12 m	32	9030.0	282.2
M7	>12 m	6	7670.0	1278.3
M7	łącznie w M7	35	16700.0	477.1
M8	<12 m	2	507.0	253.5
M8	>12 m	3	62950.0	20983.3
M8	łącznie w M8	5	63457.0	12691.4
N7	<12 m	24	3450.0	143.8
N7	>12 m	14	6780.0	484.3
N7	łącznie w N7	35	10230.0	292.3
N8	<12 m	2	300.0	150.0
N8	>12 m	1	20249.0	20249.0
N8	łącznie w N8	3	20549.0	6849.7
łącznie dla wszystkich				
8 kwadratów				
rybackich		237	235516.25	993.7

Źródło: Sotis na podstawie danych CMR, 2025 r.

W przypadku kwadratów rybackich objętych oddziaływaniem Projektów, całkowity nakład połowowy wyniósł 237 dni połowowych, a wartość wydajności połowowej wyniosła 993,7 kg/dzień.

Jak widać na poniższym wykresie, największy nakład połowowy (największa liczba dni połowowych) odnotowano w kwadratach L5 i L6, położonych najbliżej brzegu, w pobliżu portu w Ustce. Podobna sytuacja miała miejsce w poprzednich latach. Są to kwadraty połowowe, w których znajduje się infrastruktura przyłączeniowa wspólna dla obu farm wiatrowych.

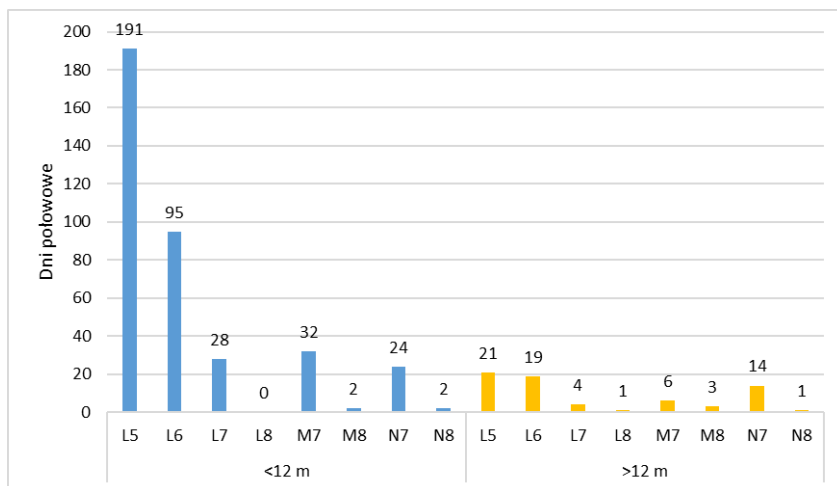
Rys.16 Nakład połowowy (w dniach) w dotkniętych kwadratach rybackich w 2024 r.

Źródło: Sotis na podstawie danych CMR, 2025 r.

Jeśli chodzi o wielkość statków rybackich prowadzących połowy na tych obszarach, dominują tu małe statki o długości poniżej 12 m. Nakład połowowy w 2024 r. w poszczególnych 8 kwadratach rybackich, w podziale na wielkość statków (poniżej i powyżej 12 m), przedstawiono na poniższym wykresie:

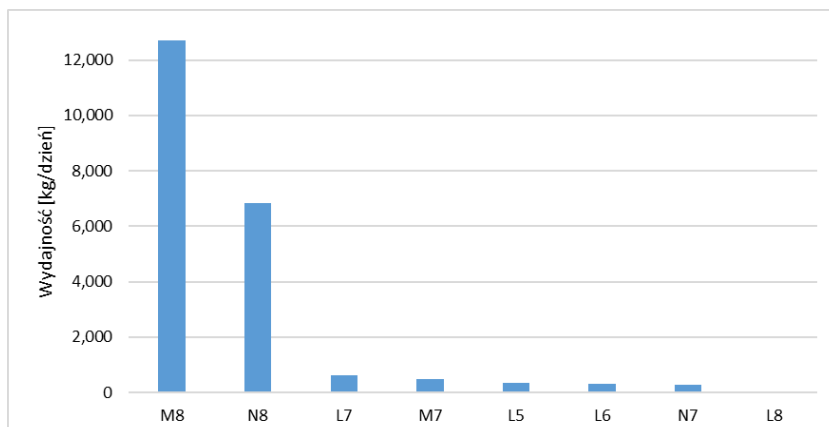
Rys. 17 Nakład połowowy (w dniach) w dotkniętych kwadratach rybackich w 2024 r., według wielkości statków

Źródło: Sotis na podstawie danych CMR, 2025 r.

Poniższy wykres przedstawia wydajność (kg/dzień) w poszczególnych kwadratach:

Rys. 18 Wydajność (w kg/dzień) w dotkniętych kwadratach rybackich w 2024 r.

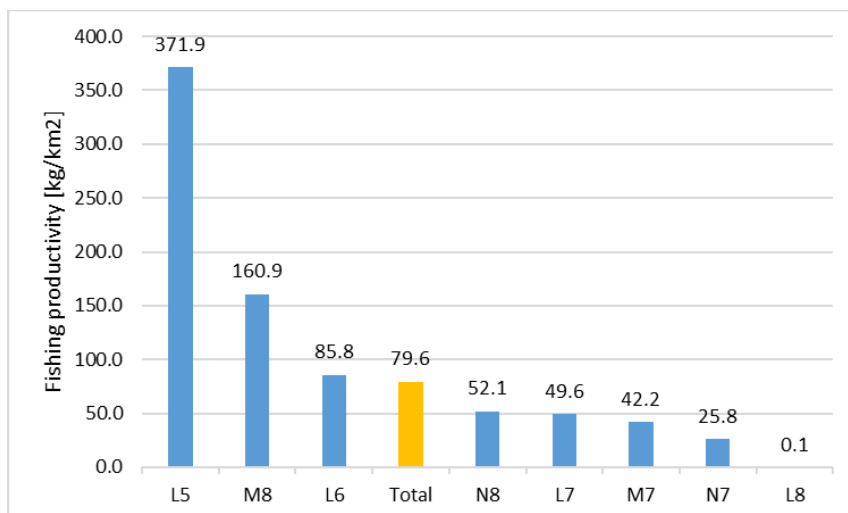
Źródło: Sotis na podstawie danych CMR, 2025 r.

Jak wynika z powyższych analiz, największą liczbę dni połowowych odnotowano w kwadratach L5 i L6, natomiast w kwadratach M8 i N8 zaobserwowano bardzo małą liczbę dni połowowych przy wyjątkowo wysokich połowach (patrz Tabela 4 powyżej).

4.4.4 Produktywność połowowa

Poniższy wykres przedstawia produktywność połowów (w kg/km²) w poszczególnych kwadratach rybackich.

Rys. 19 Produktywność połowów (kg/km²) w 8 kwadratach rybackich w 2024 r.

Źródło: Sotis na podstawie danych CMR i MIR, 2025 r.

W 2024 r. całkowita produktywność w 8 analizowanych kwadratach rybackich wyniosła 79,6 kg/km². W porównaniu z poprzednimi latami wartość ta wyraźnie spada: LRF przytoczyło dane z raportu oddziaływania na środowisko z 2023 r.³⁴, z którego wynika, że

³⁴ Raport OOS dla ECI MFW Bałtyk II i MFW Bałtyk III, EKO-KONSULT Gdańsk, marzec 2023 r.

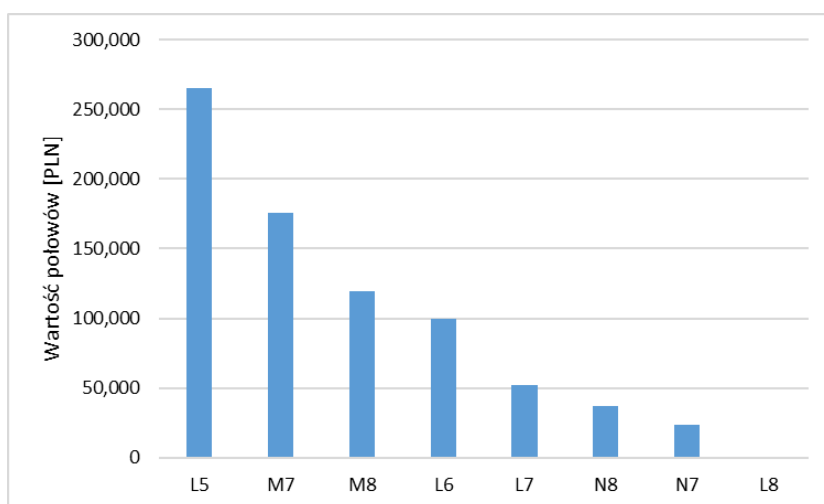
produktywność w analizowanych kwadratach rybackich w najlepszym roku 2018 wyniosła 249 kg/km² podczas gdy w 2021 r. wynosiła już 177 kg/km².

Obecnie najwyższą produktywność odnotowano w kwadracie L5 (nieznaczny wzrost w porównaniu z 2021 r., kiedy to wartość ta wynosiła 345 kg/km²) oraz praktycznie spadek produktywności do zera w kwadracie L8 (gdzie wartość ta w 2021 r. wynosiła 520 kg/km²). Produktywność w kwadracie M8 spadła o ponad połowę (w 2021 r. wynosiła 338 kg/km²).

Wartość produktywności połowowej na obszarze 8 analizowanych kwadratów rybackich od lat utrzymuje się na dość niskim poziomie – około 4,76% wartości produktywności połowowej dla polskich obszarów morskich (POM) w 2024 r.

Poniższe wykresy przedstawiają wartość połowów według kwadratów rybackich (Rys. 21) oraz wartość połowów według gatunków złowionych ryb (Rys. 22).

Rys. 20 Wartość połowów w 2024 r. w dotkniętych kwadratach rybackich

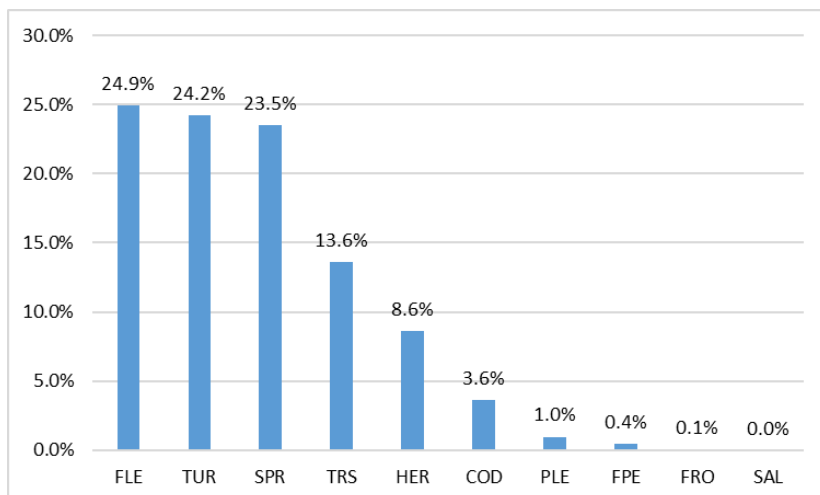

Źródło: Sotis na podstawie danych CMR, 2025 r.

Łączna wartość połowów z analizowanych kwadratów rybackich w 2024 r. wyniosła około 771 949 PLN (0,77 mln PLN), co stanowiło około 0,7% wartości całkowitych połowów w POM w 2024 r.

Najwyższe wartości połowów odnotowano w kwadratach L5 i M7; stanowią one 57% wartości połowów we wszystkich 8 kwadratach rybackich.

Rys. 21 Wartość połowów w 2024 r. według gatunków ryb³⁵

Źródło: Sotis na podstawie danych CMR, 2025

Pod względem gatunków najważniejsze połowy to FLE (flądra), TUR (turbot) i SPR (szprot), których łączna wartość połowów stanowi prawie $\frac{3}{4}$ wartości wszystkich połowów w analizowanych kwadratach rybackich.

4.4.5 Potencjalny wpływ na łańcuchy dostaw i działalność komercyjną związaną z rybołówstwem

Wpływ projektów na łańcuch dostaw i szeroko pojęty system środków utrzymania został przeanalizowany już na etapie przygotowywania LRF (wiosną 2024 r.). Na podstawie informacji uzyskanych bezpośrednio od rybaków, a także informacji dostępnych publicznie oraz wiedzy zespołu na temat sytuacji polskiego rybołówstwa, zaobserwowano, co następuje:

- Bardziej rygorystyczne przepisy krajowe i unijne dotyczące połowów na Morzu Bałtyckim, a także znaczne ograniczenie całkowitych dopuszczalnych połowów głównych gatunków ryb, takich jak dorsz, szprot i łosoś, doprowadziły do znacznego spadku podaży lokalnie łowionych ryb.
- Niektórzy rybacy sprzedają ryby bezpośrednio z kutra konsumentom końcowym po cenach detalicznych (bezpośrednio, przez telefon lub z dostawą).
- Rozmowy z rybakami i lokalnymi interesariuszami w portach wiosną 2024 r. wykazały, że lokalne restauracje zazwyczaj nie oferują ryb złowionych w Morzu Bałtyckim. Zdecydowana większość ryb serwowanych w restauracjach nadmorskich pochodzi z importu lub z produktów mrożonych. Ze względu na nieregularność i nieprzewidywalność lokalnych połowów większość restauracji nadmorskich opiera się głównie na tańszych rybach mrożonych, a nie na świeżych, lokalnie poławianych. Wynika to głównie z faktu, że nie można zagwarantować stałych dostaw świeżo

³⁵ Użyte skróty: COD, dorsz; FLE, flądra; FPE, okoń; FRO, płoć; HER, śledź; PLE, gładzica; SAL, łosoś atlantycki; SPR, szprot; TRS, troć wędrowna; TUR, turbot.

poławianych ryb z Morza Bałtyckiego, podczas gdy ryby importowane lub mrożone są łatwo dostępne i zapewniają stabilność cen.

- Farmy wiatrowe znajdują się na obszarach o niskich zasobach rybnych; jak wspomniano wcześniej: w 2024 r. połowy w ośmiu dotkniętych oddziaływaniach Projektów kwadratach rybackich stanowiły zaledwie 0,46% całkowitych połowów (według wagi) i 0,7% całkowitej wartości połowów odnotowanych w POM.

W związku z tym nie przewiduje się znaczącego negatywnego wpływu realizacji Projektów na łańcuchy dostaw lub szerzej pojęty system środków utrzymania.

4.4.6 Podsumowanie

1. Łączne połowy w 2024 r. w 8 dotkniętych oddziaływaniach Projektów kwadratach rybackich stanowiły 0,46% całkowitych połowów w polskich obszarach morskich POM pod względem masy i 0,7% pod względem wartości.
2. Dominują szprot, flądra i śledź, a połowy innych gatunków ryb są nieistotne. Pod względem wartości flądra, turbot i szprot stanowią łącznie 75% wartości wszystkich połowów.
3. Produktywność połowowa jest niska i wynosi jedynie około 5% produktywności połowowej w POM.
4. Największe połowy odnotowano w kwadratach L5, L6, M7 i M8.

5 Wyniki konsultacji

5.1 Spotkania informacyjne i wstępne konsultacje

Spotkania informacyjne i wstępne konsultacje z rybakami odbyły się w trzecim tygodniu marca (17-21 marca 2025 r.), począwszy od Kołobrzegu na zachodnim krańcu Projektów, a następnie każdego kolejnego dnia w 5 kolejnych miejscowościach położonych dalej na wschód. Harmonogram i miejsca spotkań przedstawiono poniżej (Rys. 22). Spotkania były prowadzone przez przedstawicieli Inwestorów wraz z zespołem Sotis. Dodatkowo zespół Sotis odwiedził port w Rowach. Protokoły ze spotkań przygotowane przez Inwestorów stanowią załącznik 7 do dokumentu Survey Report, 15 kwietnia, 2025.

Potencjalnie zainteresowane strony z mniejszych portów zostały zaproszone do udziału w spotkaniach i wywiadach w najbliższym większym porcie, zgodnie z poniższym harmonogramem:

- Niechorze, Mrzeżyno, Unieście, Dziwnów i Ustronie Morskie (wszyscy zaproszeni do Kołobrzegu);
- Darłowo i Jarosławiec – dwa oddzielne spotkania;
- Rowy (zaproszone do Ustki);
- Hel i Świbno (wszyscy zaproszeni do Władysławowa).

Rys.22 Harmonogram spotkań informacyjnych z rybakami

Miejsce spotkania	Data spotkania	Godzina spotkania	Adres spotkania
Kołobrzeg	17.03.2025	12:00 – 14:00	Siedziba Stowarzyszenia Rybacka Lokalna Grupa Działania „Morze i Parsęta”, ul. Szyprów 1 (sala konferencyjna)
Darłowo	18.03.2025	11.00	Siedziba Darłowskiej Lokalnej Grupy Rybackiej, ul. Wilków Morskich 15A (Darłówek Zachodnie)
Jarosławiec	18.03.2025	16.00	Hotel Plaza Spa, ul. Bałtycka 16 (sala konferencyjna)
Ustka	19.03.2025	12.00	Urząd Gminy Ustka, ul. Dunina 24 (sala konferencyjna)
Łeba	20.03.2025	12.00	Centrum Informacji o Morskich Farmach Wiatrowych Bałtyk, ul. Kościuszki 88
Władysławowo	21.03.2025	12.00	Centrum MERK, ul. Portowa 15 (sala konferencyjna)

Źródło: Inwestor, 2025

Zgodnie z podpisanymi listami obecności w spotkaniach informacyjnych wzięło udział około 135 interesariuszy. Jednak w rzeczywistości uczestników było nieco więcej (nie wszyscy podpisali listę obecności). Szczegółowe informacje na temat liczby interesariuszy, którzy podpisali listy obecności, przedstawiono w poniższej tabeli (Tabela 5).

Tabela 5 Liczba uczestników obecnych na spotkaniach informacyjnych

Data spotkania	Miejsce	Zaproszone porty	Liczba uczestników według list obecności
17.03.2025	Kołobrzeg	Niechorze, Mrzeżyno, Unieście, Dziwnów, Ustronie Morskie	37
18.03.2025	Darłowo	Jarosławiec	17
18.03.2025	Jarosławiec	-	9
19.03.2025	Ustka	Rowy	23
20.03.2025	Łeba	-	21
21.03.2025	Władysławowo	Hel, Mechelinki, Świbno	28
Łączna liczba uczestników			135

Źródło: Investor, 2025

Celem tych spotkań było:

- przedstawienie ogólnych informacji na temat projektów Bałtyk 2 i Bałtyk 3,
- przedstawienie warunków technicznych i harmonogramu prac w części morskiej,
- przedstawienie założeń raportu „Plan przywrócenia środków utrzymania”, w tym założeń metodologicznych dotyczących przejściowego systemu rekompensat,
- przeprowadzenie dyskusji – zebranie opinii i wniosków społeczności rybackiej.

5.1.1 Najważniejsze wyniki

Najważniejsze rezultaty spotkań informacyjnych i konsultacyjnych są następujące:

1. We wszystkich miejscowościach, z wyjątkiem Jarosławca i Łeby, uczestnicy spotkań uczestniczyli w nich bardzo aktywnie. We Władysławowie rybacy wspominali o zorganizowaniu strajków, jeśli ich żądania nie zostaną spełnione, zaangażowaniu mediów oraz pozwach zbiorowych przeciwko deweloperom morskich farm wiatrowych.
2. Rybacy z Łeby i Ustki podkreślają, że to oni najbardziej odczuwają skutki realizacji projektów. W Łebie wynika to głównie z budowy bazy, natomiast ponad 40% potencjalnie dotkniętych oddziaływaniami Projektów statków rybackich pochodzi z Ustki. W tych portach oczekiwania i obawy są większe.
3. Rybacy są świadomi planowanych inwestycji morskich, ale nie zawsze rozróżniają deweloperów.
4. Rybacy podkreślają obawy dotyczące znacznego negatywnego wpływu inwestycji na środowisko morskie, w szczególności skumulowanego wpływu wszystkich projektów morskich farm wiatrowych i innych inwestycji w polskiej części Morza Bałtyckiego.
5. Kluczową kwestią omawianą podczas spotkań było odszkodowanie, którego rybacy oczekują nie tylko w trakcie budowy, ale także w okresie eksploatacji farm wiatrowych. Rybacy chcą również, aby metodologia obliczania rekompensat opierała się na dłuższym okresie niż w mechanizmie odszkodowań proponowanym przez Baltic

Power, np. 10 lat lub od 2005 r. Inna propozycja dotyczyła zapewnienia rekompensat wszystkim rybakom posiadającym zezwolenia połowowe, bez odniesienia do kwadratów rybackich. Wspomniano również o rozwiązaniach stosowanych w innych krajach europejskich (Dania, Francja), a także o umożliwieniu rybakom udziału w zyskach z eksploatacji farm wiatrowych.

6. Rybacy są zainteresowani pracą w sektorze, w tym w obszarze bezpieczeństwa i ochrony.
7. Społeczność rybacka twierdzi, że rząd i UE nie wspierają rybaków, i podchodzi sceptycznie do prowadzonych prac w ramach „Sector Deal”, w których kilku z nich uczestniczy. Oczekują oni współpracy z deweloperami w celu szybkiego znalezienia rozwiązań, które będą dla nich korzystne, i liczą na dobrą komunikację.

5.2 Spotkania informacyjne i konsultacyjne dotyczące TCM

W dniach 3–4 lipca 2025 r. odbyły się trzy spotkania informacyjne i konsultacyjne z rybakami w Łebie, Ustce i Jarosławcu (w najbardziej dotkniętych portach). Zainteresowane strony zostały poinformowane o terminach i miejscach spotkań za pośrednictwem różnych kanałów i metod, tak jak to miało miejsce w lutym 2025 roku (rozdział 6.1). Celem spotkań było przedstawienie proponowanego przejściowego mechanizmu rekompensat (TCM) oraz nakreślenie kolejnych kroków w jego wdrażaniu.

Miejsca spotkań i liczba uczestników przedstawiono poniżej:

Tabela 6 Liczba uczestników obecnych na spotkaniach konsultacyjnych dotyczących TCM

Data	Miejsce	Przedstawiciele projektu	Interesariusze
3.07.2025	Ustka, Urząd Gminy	11 osób (8 JVs, 3 Sotis)	ok. 16 osób (lokalni rybacy, w tym właściciele/operatorzy statków)
3.07.2025	Łeba, Centrum Informacji o Morskich Farmach Wiatrowych Bałtyk	11 osób (8 JVs, 3 Sotis)	ok. 16 osób (lokalni rybacy, w tym właściciele/operatorzy statków)
4.07.2025	Jarosławiec, Hotel Holiday Home	10 osób (7 JVs, 3 Sotis)	ok. 18 osób (lokalni rybacy, w tym właściciele/operatorzy statków)

Źródło: Inwestor, listy obecności na spotkaniach, 2025

Podczas spotkań przedstawiono główne założenia projektów morskich farm wiatrowych Bałtyk 2 i 3 oraz harmonogram budowy. Szczegółowo omówiono proponowany tymczasowy mechanizm rekompensat, zgodnie z niniejszym dokumentem LRP. W odniesieniu do statków komercyjnych przedstawiono dwa podejścia:

- podejście oparte na historycznych danych połowowych (VMS i dzienniki połowowe z lat 2018–2024) oraz

- podejście oparte o porty uznane za najbardziej narażone (Jarosławiec, Ustka, Rowy, Łeba), w których zarejestrowane są aktywne statki rybackie.

Ponadto przedstawiono i omówiono kwoty proponowanych rekompensat oraz zasady przyznawania rekompensat statkom rekreacyjnym.

5.2.1 Najważniejsze wyniki

Uczestnicy zadawali pytania dotyczące harmonogramu płatności, kryteriów kwalifikowalności, oceny działalności połowowej oraz zasad związanych z tymczasowym zamknięciem obszarów (miejsce wyjścia kabla na ląd w pobliżu portu w Ustce). W uwagach wyrażono obawy dotyczące niskich kwot odszkodowań, nierównego traktowania portów (statków rekreacyjnych) oraz wezwano do uproszczenia procedury.

Uczestnicy zgłosili następujące propozycje:

- Uproszczenie kryteriów kwalifikowalności – rekompensaty powinny być przyznawane statkom aktywnym w dniu wypłaty, bez odniesienia do historycznego okresu referencyjnego;
- Równe traktowanie statków rekreacyjnych – zaproponowano połączenie przydzielonych kwot rekompensat dla statków rekreacyjnych i równy podział całkowitej kwoty między statki z portów w Darłowie, Ustce, Łebie i Władysławowie. Propozycja ta została zgłoszona podczas spotkania w Łebie. Przedstawiciele portu w Darłowie, którzy uczestniczyli w spotkaniu w Jarosławcu, również pozytywnie odnieśli się do propozycji zgłoszonej przez swoich kolegów z Łeby. Jednakże propozycja ta nie znalazła poparcia w porcie w Ustce;
- Opracowanie standardowego wzoru wniosku/zaświadczenia do wykorzystania w kapitanacie portu, aby ułatwić proces uzyskiwania dowodu prowadzenia działalności połowowej przez operatorów statków rekreacyjnych.

Każde z tych pytań zostało szczegółowo omówione podczas spotkań. Wyjaśniono również mechanizm obliczania odszkodowania, podstawowe zasady jego przyznawania oraz kluczowe postanowienia proponowanej umowy.

6 Dane bazowe oraz środki utrzymania dotyczące osób dotkniętych oddziaływaniem Projektów

6.1 Metodologia i ograniczenia

W dniach od 17 marca do 30 marca 2025 r. („data graniczna”) w portach pochodzenia przeprowadzono spis i badanie społeczno-ekonomiczne rybaków, którzy mogą być potencjalnie dotknięci skutkami Projektów Bałtyk 2 i 3. Spotkania i badania w portach pochodzenia odbyły się w dniach 17–21 marca 2025 r., ale cyfrowa wersja ankiety była dostępna online dla respondentów do wypełnienia w dniach 27 lutego – 30 marca 2025 r.

Zainteresowane strony zostały poinformowane o terminach i miejscach spotkań oraz o dacie zakończenia badań za pośrednictwem różnych kanałów i metod:

- poprzez wysłanie w dniach 27-28 lutego 2025 r. pisma do Urzędów Morskich w Gdyni i Szczecinie, do 22 władz lokalnych, w tym portów na obszarze oddziaływania, do 19 stowarzyszeń rybackich na obszarze oddziaływania oraz do 238 operatorów statków komercyjnych i rekreacyjnych;
- poprzez opublikowanie 9 komunikatów prasowych – przygotowanych i wysłanych do lokalnych i branżowych mediów w dniu 28 lutego 2025 r.;
- poprzez kontakt telefoniczny między zespołem Inwestora a interesariuszami w celu potwierdzenia terminów, ustnego podkreślenia znaczenia Projektów i wyjaśnienia ustaleń (dokładnych godzin i lokalizacji) – 11-14 marca 2025 r.;
- na stronie internetowej inwestora: www.baltyk123.pl

Kwestionariusz został przygotowany w formie papierowej i elektronicznej (online). W wyznaczonym terminie zebrano łącznie 116 kwestionariuszy wypełnionych przez rybaków, w tym 5 w formie elektronicznej i 111 w formie papierowej. Ankieta została wypełniona dobrowolnie i anonimowo przez osoby potencjalnie dotknięte oddziaływaniami Projektów, w tym przez kapitanów, armatorów i członków załóg statków komercyjnych i rekreacyjnych. Cele ankiety były następujące:

- określenie poziomu zależności osób dotkniętych oddziaływaniami Projektów od dochodów pochodzących z rybołówstwa,
- zidentyfikowanie umiejętności osób dotkniętych oddziaływaniami Projektów i ich gotowości do przejścia do innych potencjalnie dostępnych miejsc pracy w sektorze energetyki wiatrowej,
- zidentyfikowanie osób potencjalnie szczególnie wrażliwych na oddziaływania Projektów.

Przeprowadzono również badania w trzech grupach fokusowych (jedna w Łebie i dwie we Władysławowie) z właścicielami statków rekreacyjnych (wędkarskich). Nie było możliwe

rozszerzenie tej metody badań w grupach fokusowych na przedstawicieli innych grup ze względu na ich brak chęci lub czasu do udziału w takich dyskusjach.

Ponadto w trakcie badań przeprowadzono 19 pogłębionych wywiadów indywidualnych w formie dłuższych rozmów z zainteresowanymi osobami. Ich celem było uzyskanie bardziej szczegółowych informacji na temat trendów połowowych oraz indywidualnych potrzeb, opinii i motywacji respondentów.

Wszystkie działania przeprowadzone w ramach tego badania społeczno-ekonomicznego oraz ich wyniki zostały szczegółowo opisane w raporcie z badania: Survey Report, 15 kwietnia, 2025.

6.2 Wyniki badań ilościowych

Pełna analiza badań przeprowadzonych w środowisku rybackim została przedstawiona w raporcie z badania (Survey Report, 15 kwietnia, 2025). Niniejszy rozdział zawiera jej podsumowanie.

6.2.1 Demografia respondentów

1. W badaniu wzięło udział 116 osób, w tym 109 mężczyzn (94%) i 5 kobiet (4%), a 2 osoby nie podały swojej płci w ankiecie.
2. Największą grupę stanowią osoby w wieku produkcyjnym; 23% ankietowanych mężczyzn ma ponad 65 lat.
3. Spośród respondentów, którzy odpowiedzieli na pytanie (111 osób) dotyczące wykształcenia, 19% posiada wyższe wykształcenie, a zdecydowana większość posiada wykształcenie średnie (43%) lub zawodowo-techniczne (33%).
4. W odniesieniu do konkretnych umiejętności lub doświadczenia respondentów, ponad połowa (55%) osób, które udzieliły odpowiedzi, wskazała jako pierwsze umiejętności lub doświadczenie w zakresie mechaniki, następnie pilotowanie na morzu i doświadczenie w rybołówstwie. Ponadto najczęściej deklarowanymi umiejętnościami lub doświadczeniem były: spawanie, umiejętności sternika (różnych klas), doświadczenie w zakresie ochrony, prowadzenia pojazdów ciężarowych oraz zdrowia i bezpieczeństwa.

6.2.2 Kategoryzacja statków

1. W badaniu zidentyfikowano 96 statków rybackich, jak pokazano w poniższej tabeli, z czego 2/3 stanowiły statki komercyjne, a prawie 1/3 statki rekreacyjne.

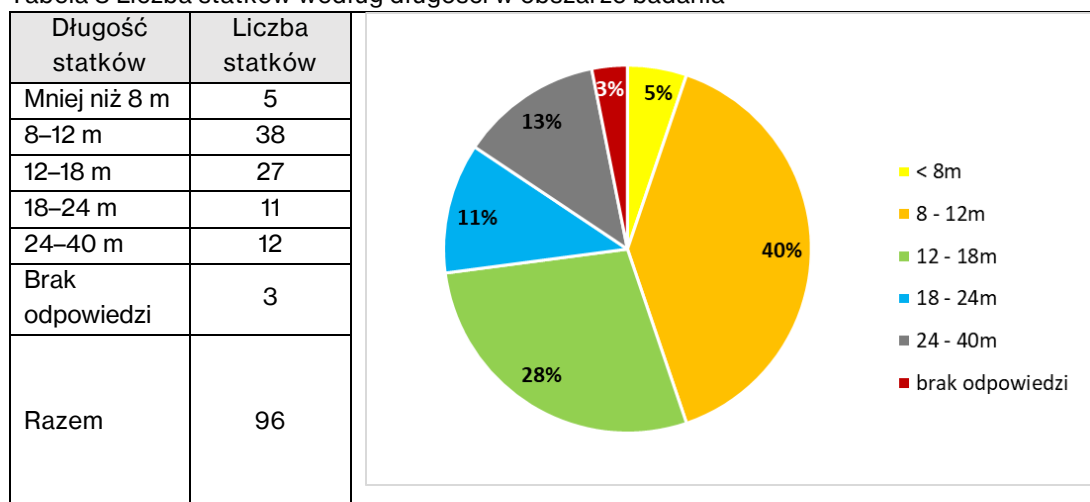
Tabela 7 Rodzaje statków w obszarze objętym badaniem (tylko respondenci badania)

Rodzaj statków	Liczba statków	% całkowitej liczby statków
Komercyjne statki rybackie	63	66 %
Rekreacyjne statki wędkarskie	26	27 %
Jachty komercyjne	3	3 %
Brak danych	4	4 %
Razem	96	100 %

Źródło: Sotis, 2025

2. Wśród 96 statków wskazanych przez respondentów przeważają statki małe. Szczegółowe dane przedstawiono w tabeli i na poniższym wykresie.

Tabela 8 Liczba statków według długości w obszarze badania

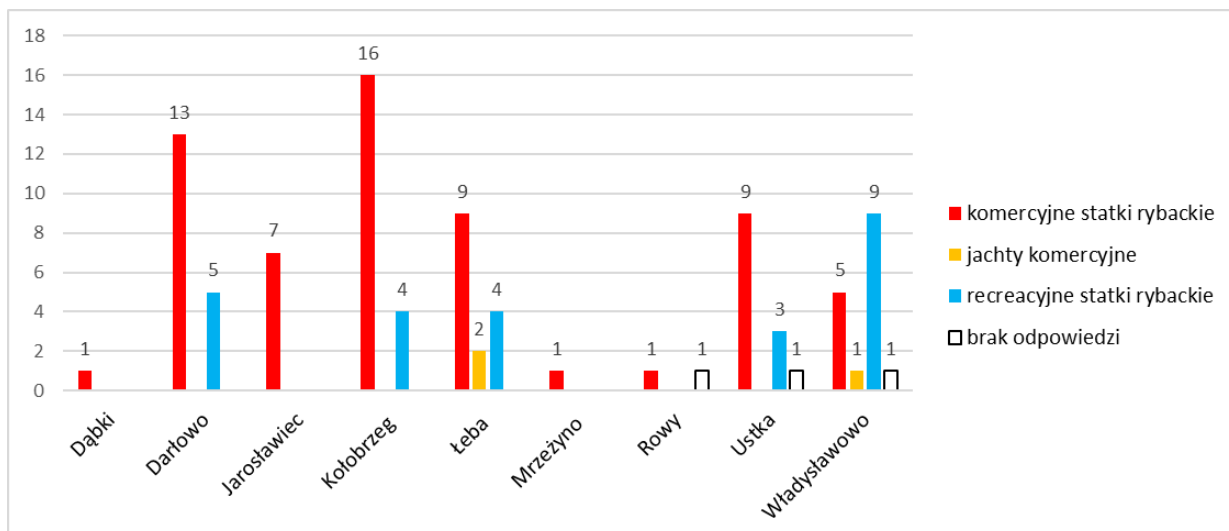
Źródło: Sotis, 2025

3. Z łącznej liczby 96 statków rybackich 9 działa wyłącznie w strefie 12 mil morskich i są to małe statki o długości poniżej 12 m (5 z nich pochodzi z Jarosławca).

6.2.3 Porty cumowania

1. Najwięcej komercyjnych statków rybackich cumuje w Kołobrzegu (26% z 62 statków komercyjnych), Darłowie (21%), Ustce i Łebie (po 15%).
2. Statki rekreacyjne stacjonują głównie we Władysławowie (36% z łącznej liczby 28 statków rekreacyjnych i jachtów komercyjnych), Łebie (21%) i Darłowie (18%).

Rys. 23 Liczba jednostek zacumowanych w poszczególnych portach według typu statku

Źródło: Sotis, 2025

6.2.4 Kwadraty rybackie i techniki połowowe

1. Średnio 69% spośród 79 respondentów prowadzi połowy na 8 kwadratach rybackich, na których będą realizowane Projekty (36 spośród 116 respondentów nie odpowiedziało na to pytanie, 1 statek nie był aktywny).
2. Jednocześnie ponad 58% z grupy 79 respondentów deklaruje prowadzenie połowów również w innych kwadratach rybackich.
3. Informacje na temat rodzajów narzędzi połowowych używanych przez ankietowanych rybaków przedstawiono w poniższej tabeli i na poniższym wykresie.

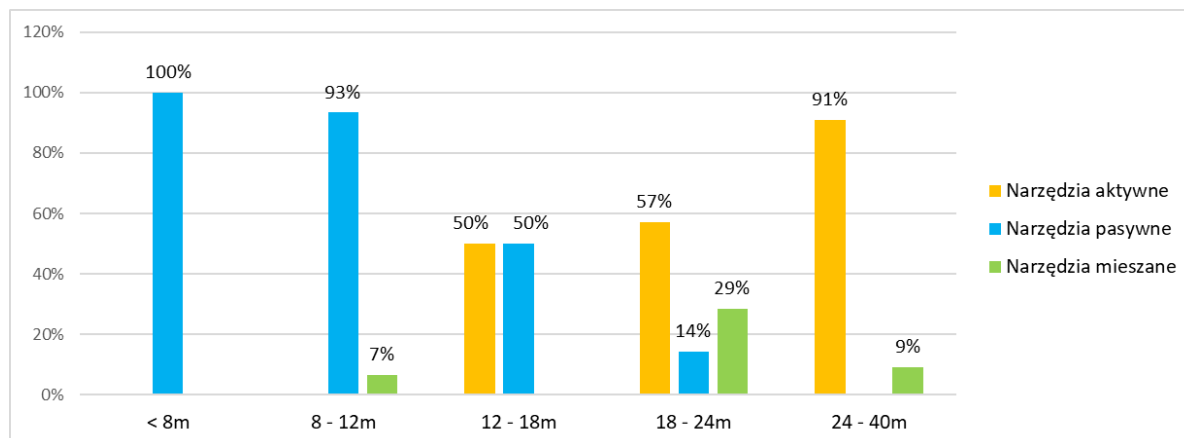
Tabela 9 Grupy narzędzi połowowych

Grupa narzędzi połowowych	Rodzaje narzędzi połowowych
AKTYWNE narzędzia ciągnięte	OTB – włoki denne OTM – włoki pelagiczne PTB – tuki denne PTM – tuki pelagiczne
PASYWNE narzędzia stawne	GND – sieci skrzelowe dryfujące GNS – sieci skrzelowe stawne LLD – takle dryfujące LLS – sznury haczykowe (stawne)
MIX	Połączenie narzędzi aktywnych i pasywnych

Źródło: Sotis, 2025

4. Na małych statkach (o długości poniżej 12 m) dominują narzędzia pasywne, natomiast na większych statkach (o długości powyżej 18 m) dominują narzędzia aktywne.

Rys. 24 Rodzaje narzędzi połowowych stosowanych na rybackich statkach komercyjnych w zależności od wielkości statku

Źródło: Sotis, 2025

- Odpowiedzi uzyskane od 61 respondentów pokazują, że ponad 62% wszystkich stosowanych rodzajów narzędzi połowowych to narzędzia pasywne (GND, GNS, LLD, LLS).
- W strefie przybrzeżnej, w odległości mniejszej niż 12 mil morskich od wybrzeża, stosowane są wyłącznie narzędzia pasywne.

6.2.5 Gospodarstwa domowe respondentów

- 68% spośród 116 respondentów to armatorzy, 5% to kapitanowie statków zatrudnieni na podstawie umowy o pracę, a 21% to inni członkowie załogi (5% nie odpowiedziało na to pytanie).
- Większość respondentów mieszka w gospodarstwach domowych składających się z dwóch do czterech osób, natomiast gospodarstwa jednoosobowe stanowią mniej niż 9% (18% nie odpowiedziało na to pytanie).
- Ponad połowa respondentów deklaruje do 2 osób pozostających na utrzymaniu w gospodarstwie domowym (30% nie odpowiedziało na to pytanie).
- Tylko około 15% ze 116 respondentów zadeklarowało w gospodarstwie domowym co najmniej jedną osobę starszą, niepełnosprawną lub przewlekłe chorą (24% nie odpowiedziało na to pytanie).
- Spośród 116 respondentów tylko jeden wskazał, że jego gospodarstwo domowe korzysta z pomocy społecznej lub zasiłków, ale 22 osoby nie odpowiedziały na to pytanie (19% respondentów).
- Zdecydowana większość respondentów (64%) nie odpowiedziała na pytanie, jakiej formy pomocy oczekivaliby od Inwestorów. Inni wskazali wsparcie finansowe (40 osób), jedna osoba wskazała szkolenia, a kolejna zatrudnienie.

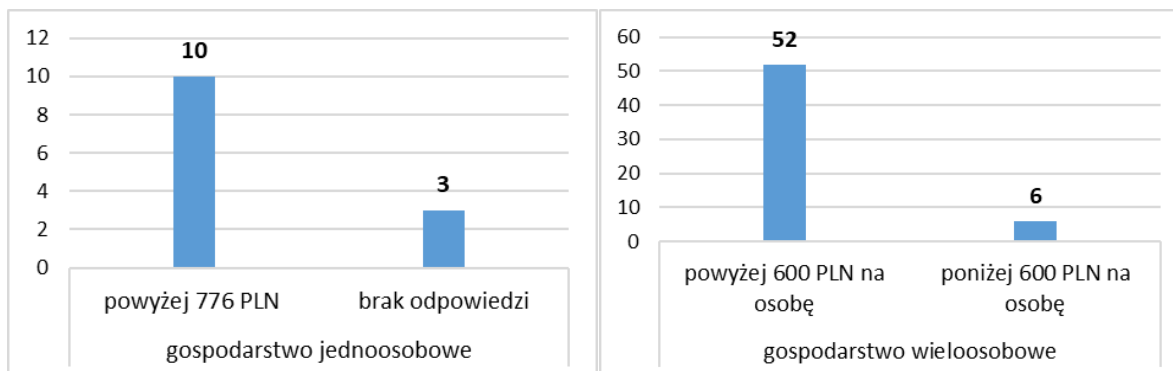
6.2.6 Źródła utrzymania

1. Ponad 72% respondentów wskazuje rybołówstwo komercyjne lub rekreacyjne jako główne źródło dochodów w gospodarstwie domowym (podczas gdy prawie 9,5% grupy nie odpowiedziało na to pytanie). Dla prawie 9% respondentów głównym źródłem dochodów jest praca zarobkowa, a dla prawie 7% – świadczenia emerytalne.
2. Drugim źródłem dochodów jest mała działalność gospodarcza (17% respondentów), praca zarobkowa (13%) oraz świadczenia emerytalne i rentowe (10%). 39% grupy nie wskazało drugiego źródła dochodów.
3. Dotacje (unijne lub rządowe) jako źródło dochodów wskazały 3 osoby.
4. Osoby bezrobotne zostały zidentyfikowane w gospodarstwach domowych 19% respondentów (16% ankietowanych nie odpowiedziało na to pytanie). Najczęściej bezrobotny jest jeden członek gospodarstwa domowego (w 20 gospodarstwach domowych), a tylko w 2 gospodarstwach domowych – 2 osoby.

6.2.7 Budżet gospodarstwa domowego

1. Obecnie próg ubóstwa w Polsce wynosi 776 PLN miesięcznie na osobę w gospodarstwach jednoosobowych i 600 PLN miesięcznie na osobę w gospodarstwach wieloosobowych.
2. Gospodarstwa jednoosobowe stanowią ponad 11% badanej grupy 116 rybaków, gospodarstwa wieloosobowe – prawie 78%, 11% ankietowanych nie odpowiedziało na to pytanie.
3. 10 z 13 respondentów, którzy opisali swoje gospodarstwo domowe jako jednoosobowe, udzieliło odpowiedzi na temat swojego miesięcznego budżetu. Wszyscy wskazali, że budżet ich gospodarstwa domowego przekracza próg 776 zł miesięcznie na osobę.
4. W przypadku 90 gospodarstw wieloosobowych 58 osób odpowiedziało na pytanie dotyczące miesięcznego budżetu, z czego 6 zadeklarowało miesięczny budżet poniżej 600 zł na osobę (tj. poniżej progu ubóstwa). Przedstawiono to na poniższych wykresach.

Rys. 25 Miesięczny budżet gospodarstwa domowego

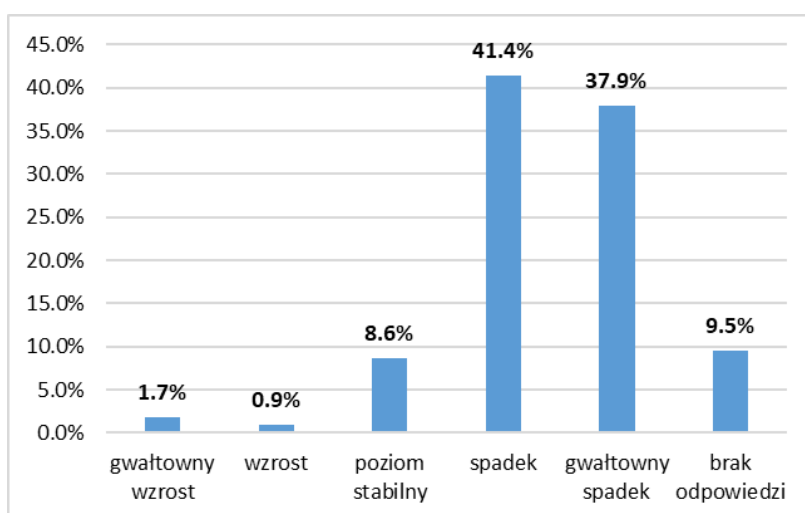

Źródło: Sotis, 2025

6.2.8 Ewolucja dochodów z rybołówstwa

1. Dochody z działalności połowowej (komercyjnej i rekreacyjnej) dla ponad 79% ankietowanych rybaków spadły lub gwałtownie spadły w ciągu ostatnich 5 lat, jak pokazano na poniższym wykresie:

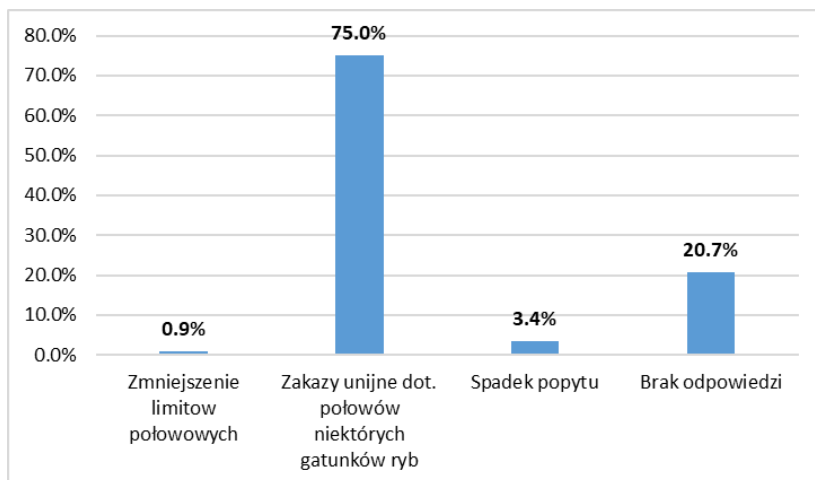
Rys. 26 Dochody z działalności rybackiej w ciągu ostatnich 5 lat

Źródło: Sotis, 2025

2. Zdecydowana większość (75% spośród 116 respondentów) wskazała restrykcje UE dotyczące połowów niektórych gatunków jako przyczynę zmian w dochodach z działalności połowowej (komercyjnej lub rekreacyjnej) w ciągu ostatnich 5 lat.

Rys. 27 Wskazywane przyczyny spadku dochodów z działalności rybackiej

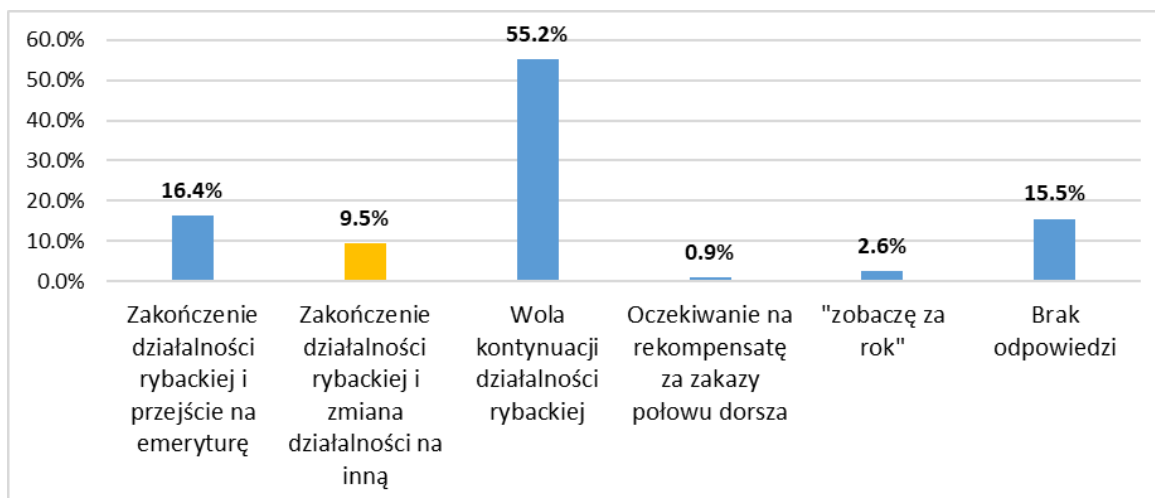
Źródło: Sotis, 2025

3. Spośród 92 osób, które zadeklarowały spadek lub drastyczny spadek dochodów z rybołówstwa komercyjnego i rekreacyjnego w ciągu ostatnich 5 lat, 57 osób (62%) nie było w stanie zrekompensować tych strat w budżecie innym źródłem dochodów, podczas gdy 14 osobom (15%) udało się to zrobić, m.in. poprzez wynajem turystyczny lub inne działalności związane z morzem.

6.2.9 Plany i aspiracje na przyszłość

1. Z całej grupy 116 osób tylko 9,5% (11 osób) zadeklarowało chęć zakończenia działalności połowowej i zmiany zawodu (patrz rysunek poniżej). Ta niewielka grupa rozważa podjęcie pracy w małej firmie, pracę na etacie, inne działania związane z morzem lub pracę w turystyce.
2. Ponad 55% chce kontynuować pracę w swoim obecnym zawodzie rybaka.

Rys. 28 Plany i aspiracje rybaków na najbliższe 5 lat

Źródło: Sotis, 2025

3. Ponad 53% respondentów uważa, że rozwój morskich farm wiatrowych wpłynie na ich zdolność do kontynuowania rybackiej działalności połowowej. Najczęściej wymieniane powody to: ograniczone obszary połowowe i dostęp do nich.

6.3 Wyniki badań jakościowych

Badania fokusowe przeprowadzono w 3 grupach właścicieli statków rekreacyjnych (wędkarskich). Ponadto przeprowadzono 19 pogłębionych wywiadów indywidualnych z różnymi respondentami. Poniżej przedstawiono kluczowe wnioski z tych dyskusji i wywiadów:

1. Wprowadzony przez UE zakaz połowów dorsza spowodował radykalne zmiany w działalności połowowej i rekreacyjnej na obszarze objętym Projektami. Inne kwestie, które pojawiły się w ostatnich latach, to: mniejsze zasoby ryb i mniejsze połowy w porównaniu z poprzednimi latami, działalność dużych kutrów, problemy z fokami oraz trudności w dostępie do portów (np. w Łebie).
2. Z powyższych powodów wędkarstwo rekreacyjne jest obecnie prawie nieaktywne, a w przypadku rybołówstwa komercyjnego zachodzą poważne zmiany.
3. Rybacy podejmują różne działania, aby poradzić sobie z trudną sytuacją od 2020 r. Niektórzy z nich są w stanie dostosować się do nowych, trudniejszych warunków, np. poprzez zmianę łowisk, poławianie gatunków ryb, które nie są obecnie objęte zakazem, dostosowanie parametrów łodzi do bardziej wydajnych. Inni zmieniają charakter działalności morskiej i wykorzystują swoje statki do innych celów (np. statki rekreacyjne pełnią funkcję promów, są wykorzystywane do badań morskich, organizacji ślubów na morzu itp.). Niektórzy rybacy sprzedają ryby bezpośrednio z kutra konsumentom końcowym po cenach detalicznych (bezpośrednio, telefonicznie, z dostawą).
4. Korzystając ze wsparcia oferowanego przez fundusze europejskie, niektórzy rybacy porzucili w ostatnich latach swój zawód, a niektórzy armatorzy komercyjni zezłomowali swoje statki rybackie. Jednak w portach nadal cumują nieużywane, niszczące, a nawet częściowo zatopione łodzie.
5. W przypadku zaprzestania działalności morskiej głównym zajęciem jest wynajem mieszkań. Niektórzy sprzedają swoje statki wraz z przypisanymi do nich kwotami połowowymi, co powoduje, że statki te pozostają bezczynne i niszczą w porcie, podczas gdy inne statki wykorzystują ich kwoty.
6. Respondenci dostrzegają możliwość wykorzystania swoich statków rybackich (w tym statków rekreacyjnych) na potrzeby morskich farm wiatrowych. Inną alternatywą dla niektórych jest możliwość złomowania statków rekreacyjnych i kontynuowania działalności innej niż rybołówstwo. Oczekuje się pomocy rządowej związanej z możliwością złomowania statków rekreacyjnych, która obecnie nie jest dostępna.
7. Jeśli chodzi o budowę i eksploatację morskich farm wiatrowych, respondenci wyrażają obawy dotyczące ograniczonej przestrzeni w portach, zagrożeń dla środowiska

morskiego, wielkości stref zamkniętych wokół farm, trudności z nawigacją między farmami wiatrowymi lub dotarciem do łowisk oraz skumulowanych skutków istnienia kilku morskich farm wiatrowych na tym samym obszarze.

8. Obawy zgłaszają również członkowie Zarządu Portu w Ustce dotyczące monitorowania i przestrzegania zakazów wpływania do zamkniętej strefy przybrzeżnej między zachodnim falochronem a poligonem wojskowym. Jako główne zagrożenie wskazali turystów na małych motorówkach i skuterach, ponieważ nie ma z nimi łączności radiowej.
9. W odniesieniu do inwestorów morskich farm wiatrowych ankietowani rybacy oczekują rekompensaty finansowej, wyjaśnienia szczegółów dotyczących bezpiecznych odległości od farm i możliwości korzystania z korytarzy żeglugowych między poszczególnymi farmami wiatrowymi, a także zmniejszenia wymagań technicznych dla statków nadzorujących, aby mogli oni ubiegać się o pracę ze swoimi własnymi statkami i być zatrudniani jako podwykonawcy.
10. Rybacy często nie znają dokładnej lokalizacji farm wiatrowych ani poszczególnych projektów i deweloperów. Ich negatywne nastawienie dotyczy bardziej całego sektora (morskiej energetyki wiatrowej) niż poszczególnych deweloperów.
11. Społeczność rybacka jest zniechęcona dotychczasowymi rozmowami w grupie 6.3 Porozumienia Sektorowego.

6.4 Grupy wrażliwe oraz potencjalne skutki ze względu na płeć

Na podstawie informacji i danych zebranych podczas przygotowywania LRF (w 2024 r.) i LRP (w 2025 r.), w tym wyników ankiet, bezpośrednich i powtarzających się kontaktów z rybakami i przedstawicielami społeczności lokalnych, a także na podstawie doświadczeń polskiego rybołówstwa, nie zidentyfikowano żadnych grup szczególnie wrażliwych na skutki wdrożenia Projektów w obszarze ich oddziaływania.

Spośród zatrudnionych w branży rybackiej około jedna czwarta ma ponad 65 lat, są to zazwyczaj osoby pobierające emerytury, które uzupełniają swój dochód pracą na morzu, przy czym zdecydowana większość z nich to właściciele lub operatorzy statków. Nie zidentyfikowano starszych osób z niepełnosprawnościami lub przewlekłymi schorzeniami, które nadal pracują na morzu.

Podobnie, w obszarze oddziaływania Projektów nie zaobserwowano nieproporcjonalnych skutków realizacji Projektów ze względu na płeć. Ze względu na specyfikę branży rybackiej, zatrudnienie w niej zdominowane jest przez mężczyzn (w badaniach 94% stanowili mężczyźni; zidentyfikowano tylko 5 kobiet pracujących w tym sektorze).

Jednak sytuacja grup potencjalnie wrażliwych podczas realizacji Projektów będzie monitorowana zgodnie z postanowieniami rozdziału 10 i w razie potrzeby podejmowane będą odpowiednie działania korygujące.

6.5 Podsumowanie

1. W badaniu wzięli udział głównie mężczyźni w wieku produkcyjnym, z wykształceniem średnim lub zawodowo-technicznym, którzy oprócz doświadczenia w rybołówstwie posiadają również umiejętności i doświadczenie w mechanice i pilotowaniu na morzu. Byli to głównie właściciele/ armatorzy statków rybackich (w 37 przypadkach nawet więcej niż jednego statku) lub członkowie załóg pracujący na statkach rybackich.
2. W badaniu zidentyfikowano 96 statków rybackich, z czego dwie trzecie stanowiły statki rybackie, a jedną trzecią statki rekreacyjne. W grupie tej dominowały małe statki o długości poniżej 12 m, przy czym znaczną część stanowiły również statki o długości od 12 do 18 m.
3. Statki komercyjne cumują głównie w portach w Kołobrzegu, Darłowie, Ustce i Łebie. Statki rekreacyjne cumują głównie we Władysławowie, Łebie i Darłowie.
4. Większość respondentów prowadzi działalność połowową na 8 kwadratach rybackich, ale także na innych obszarach połowowych. Głównymi narzędziami połowowymi używanymi przez respondentów są narzędzia pasywne (GND, GNS, LLD, LLS).
5. Gospodarstwa domowe respondentów składają się głównie z dwóch do czterech osób. Około połowa z nich ma 1-2 osoby na utrzymaniu. W 17 gospodarstwach domowych były osoby starsze (powyżej 75 roku życia), niepełnosprawne lub przewlekłe chore. Tylko w jednym przypadku respondent wskazał, że jego gospodarstwo domowe korzysta z pomocy społecznej lub opieki społecznej. Zdecydowana większość respondentów jest właścicielami swoich miejsc zamieszkania.
6. Głównym źródłem dochodów dla zdecydowanej większości respondentów jest rybołówstwo. Aż 39% respondentów nie deklaruje posiadania innych, dodatkowych źródeł dochodów, co świadczy o silnej zależności gospodarstw domowych od dochodów z rybołówstwa. Pozostali najczęściej deklarowali jako dodatkowe źródła dochodów: prowadzenie małej działalności gospodarczej, pracę zarobkową, emeryturę lub rentę inwalidzką, działalność turystyczną, w tym wynajem mieszkań.
7. Osoby bezrobotne zidentyfikowano w 22 gospodarstwach domowych, w tym w 2 przypadkach – 2 osoby w gospodarstwie domowym.
8. W 6 gospodarstwach domowych (wieloosobowych) miesięczny budżet wynosi mniej niż 600 PLN na osobę (tj. poniżej progu ubóstwa w Polsce). W 3 z tych 6 gospodarstw domowych jest co najmniej 1 osoba bezrobotna.
9. Zdecydowana większość respondentów odnotowała spadek dochodów z działalności połowowej w ciągu ostatnich 5 lat, wskazując ograniczenia UE jako główną przyczynę tej sytuacji. Większość z tych osób nie była w stanie zrekompensować tych strat w budżecie innym źródłem dochodów.
10. Większość respondentów chce pozostać w zawodzie i kontynuować działalność połowową.

11. Respondenci widzą możliwość wykorzystania swoich statków rybackich (w tym statków rekreacyjnych) na potrzeby MFW. Oczekują również złagodzenia wymagań technicznych dla statków nadzorujących, co pozwoliłoby im ubiegać się o zatrudnienie jako podwykonawcy z własnymi statkami.
12. Rybacy są świadomi możliwości wykorzystania funduszy unijnych – wielu z nich z nich skorzystało, inni rozważają taką możliwość. Jednak właściciele statków rekreacyjnych nie mogą korzystać z funduszy unijnych, co od dawna jest przedmiotem sporów w środowisku rybaków. Pilnie oczekiwane są rozwiązania ustawodawcze w tej dziedzinie.
13. Morskie farmy wiatrowe są postrzegane jako potencjalne źródło ograniczeń dotyczących miejsc połowów i utrudnień w dostępie do łowisk, zagrożeń dla środowiska morskiego oraz skumulowanych skutków w połączeniu z innymi farmami morskimi.
14. Rybacy oczekują od inwestorów morskich farm wiatrowych rekompensaty finansowej, wyjaśnienia szczegółów dotyczących bezpiecznych odległości od morskich farm wiatrowych oraz możliwości żeglugi między nimi.
15. Społeczność rybacka jest zniechęcona dotychczasowymi rozmowami w ramach grupy 6.3 Porozumienia Sektorowego.

7 Przejściowy mechanizm rekompensat (TCM)

7.1 Przegląd strategii łagodzenia skutków

Wpływ na środki utrzymania będzie łagodzony poprzez dwa kluczowe instrumenty:

- Rekompensaty przejściowe, mające na celu zrekompensowanie potencjalnych strat w źródłach utrzymania poniesionych przez rybaków w okresie przejściowym, do czasu ustanowienia przez Rząd RP ostatecznego mechanizmu rekompensaty dla poszkodowanych rybaków.
- Długoterminowe działania na rzecz przywracania środków utrzymania, mające na celu odbudowę lub poprawę dotkniętych źródeł utrzymania w dłuższej perspektywie.

7.2 Istniejący model odniesienia dla projektu TCM: mechanizm Baltic Power

Inny deweloper działający w tym samym obszarze, Baltic Power, opracował i obecnie wdraża podobny mechanizm mający na celu zrekompensowanie przejściowych strat w rybołówstwie. Kilka portów objętych oddziaływaniem Projektów jest również dotkniętych przez Baltic Power, który około roku temu przedstawił i przedłożył do konsultacji rybakom swój własny TCM. Aby zachować spójność zasad obowiązujących na rynku polskim, w ramach Projektów postanowiono oprzeć TCM na tych samych ogólnych zasadach (kwalifikowalność i wzór obliczeniowy), jakie przyjęła firma Baltic Power. Warto zauważyć, że w projekt Baltic Power zaangażowane są również międzynarodowe instytucje finansowe, które uznały TCM Baltic Power za akceptowalny.

7.3 Cele i kluczowe zasady projektu TCM

7.3.1 Cele i czas trwania TCM

Na etapie prac przygotowawczych dotyczących Projektów nie istniały krajowe regulacje w zakresie rekompensat. Obecnie Rząd Polski rozważa opracowanie przepisów dotyczących rekompensat jednak prawdopodobnie nie będą one gotowe przed rozpoczęciem budowy Projektów. Mechanizm TCM ma zatem na celu zrekompensowanie potencjalnych strat rybaków w okresie przejściowym, tj. do momentu wdrożenia mechanizmu rekompensat określonego w przepisach krajowych.

W rezultacie TCM będzie mniej więcej odpowiadać okresowi budowy Projektów, podczas gdy stały mechanizm rekompensat będzie dotyczył okresu eksploatacji, stąd „przejściowy” charakter TCM.

7.3.2 Zasady kwalifikowalności

Istnieją zasadniczo dwie możliwości ustalenia kwalifikowalności do TCM:

- kwalifikowalność na poziomie jednostki pływającej (statku): statek stanowi podmiot dotknięty i na jego podstawie rozpatruje się kwalifikowalność; lub

- kwalifikowalność na poziomie indywidualnego rybaka: właściciele, operatorzy oraz pracownicy jednostek są rozpatrywani oddzielnie, a rekompensata przejściowa jest dostosowana do strat każdej z tych grup.

Ustalono, że kwalifikowalność do TCM będzie rozpatrywana na poziomie statków, a podmiotami uprawnionymi będą operatorzy tych jednostek. Istnieje kilka powodów takiego rozwiązania:

- Operatorzy statków są przedsiębiorstwami, które ponoszą koszty utrzymania statku, zatrudniają załogę i faktycznie prowadzą połowy. To oni ponoszą straty w zakresie środków utrzymania;
- Sam składnik majątku (integralność statku) nie ulega zmianie, dlatego właściciele niebędący operatorami nie są narażeni i nie będą kwalifikować się do TCM;
- Dane dotyczące pracowników statków są trudne do zebrania i zweryfikowania, i mogą być narażone na spekulacyjne roszczenia;
- Ta zasada kwalifikowalności jest zgodna z programem TCM Baltic Power, w ramach którego została ona z powodzeniem przyjęta i jest obecnie wdrażana.

Zarówno statki komercyjne, jak i rekreacyjne ponoszą straty, dlatego obie kategorie statków będą kwalifikować się do TCM. Jednak ze względu na różny charakter ich dochodów, dla tych dwóch kategorii należy rozważyć różne opcje obliczania odszkodowań.

7.3.3 Potencjalne opcje kwalifikowalności do TCM

W ramach ogólnej zasady opisanej powyżej (kwalifikowalność na poziomie statku) rozważono i porównano trzy opcje kwalifikowalności do TCM:

- Opcja 1: kwalifikowalność oparta na (a) aktualnej działalności (posiadanie licencji połowowej) oraz (b) prowadzeniu połowów na obszarach Projektów w latach 2018–2024;
- Opcja 2: kwalifikowalność oparta na (a) aktualnej działalności (posiadanie licencji połowowej) oraz (b) rejestracji w jednym z 11 portów uznanych za dotknięte (portów pochodzenia);
- Opcja 3: kwalifikowalność oparta albo na:
 - (a) aktualnej działalności (posiadanie licencji połowowej) oraz (b) prowadzeniu połowów na obszarach Projektów w latach 2018–2024 (tak samo jak w opcji 1);
 - lub (a) aktualnej działalności (posiadanie licencji połowowej) oraz (b) rejestracji w jednym z najbardziej narażonych portów: Jarosławiec, Ustka, Rowy i Łeba.

Każda opcja została oceniona pod kątem wykonalności i potencjalnych ryzyk w celu określenia najbardziej odpowiedniego i wykonalnego operacyjnie podejścia do wdrożenia TCM.

Zbadano również system zaproponowany przez niektórych rybaków, polegający na wypłacaniu odszkodowań wszystkim podmiotom, niezależnie od ich historii połowowej (opcja 2). Stwierdzono jednak, że takie podejście byłoby niesprawiedliwe wobec tych, którzy faktycznie ponoszą straty w wyniku realizacji Projektów. Ponadto uznano, że opcja ta nie ma uzasadnienia w świetle dostępnych danych dotyczących połowów w obszarach Projektów.

Opcja 3, która obejmuje statki rybackie zarejestrowane w jednym z portów: Jarosławiec, Ustka, Rowy lub Łeba, została opracowana w wyniku konsultacji z rybakami przeprowadzonych w marcu 2025 r.

7.4 Wyniki konsultacji dotyczących TCM

Opcja 1 wzbudziła obawy operatorów małych statków, którzy zostaliby wykluczeni, mimo że nadal prowadzą działalność i są dotknięci pracami prowadzonymi w pobliżu brzegu, w szczególności w obszarze morskiego korytarza eksportowego. Opcja 2 jest popierana w niektórych dotkniętych portach, ale może być postrzegana jako niesprawiedliwa przez faktycznie prowadzących działalność, ponieważ otrzymaliby oni takie same świadczenia jak operatorzy obecnie nieaktywni. Opcja 3 umożliwia wypłatę odszkodowań dla mniejszych statków.

Po szczegółowej analizie opcja 3 została wybrana do wdrożenia w Projektach Bałtyk 2 i Bałtyk 3.

Aby zaspokoić potrzeby rybaków i biorąc pod uwagę, że Projekty Bałtyk 2 i Bałtyk 3 są często traktowane przez interesariuszy jako jeden projekt (podobne harmonogramy prac), spółka JV zdecydowała się wdrożyć ujednolicony system rekompensat, traktując oba projekty jako jeden zintegrowany projekt.

7.5 Weryfikacja kwalifikowalności

Podmioty uprawnione do rekompensaty to:

- operatorzy komercyjnych statków rybackich, którzy zgłosili połowy na obszarach morskich objętych Projektami w latach 2018–2024, a także operatorzy komercyjnych statków rybackich zarejestrowanych w jednym z czterech portów: Jarosławiec, Ustka, Rowy i Łeba;
- operatorzy statków wędkarskich (rekreacyjnych), którzy w latach 2018–2024 mieli swoją bazę w wyznaczonych portach i prowadzili rekreacyjne i sportowe wyprawy wędkarskie. Porty te, to: Darłowo, Ustka, Łeba i Władysławowo. Porty zostały zidentyfikowane na podstawie danych MIR oraz posłankowo wyników ankiet, analiz ofert wędkarstwa rekreacyjnego dostępnych w Internecie oraz szczegółowej analizy opartej na systemie GIS.

Weryfikacja kwalifikowalności różnych kategorii statków będzie prowadzona zgodnie z następującymi zasadami:

- Komercyjne statki rybackie połowiące w latach 2018-2024 w kwadratach L5, L6, L7, L8, M7, M8, N7, N8 lub połowiące w obszarze objętym oddziaływaniem Projektów (obszary farm wiatrowych, trasy kabli + strefa buforowa 500 m), a także komercyjne statki rybackie zarejestrowane w jednym z czterech bezpośrednio dotkniętych przez inwestycję portów (Jarosławiec, Ustka, Rowy i Łeba): statki muszą być aktywne, co oznacza, że są wpisane do oficjalnego rejestru statków rybackich i posiadają zarówno ważne licencje połowowe, jak i specjalne zezwolenia połowowe na dany rok kalendarzowy. Weryfikacja będzie oparta na danych z oficjalnych baz danych za lata 2018–2024 oraz aktualnego rejestru statków.
- Statki wędkarskie operujące z portów w Darłowie, Ustce, Łebie i Władysławowie, pod warunkiem potwierdzenia, że statek ten odbywał rejsy połowowe z wędkarzami na pokładzie w latach 2018–2024 i jest obecnie zdolny do żeglugi. Operator będzie zobowiązany do przedstawienia zaświadczenia wydanego przez organ administracji morskiej (kapitanat portu), potwierdzającego, że statek odbył rejs połowowy. Na etapie rozpatrywania wniosku przeprowadzona zostanie dodatkowa weryfikacja przedłożonych informacji przy użyciu oficjalnych danych pochodzących z kapitanatów portów i od władz portowych.

Zgodnie z przyjętymi kryteriami kwalifikowalności przygotowano szczegółową listę kontrolną do weryfikacji wniosków (Załącznik 5).

7.6 Potencjalnie niezarejestrowane statki

Standardy kredytodawcy wymagają uwzględnienia potencjalnie niezarejestrowanych podmiotów. W Polsce wszystkie statki rybackie używane do prowadzenia działalności komercyjnej muszą być wpisane do rejestru statków rybackich, który jest prowadzony przez ministra właściwego do spraw rybołówstwa na podstawie przepisów unijnych oraz ustawy o rybołówstwie morskim z dnia 19 grudnia 2014 r. Obowiązek ten dotyczy zarówno statków morskich, jak i jednostek mniejszych, bez względu na wielkość i moc silnika, jeśli są wykorzystywane do połowów komercyjnych. Tylko statki zarejestrowane mogą legalnie prowadzić połowy rybackie na polskich obszarach morskich.

Użytkowanie statku w celach rybackich, niewpisanego do rejestru, jest niezgodne z prawem, a organy kontrolne regularnie weryfikują stan rejestracji. W związku z powyższym nie przewiduje się, że nielegalne połowy komercyjne będą prowadzone przez niezarejestrowane jednostki, i byłoby niemożliwe, aby Projekty brały pod uwagę takie statki. Dlatego kryteria kwalifikowalności do rekompensaty obejmują obowiązek posiadania wpisu do rejestru statków morskich w dniu złożenia wniosku o rekompensatę w ramach TCM.

7.7 Obliczanie rekompensaty TCM

7.7.1 Przegląd

Metodyka rekompensat przejściowych została opracowana przez firmę Sotis Advisors przy wsparciu Morskiego Instytutu Rybackiego Państwowego Instytutu Badawczego (MIR). Rekompensata obejmuje dwa elementy:

- rekompensatę za utracone dochody (utracone połowy w przypadku statków komercyjnych i utracone rejsy wędkarskie w przypadku statków rekreacyjnych);
- dodatkowe koszty (tzw. „koszty operacyjne”) wynikające z konieczności korzystania z alternatywnych tras do łowisk, obejmujące dodatkowe koszty paliwa, dłuższe godziny pracy załogi oraz konieczność zmiany łowisk w zależności od długości statku.

7.7.2 Odszkodowanie za utracone dochody

Obliczenie odszkodowania opiera się na oficjalnych danych Centrum Monitorowania Rybołówstwa dotyczących najlepszych połowów ryb w latach 2018–2024, które służą jako lata referencyjne dla każdej kategorii długości statków komercyjnych. Dane dotyczące masy połowów poszczególnych gatunków ryb w analizowanych kwadratach rybackich lub obszarze objętym oddziaływaniem Projektów pomnożono przez średnie ceny poszczególnych gatunków ryb w 2024 r., aby uzyskać wartość połowów.

Uzyskane wartości dochodów w cenach z 2024 r. są następnie analizowane w celu wybrania maksymalnej wartości rocznych połowów. W obliczeniach uwzględniono jednostki wpisane do rejestru statków rybackich na dzień 30 kwietnia 2025 r. Statki osiągające najlepsze wyniki w latach 2018–2024 wybrano w następujący sposób:

- w przypadku statków o długości do 12 m (bez systemu VMS) wykorzystuje się dane z raportów połowowych;
- w przypadku statków o długości powyżej 12 m (z systemem VMS) stosuje się dane z systemu VMS.

Z uzyskanych wartości wybrano wartość maksymalną w każdej klasie długości. Poniższa tabela przedstawia te maksymalne wartości, które stanowią podstawę pierwszego elementu rekompensaty TCM dla pięciu obszarów Projektów (patrz rysunek 2):

Tabela10 Maksymalna wartość połowów w latach 2018–2024 w pięciu obszarach Projektów

Obszar	Klasa długości statku [m]	Maksymalna wartość połowów (PLN/rok)	Port rejestracji	Rok
MFW Bałtyk 2 – farma wiatrowa	8-12	42 252	Ustka	2018
	12-18	5 345	Kołobrzeg	2022
	18-24	3 693	Ustka	2023
	24-40	3 022	Hel	2019

Obszar	Klasa długości statku [m]	Maksymalna wartość połowów (PLN/rok)	Port rejestracji	Rok
MFW Bałtyk 2 – kabel	8-12	2 743	Ustka	2019
	12-18	372	Kołobrzeg	2018
	18-24	1 361	Kołobrzeg	2018
MFW Bałtyk 3 – farma wiatrowa	8-12	16 989	Dziwnów	2018
	12-18	11 803	Ustka	2020
	18-24	1 776	Łeba	2018
MFW Bałtyk 3 – kabel	8-12	8 023	Ustka	2018
	12-18	14 232	Ustka	2024
	18-24	5 435	Ustka	2018
MFW Bałtyk 2 i 3 – wspólny kabel eksportowy	0-8	2 690	Ustka	2020
	8-12	12 271	Ustka	2018
	12-18	11 198	Ustka	2020
	18-24	9 395	Ustka	2018
	24-40	5 692	Władysławowo	2019

Źródło: Sotis (MIR), 2025

7.7.3 Rekompensata za dodatkowe wydatki

7.7.3.1 Przegląd

Dodatkowa kwota jest następnie dodawana w celu uwzględnienia zakłóceń w działalności operacyjnej w następujący sposób:

- Dodatkowe zużycie paliwa związane z dotarciem do nowych łowisk;
- Dodatkowe zużycie statku spowodowane dłuższymi rejsami połowowymi;
- Dłuższe godziny pracy załogi;
- Utrata dochodów z połowów w wyniku dłuższego rejsu do innych łowisk.

Formuła obliczania każdego składnika opiera się na mechanizmie rekompensaty przejściowej Baltic Power, z uwzględnieniem wzrostu o 10% na pokrycie inflacji oraz dostosowaniem do zakłóceń spowodowanych przez dwie morskie farmy wiatrowe, a jednocześnie uwzględnia wspólną trasę kabla eksportowego i wynikające z niej utrudnienia, wspólne dla obu Projektów.

Rekompensaty dla operatorów statków komercyjnych będą wypłacane w transzach za każdy rok w okresie budowy morskiej farmy wiatrowej.

Weryfikacja uprawnień do rekompensaty nie będzie wiązała się z żadnymi dodatkowymi kosztami dla właścicieli statków, z wyjątkiem niewielkich wydatków związanych ze złożeniem wniosku do Projektów (np. wysłanie listu z wnioskiem o rekompensatę).

7.7.3.2 Wzrost kosztów paliwa

Wyższe koszty zużycia paliwa są wynikiem:

- średniego zużycia paliwa w kg na kW mocy silnika na godzinę
- mocy silnika statku w kW
- ceny paliwa w PLN za kg
- dodatkowego czasu podróży do łowiska.

Zużycie paliwa przez silnik statku o niskiej lub średniej prędkości zgodnie z literaturą wynosi średnio 0,185 kg/kWh przy średniej prędkości 6 węzłów, wzór obliczeniowy wygląda następująco:

$$R_f = 0,185 \cdot \frac{d}{11} \cdot p \cdot M \cdot \text{rejsy}$$

Gdzie:

- R_f - rekompensata za dodatkowe koszty paliwa w PLN
- 0,185 – średnie zużycie paliwa w kg na 1 kW mocy silnika statku
- 11 – średnia prędkość przelotu statku na łowisko w km/h
- d - wydłużona trasa na łowisko w kilometrach
- p – cena kilograma paliwa w PLN
- M – moc silnika statku w kW

7.7.3.3 Zwiększone zużycie statku

Koszt zwiększonego zużycia statku wynikającego z dodatkowego czasu eksploatacji oblicza się na podstawie wydłużonego czasu eksploatacji statku, godzinowej stawki amortyzacyjnej oraz aktualnej wartości statku. Wzór obliczeniowy wygląda następująco:

$$R_z = W \cdot 0,00000799 \cdot t \cdot \text{rejsy}$$

Gdzie:

- R_z – rekompensata za zwiększone zużycie statku rybackiego
- W – wartość statku rybackiego
- t – wydłużony czas dopływu i powrotu z łowiska
- (0,00000799 = roczna stopa amortyzacji wynosząca 7% podzielona przez liczbę godzin w roku – 8760 h)

7.7.3.4 Wydłużony czas pracy załogi

Koszt wydłużonego czasu pracy załogi opiera się na obliczeniu dodatkowych kosztów wynagrodzeń, minimalnej stawki godzinowej, średniej liczby członków załogi dla każdej

kategorii długości oraz wydłużonego czasu potrzebnego na dotarcie do nowych łowisk. Wzór obliczeniowy wygląda następująco:

$$Rw = S * t * Z * rejsy$$

Gdzie:

- Rw – rekompensata za dodatkowe koszty wynagrodzeń wynikające z wydłużonego czasu dopłynięcia i powrotu z łowisk
- S – stawka minimalnego wynagrodzenia za godzinę pracy
- t – wydłużony czas dopływu i powrotu z łowisk
- Z – liczba członków załogi statku (2 dla długości 0–8 m, 3 dla 8–12 m, 4 dla 12–18 m, 5 dla 18–24 m i 6 dla ponad 24 m).

7.7.3.5 Utrata przychodów wynikających z dłuższych rejsów bez połowów

Ten element rekompensaty ma na celu zrehabilitowanie utraconych przychodów z połowów, które statek mógłby uzyskać, gdyby w czasie dłuższego rejsu do alternatywnych łowisk prowadził połowy. Wzór obliczeniowy jest następujący:

$$Ru = \frac{I}{t_c} * t_d * rejsy$$

Gdzie:

- Ru – odszkodowanie za utracone przychody z powodu wydłużonej podróży do łowiska;
- I – połowy statku w danym roku (połowy w 2023 r. w cenach z 2024 r.);
- t_c – całkowity czas połowu spędzony na morzu w danym roku (2023).
- t_d – wydłużony czas dotarcia do łowiska

7.7.4 Kwoty rekompensat

Poniższa tabela przedstawia wartości kwot rekompensat rocznych dla poszczególnych statków komercyjnych, które mają historię połowów na obszarze objętym oddziaływaniem Projektów, w podziale na wielkość statku, obliczone na podstawie dwóch składników: utraty dochodów i kosztów operacyjnych.

Tabela 11 Kwoty rekompensat rocznie dla poszczególnych statków komercyjnych

Długość statku [m]	Połowy na B2 i B3 [PLN]	Koszty operacyjne [PLN]	Razem [PLN]
0-7,99	2 700	9 900	12 600
8-11,99	82 275	12 375	94 650
12-17,99	42 950	24 750	67 700
18-23,99	21 660	37 140	58 800
24-39,99	8 700	49 500	58 200

Źródło: Sotis, 2025

Poniższa tabela przedstawia kwoty rekompensat dla statków rybackich z 4 portów (Jarosławiec, Ustka, Rowy i Łeba), które nie mają udokumentowanych połowów na obszarze objętym oddziaływaniem:

Tabela 12 Kwoty rekompensat rocznie dla statków rybackich z 4 portów

Długość statku [m]	Połowy wzdłuż wspólnego kabla eksportowego B2 i B3 [PLN]	Koszty operacyjne [PLN]	Razem [PLN]
0-7,99	2 700	4 950	7 650
8-11,99	12 270	6 230	18 500
12-17,99	11 225	12 375	23 600
18-23,99	9 440	18 560	28 000
24-39,99	5 650	24 750	30 400

Źródło: Sotis, 2025

7.7.5 Statki rekreacyjne

Odszkodowanie dla statków rekreacyjnych (wędkarskich) zostało obliczone na podstawie benchmarku MFW Baltic Power (35 000,00 PLN netto/statek), powiększone o 10% z tytułu inflacji, co daje podstawową kwotę odszkodowania w wysokości 38 500 PLN.

Kwota rekompensaty została ustalona na podstawie szacunkowych dochodów z działalności wędkarskiej w latach 2018 i 2019 (zgodnie z TCM Baltic Power).

Operatorzy statków rekreacyjnych będą uprawnieni do jednorazowej wypłaty rekompensaty.

Poniższa tabela przedstawia kwoty rekompensat dla statków rekreacyjnych z 4 portów wskazanych wcześniej:

Tabela13 Kwoty rekompensat dla statków rekreacyjnych (jednorazowe)

Port	Wypłata na statek B2&B3 [PLN]
Darłowo	38 500
Ustka	57 750
Łeba	57 750
Władysławowo	38 500

Źródło: Sotis, 2025

W przypadku statków wypływających z portu w Darłowie żadna z zastosowanych metod weryfikacji nie potwierdziła, że prowadziły one działalność w obszarze którejkolwiek z morskich farm wiatrowych (MFW); mogły jednak prowadzić działalność w obszarze wspólnej trasy kabla eksportowego.

W przypadku statków rekreacyjnych wypływających z portu we Władysławowie – kwota zostanie zapłacona w związku z realną możliwością prowadzenia połowów wyłącznie na obszarze Bałtyk 3.

W przypadku statków rekreacyjnych z portów w Ustce i Łebie, które potencjalnie mogłyby prowadzić połowy w obszarach obu morskich farm wiatrowych, kwota rekompensaty wyniesie 57 750 PLN, tj. 1,5-krotność wartości obliczonej dla pojedynczego Projektu. Jest to spowodowane faktem, że niektóre ograniczenia i wyłączenia obszarów morskich są wspólne dla obu projektów Bałtyk 2 i Bałtyk 3 (wspólna trasa kabla eksportowego).

7.7.6 Podatek i etapowanie

Podane kwoty rekompensaty są kwotami netto, bez podatku VAT. W stosownych przypadkach do kwoty rekompensaty zostanie doliczony podatek VAT.

Dla fazy budowy Projektów zostaną ustalone cztery okresy rekompensat:

- Okres 1: od 15 marca do końca grudnia 2025 r. (kwota rekompensaty zostanie odpowiednio zmniejszona – do 9,5 miesiąca – w stosunku do kwot przedstawionych w powyższych tabelach dla statków komercyjnych);
- Okres 2: obejmujący rok 2026 (pełna rekompensata podana w powyższych tabelach dla komercyjnych statków rybackich);
- Okres 3: obejmujący rok 2027 (pełna rekompensata wykazana w tabelach powyżej dla komercyjnych statków rybackich);
- Okres 4: od stycznia do końca kwietnia 2028 r. (do zakończenia budowy projektu Bałtyk 3). Kwota rekompensaty zostanie odpowiednio zmniejszona – do 4 miesięcy – w stosunku do kwot przedstawionych w powyższych tabelach dla statków komercyjnych.

Zgodnie z aktualnym harmonogramem całkowity okres budowy trwa od 15 marca 2025 r. do końca kwietnia 2028 r., a budowa Bałtyku 2 ma zostać zakończona do końca września 2027 r. W związku z tym rekompensata za okres budowy farmy wiatrowej Bałtyk 2 zakończy się we wrześniu 2027 r., a następnie będzie wypłacana rekompensata za fazę eksploatacji (nieujęta w niniejszym LRP). W przypadku farmy Bałtyk 3 rekompensata za okres budowy będzie wypłacana do kwietnia 2028 r.

Różnice w harmonogramie realizacji farm wiatrowych Bałtyk 2 i Bałtyk 3 zostały uwzględnione w obliczeniach szacunkowych kwot rekompensat dla każdego roku fazy budowy.

Biorąc pod uwagę ryzyko opóźnień w budowie, ostateczne terminy zakończenia wypłat rekompensat zostaną dostosowane do rzeczywistego harmonogramu realizacji Projektów.

8 Przywrócenie środków utrzymania

8.1 Przegląd

Dodatkowe wsparcie w zakresie przywrócenia środków utrzymania dla poszkodowanych rybaków zostanie zapewnione w ramach Projektów poprzez trzy następujące programy:

- Podnoszenie kwalifikacji zawodowych i szkolenia;
- Lokalna rekrutacja;
- Lokalne zamówienia.

8.2 Szkolenia i zwiększanie możliwości zatrudnienia

Oprócz systemu rekompensat (płatności) możliwe jest wdrożenie dodatkowych działań, takich jak warsztaty, szkolenia lub programy zwiększające szanse na zatrudnienie. Wybór odpowiednich działań można rozważyć na późniejszym etapie. Najpierw należy ustalić, czy rybacy jako grupa docelowa chcą skorzystać z takich działań i jakiego rodzaju szkolenia lub programy byłyby im potrzebne.

Program szkoleń i zwiększania szans na zatrudnienie mógłby być skierowany do rybaków narażonych na negatywne oddziaływanie Projektów, a jego celem byłoby wspieranie przejścia do zawodów potrzebnych w sektorze morskiej energetyki wiatrowej w Polsce. Jednak już na tym etapie jasne jest, że większość rybaków nie jest skłonna do zmiany zawodu (ze względu na bliską emeryturę).

Warunki kwalifikowalności mogłyby zostać określone w konsultacji z rybakami, oraz innymi odpowiednimi zainteresowanymi stronami. Programy lub szkolenia mogłyby obejmować operatorów i członków załóg, zarówno statków komercyjnych, jak i rekreacyjnych, pod warunkiem, że spełniają oni określone warunki, w tym minimalny staż pracy w zawodzie związanym z rybołówstwem. W oparciu o doświadczenie i wykształcenie rybaków będących grupą docelową, szkolenia i program na rzecz zwiększania możliwości zatrudnienia mogłyby koncentrować się na następujących sektorach i zawodach:

- Obsługa statków transportujących sprzęt i personel do farmy wiatrowej w fazie budowy;
- Bezpieczeństwo i ochrona na morzu, w tym statki strażnicze zapewniające przestrzeganie przez statki stron trzecich odległości bezpieczeństwa wyznaczonych wokół morskich farm wiatrowych;
- Konserwacja statków i innego sprzętu.

Podobne programy były realizowane w Polsce przez innych operatorów we współpracy z wyspecjalizowanymi partnerami szkoleniowymi. Może to stanowić doświadczenie, które można wykorzystać w przyszłości.

8.3 Rekrutacja i zamówienia

Operatorzy oraz członkowie załóg dotkniętych oddziaływaniami Projektów statków rybackich mogą być również uwzględniani w procesie rekrutacji na stanowiska, dla których ich dotychczasowe umiejętności oraz możliwość dalszego szkolenia są adekwatne, z zastrzeżeniem potrzeb operacyjnych w zakresie budowy i eksploatacji oraz posiadanych kwalifikacji.

Rybacy muszą jednak spełniać wymagania określone w procedurach zamówień. Potencjalna współpraca może mieć miejsce na etapie budowy lub eksploatacji i może dotyczyć dostawców poziomu 1 lub dalszych ogniw łańcucha dostaw. W przypadku możliwości współpracy wszystkie zasady zostaną określone w umowach.

9 Zarządzanie skargami

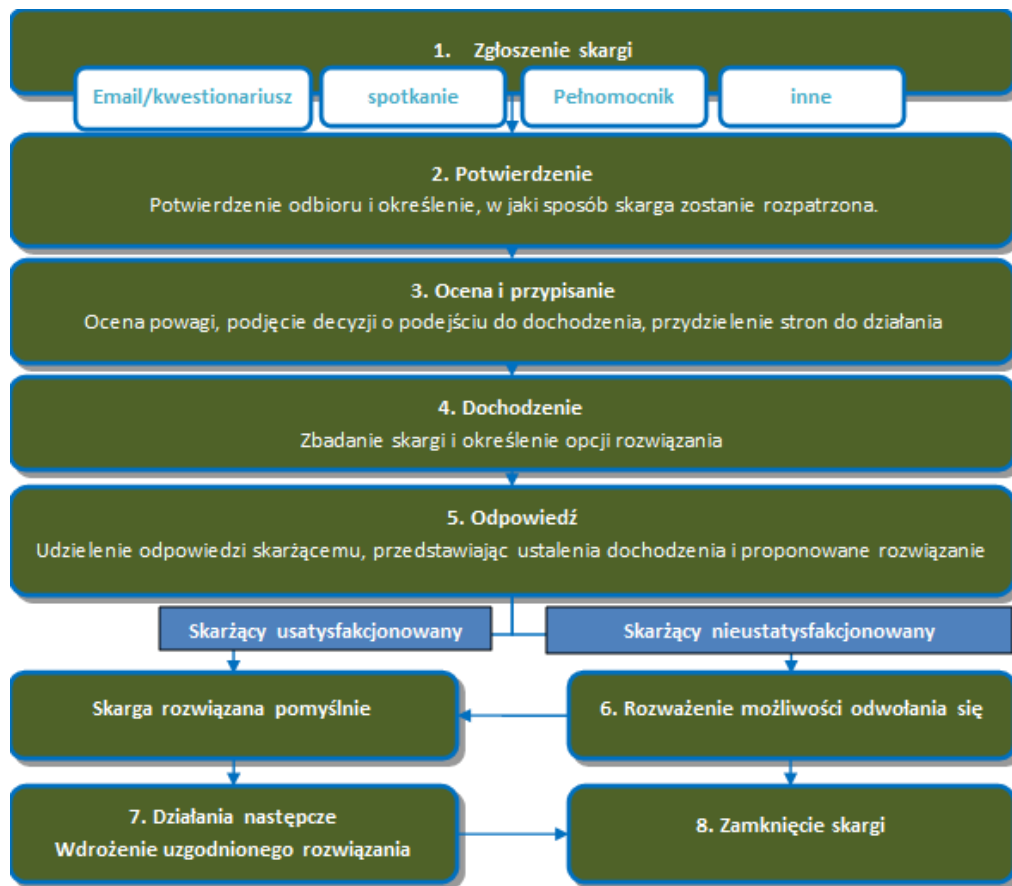
Proces zarządzania skargami społeczności (CGM - Community Grievance Management)) w ramach Projektów został zainicjowany, gdy w 2022 r. opracowano pierwszy Plan Zaangażowania Interesariuszy (SEP), który następnie zaktualizowano w 2024 r. i który jest dostępny na stronie internetowej projektów www.bałtyk123.pl. Kluczowe zasady zarządzania skargami zostały określone w SEP z 2022 r. i są zgodne z zasadami zawartymi w międzynarodowych standardach (szybkie, odpowiednie kulturowo, sprawne, dostępne, przejrzyste, poufne, bezpłatne i wolne od działań odwetowych).

CGM projektów ma zastosowanie do wszystkich działań i komponentów, w tym tych, za które odpowiedzialni są inwestorzy Projektów, ich pracownicy mający kontakt ze społecznościami, wykonawcy i podwykonawcy. Ma również zastosowanie do wszystkich etapów Projektów, w tym budowy i eksploatacji. Będzie on regularnie aktualizowany, aby zapewnić jego aktualność i adekwatność do skali i etapu Projektów. Ma on zastosowanie między innymi do działań objętych niniejszym LRP.

SEP zawiera szczegółowe informacje na temat celu tego mechanizmu, jego zasad, procesu zarządzania, administrowania i upubliczniania CGM, zarządzania skargami wykonawców, szkoleń, monitorowania i raportowania itp.

Poniższy rysunek przedstawia proces zarządzania mechanizmem rozpatrywania skarg przedstawiony w SEP.

Rys. 29 Schemat zarządzania skargami

Źródło: SEP, 2024

Skargi można składać:

- Ustnie lub pisemnie do Oficera Łącznikowego ds. Społeczności (CLO) w Ustce i Łebie w Punkcie Informacyjnym
- Korzystając z głównego numeru recepcji dostępnego pod numerem +48 22 522 39 00, dostępnego dla Projektów;
- Pisemnie za pośrednictwem poczty elektronicznej poprzez formularz przesłany na wskazany adres e-mail: lub poprzez zakładkę kontakt dostępną na stronie internetowej Projektów: bałtyk123.pl;
- Osobiście, poprzez pozostawienie formularza skargi w skrzynce skarg dostępnej w Lokalnym Punkcie Informacyjnym pod adresem: ul. Tadeusza Kościuszki 88, 84-360 Łeba. W późniejszym etapie Projektów będzie ona dostępny w bazie O&M zlokalizowanej w Porcie Łeba, adres: ul. Jachtowa 8, 84-360 Łeba;
- Osobiście poprzez pozostawienie formularza skargi w każdym biurze budowy dla poszczególnych etapów inwestycji (w trakcie budowy);
- Pisemnie za pośrednictwem poczty tradycyjnej na adres: MFW Bałtyk II Sp. z o.o. i MFW Bałtyk III Sp. z o.o., ul. Krucza 24/26, 00-526 Warszawa.

Projekty informują interesariuszy o CGM w ramach prowadzonych działań komunikacyjnych oraz zobowiązane są do regularnego raportowania społeczeństwu o jego wdrażaniu, jednocześnie chroniąc prywatność osób dotkniętych oraz przestrzegając między innymi, innymi ogólnego rozporządzenia o ochronie danych (RODO) UE.

Podsumowanie informacji na temat tego mechanizmu zostało również przygotowane dla wszystkich zainteresowanych stron w formie ulotki papierowej wraz z formularzem do wypełnienia.

Najnowsze działania związane z podnoszeniem świadomości na temat CGM w społecznościach objętych oddziaływaniem Projektów, są następujące:

- Czerwiec 2023 r. - otwarcie Lokalnego Punktu Informacyjnego w Łebie, który umożliwi wszystkim zainteresowanym stronom kontakt z Projektami i dostęp do aktualnych informacji
- Kwiecień 2024 r. - uruchomienie portalu internetowego Bałtyk123.pl, który ma zastosowanie do wszystkich projektów morskich farm wiatrowych Bałtyk (Bałtyk 1, Bałtyk 2 i Bałtyk 3), w celu zapewnienia unikalnej platformy komunikacji z interesariuszami. Nowy portal internetowy zawiera interaktywny mechanizm składania skarg i zażaleń;
- Formularz mechanizmu rozpatrywania skarg przygotowany w języku polskim i angielskim;
- Ulotka informacyjna w języku polskim, angielskim i kaszubskim;
- Umożliwienie interesariuszom wyboru preferowanego języka komunikacji w procesie składania skarg i zażaleń: polskiego lub angielskiego.

10 Monitorowanie i ocena

10.1 Przegląd

Monitorowanie i ocena są kluczowymi elementami procesu przywracania środków utrzymania i są wymagane przez wszystkie międzynarodowe standardy przesiedleń. Proces monitorowania i oceny bada, co zadziało i dlaczego, co nie zadziało i dlaczego, oraz jakie dostosowania, zmiany lub działania naprawcze należy wprowadzić.

Monitorowanie to pomiar w czasie, który wskazuje zbliżanie się do celu lub oddalanie się od niego. Ocena polega na wykorzystaniu tych danych, nadając im w ten sposób wartość. Z praktycznego punktu widzenia celem jest identyfikacja potrzeby wprowadzenia zmian lub działań naprawczych, które należy podjąć, aby osiągnąć ostateczne cele, w szczególności sprawiedliwe odszkodowanie i przywrócenie środków utrzymania.

Monitorowanie i ocena są zazwyczaj podzielone na trzy elementy, zdefiniowane poniżej

- Monitorowanie nakładów (lub postępów),
- Monitorowanie wyników (lub wydajności),
- Monitorowanie rezultatów (lub wpływu).

Monitorowanie nakładów (lub postępów): mierzy, czy nakłady są realizowane zgodnie z harmonogramem i z pierwotnym planem. Nakłady to usługi, zasoby lub towary, które przyczyniają się do osiągnięcia wyników, a ostatecznie do pożądaných rezultatów. Monitorowanie nakładów odbywa się wewnętrznie w sposób ciągły, często w ramach ogólnego systemu zarządzania projektem lub systemu zapewnienia jakości.

Monitorowanie wyników (lub wydajności): mierzy bezpośrednie, mierzalne rezultaty nakładów, na przykład liczbę osób otrzymujących odszkodowanie lub kończących szkolenie mające na celu przywracanie środków utrzymania. Monitorowanie nakładów i wyników pozwala śledzić efektywność realizacji projektu i wskazywać, czy konieczne jest wprowadzenie zmian w celu zwiększenia efektywności działania programu. Monitorowanie wyników odbywa się wewnętrznie.

Monitorowanie rezultatów (lub wpływu): Określa, w jakim stopniu nakłady i wyniki projektu osiągają lub prawdopodobnie osiągną cele programu. Typowym rezultatem wymagającym monitorowania jest przywrócenie lub odbudowa środków utrzymania. Ewaluacja rezultatów w połączeniu z wynikami monitorowania efektów wskazuje, czy program rzeczywiście działa i powinien być kontynuowany w obecnej formie, czy też konieczne jest wprowadzenie fundamentalnych zmian. Monitorowanie rezultatów jest zazwyczaj przeprowadzane przez niezależny podmiot zewnętrzny.

Monitorowanie rezultatów może być zintegrowane z procesem monitorowania zgodności i zakończenia oraz audytu, które są wymagane przez międzynarodowe przepisy dotyczące przesiedleń.

10.2 Monitorowanie nakładów i wyników

Wskaźniki nakładów i wyników przedstawiono w poniższej tabeli. Monitorowanie nakładów i wyników będzie przeprowadzane wewnętrznie przez inwestora.

Tabela 14 Wskaźniki nakładów i wyników

Wskaźnik	Źródło informacji	Częstotliwość pomiarów	KPI
Wskaźniki nakładów			
Całkowite wydatki na działania związane z przywracaniem środków utrzymania, w tym działania związane z TCM i niezwiązane z TCM	Dokumentacja finansowa – inwestor	Co pół roku	KPI
Liczba pełnoetatowych pracowników zajmujących się przywracaniem środków utrzymania	Inwestor	Co pół roku	-
Liczba dotkniętych oddziaływaniami Projektów osób, podzielona na kategorie (PAP ze statków komercyjnych, PAP ze statków rekreacyjnych), w tym osoby wrażliwe, z rozbiciem na płeć.	Skonsolidowana lista osób kwalifikujących się	Co pół roku	-
Wskaźniki wyników			
Liczba osób, które otrzymały rekompensatę TCM w danym okresie, z podziałem na kwoty	Dokumentacja zarządzania TCM	Co pół roku	KPI
Liczba wniosków o rekompensatę w ramach TCM otrzymanych w danym okresie	Dokumentacja zarządzania TCM	Co pół roku	-
Liczba umów w ramach TCM podpisanych w danym okresie	Dokumentacja dotycząca zarządzania TCM	Co pół roku	-
Kwota wypłat w ramach TCM zrealizowanych w danym okresie	Dokumentacja zarządzania TCM	Co pół roku	KPI
Liczba osób, które w danym okresie zapisały się na szkolenia z zakresu przywracania środków utrzymania niezwiązane z TCM (opcjonalnie: jeśli program będzie realizowany)	Inwestor	Co pół roku	KPI
Liczba osób, które pomyślnie ukończyły szkolenia ukierunkowane na przywracanie środków utrzymania w danym okresie	Inwestor	Co pół roku	KPI

Źródło: Sotis, 2025

10.3 Monitorowanie rezultatów

W ramach Projektów zostaną wykorzystane mierniki i kluczowe wskaźniki efektywności (KPI), przedstawione w poniższej tabeli, w celu monitorowania rezultatów działań w zakresie przywracania środków utrzymania.

Tabela 15 Wskaźniki rezultatów

Wskaźnik / zagadnienie	Sposób pomiaru	Częstotliwość	KPI
Skargi			
Średni czas rozpatrywania skargi	Mierzenie odstępu czasu pomiędzy zarejestrowaniem skargi a jej zamknięciem oraz czasu pomiędzy zarejestrowaniem skargi a pierwszym potwierdzeniem jej otrzymania	Kwartalnie	-
Liczba otwartych skarg oraz ich tendencja zmian w czasie	System zarządzania skargami	Miesięcznie	KPI
Liczba skarg złożonych w danym okresie oraz ich tendencja zmian w czasie	System zarządzania skargami	Miesięcznie	-
Liczba skarg rozpatrzonych (zamkniętych) w danym okresie oraz ich tendencja zmian w czasie	System zarządzania skargami	Miesięcznie	-
Powtarzające się skargi	System zarządzania skargami	Miesięcznie	-
TCM			
Średni czas wypłaty rekompensaty z TCM	Mierzenie czasu pomiędzy złożeniem wniosku o rekompensatę w ramach TCM a faktyczną wypłatą	Kwartalnie	KPI
Wykorzystanie rekompensaty	Na co zostały przeznaczone środki z rekompensaty? Badanie gospodarstw domowych objętych rekompensatą. Dane rozdzielone według płci.	Rocznie	KPI
Przywrócenie środków utrzymania			
Zmiana działalności (z rybołówstwa na inne źródło utrzymania) – dla osób przechodzących na inną działalność	Czy rybacy, którzy otrzymali rekompensaty i wsparcie, zdołali skutecznie przejść na inne źródło utrzymania? Porównanie wyników badań dotyczących działalności i źródeł utrzymania przeprowadzonych przed TCM oraz (1) rok po pierwszej wypłacie rekompensaty TCM i (2) po zakończeniu programu (badanie przejściowe rok po pierwszej wypłacie i ostateczne po zakończeniu). Podział na różne kategorie osób dotkniętych (statki rybackie komercyjne i rekreacyjne).	Dwa razy, w trakcie (rok po pierwszej wypłacie TCM) i po całkowitym zakończeniu	-

Wskaźnik / zagadnienie	Sposób pomiaru	Częstotliwość	KPI
Wznowienie działalności – dla osób, które nie przechodzą na inną działalność	Czy rybacy, którzy otrzymali rekompensaty i wsparcie, zdołali skutecznie reaktywować swoją działalność rybacką jako źródło utrzymania? Porównanie wyników badań dotyczących działalności i źródeł utrzymania przeprowadzonych przed TCM oraz (1) rok po pierwszej wypłacie rekompensaty TCM i (2) po zakończeniu programu (badanie przejściowe rok po pierwszej wypłacie i ostateczne po zakończeniu). Podział na różne kategorie osób dotkniętych (statki rybackie komercyjne i rekreacyjne).	Dwa razy, w trakcie (rok po pierwszej wypłacie TCM) i po całkowitym zakończeniu	-

Źródło: Sotis, 2025

10.4 Badanie monitorujące

10.4.1 Badanie przed wdrożeniem TCM

Po złożeniu wniosku do TCM, rybacy będą zobowiązani do wypełnienia kwestionariusza dotyczącego sytuacji społeczno-ekonomicznej oraz źródeł utrzymania, który posłuży jako baza wyjściowa (stan bazowy) przed rozpoczęciem programu TCM oraz działań związanych z przywróceniem środków utrzymania. Kwestionariusz obejmie następujące zagadnienia:

- Skład gospodarstwa domowego;
- Obecne źródła utrzymania, w tym rybołówstwo i inne;
- Orientacyjny roczny dochód;
- Umiejętności i aspiracje;
- Potencjalne czynniki podatności na zagrożenia.

Badanie to zostanie przeprowadzone wewnętrznie przez inwestora przy wsparciu audytora ds. zgodności, o którym mowa w sekcji 10.5 poniżej, w oparciu o ustrukturyzowany i zakodowany kwestionariusz, a jego wyniki zostaną podsumowane w raporcie z badania. W razie potrzeby wprowadzone zostaną korekty pod kierunkiem audytora ds. zgodności, a ich skuteczność zostanie sprawdzona w badaniu końcowym.

10.4.2 Badanie okresowe, po wdrożeniu TCM

Jak pokazano w powyższej tabeli, w ramach Projektów przeprowadzone zostanie jedno okresowe badanie monitorujące PAP w sytuacji po wprowadzeniu TCM, w celu sprawdzenia postępów w przywracaniu środków utrzymania oraz aktualnej sytuacji społeczno-ekonomicznej PAP, zgodnie ze wskaźnikami bazowymi wymienionymi w sekcji powyżej (10.4.1). W trakcie przetwarzania wyników ankiety zostaną wyodrębnione osoby kontynuujące działalność połowową od osób przechodzących na inne formy działalności zarobkowej. Ankieta zostanie przeprowadzona wśród wszystkich PAP.

Badanie to zostanie przeprowadzone wewnętrznie przez inwestora w oparciu o ustrukturyzowany i zakodowany kwestionariusz podobny do tego, który został użyty w badaniu bazowym.

10.4.3 Końcowe badanie monitorujące

Powyższe badanie zostanie powtórzone po całkowitym zakończeniu wszystkich działań, w tym pomocy osobom wrażliwym oraz przywróceniu środków utrzymania, i będzie stanowił warunek wstępny do przeprowadzenia Audytu Końcowego, o którym mowa w sekcji 10.6 poniżej.

10.5 Zewnętrzny monitoring zgodności

W ramach Projektów zostaną zamówione usługi zewnętrznego audytora ds. zgodności, który co sześć miesięcy będzie sprawdzał, czy realizacja programu jest zgodna z niniejszym LRP i wymogami międzynarodowymi.

Zakres prac audytora zgodności będzie obejmował następujące zadania:

- Ogólne:
 - Ocena ogólnej zgodności z zobowiązaniami zawartymi w niniejszym LRP i wymogami międzynarodowymi;
 - Przeprowadzenie podczas każdej podróży wywiadów z reprezentatywną grupą dotkniętych oddziaływaniami Projektów gospodarstw domowych, w celu oceny skuteczności realizacji rekompensat TCM; zmierzenia stopnia, w jakim standard życia i źródła utrzymania dotkniętych oddziaływaniami osób są przywracane lub poprawiane; oraz zebrania opinii na temat realizacji rekompensat TCM, inicjatyw przywracania źródeł utrzymania i zarządzania skargami;
- Proces wypłaty rekompensat:
 - Sprawdzenie czy kwalifikowalność jest zgodna z zobowiązaniami określonymi w niniejszym LRP.
 - Sprawdzenie czy uprawnienia TCM są realizowane terminowo, a jeśli nie, to czy opóźnienia są uzasadnione;
- Przywrócenie środków utrzymania:
 - Sprawdzenie czy środki inne niż TCM są wdrożone i odpowiednio realizowane;
 - Sprawdzenie skuteczności tych środków, w tym w porozumieniu z grupami docelowymi;

- Sprawdzenie rezultatów tych środków pod kątem przejścia na działalność niezwiązaną z rybołówstwem oraz przywrócenia działalności rybackiej w przypadku osób, które się na to zdecydowały;
- Monitorowanie i ocena:
 - Przegląd wewnętrznych procedur monitorowania i raportowania, w celu ustalenia, czy są one realizowane zgodnie z niniejszym LRP;
 - Przegląd wewnętrznych rejestrów monitorowania jako podstawy do identyfikacji potencjalnych obszarów niezgodności, powtarzających się problemów lub potencjalnie defaworyzowanych grup lub gospodarstw domowych;
 - Udział w opracowywaniu ankiet monitorujących (patrz 10.4 powyżej) i ich przetwarzaniu;
- Skargi:
 - Przegląd rejestrów skarg w celu wykrycia dowodów istotnych niezgodności lub powtarzających się problemów w realizacji działań lub zarządzania skargami;
 - Przegląd skuteczności procesu składania skarg jako takiego, zwłaszcza pod kątem szybkości, sprawiedliwości i równowagi płci w zarządzaniu skargami i ich rozpatrywaniu.
 - Sprawdzenie czy kanały składania skarg funkcjonują prawidłowo i pozwalają osobom dotkniętym Projektami (PAP) na składanie skarg w prosty i łatwy sposób;
- Osoby wrażliwe:
 - Ocena systemów wstępnej identyfikacji, identyfikacji, monitorowania i wsparcia osób wrażliwych, powiązanych rejestrów oraz ich funkcjonowania w celu ustalenia zgodności z postanowieniami niniejszego LRP.
- Wdrożenie:
 - Ocena czy zasoby są wystarczające do wdrożenia LRP oraz wszelkich wymagań dotyczących szkoleń lub budowania potencjału, w przypadku, gdy zaobserwowano luki lub konieczne są ulepszenia;
 - Ocena systemu zarządzania danymi, w szczególności w odniesieniu do procesu zarządzania TCM oraz jego wyników;
 - Porównanie rzeczywistych postępów z pierwotnym harmonogramem.

Monitorowanie zgodności będzie odbywać się dwa razy w roku podczas aktywnego wdrażania niniejszego LRP do momentu przeprowadzenia Audytu Końcowego (opisanego

w sekcji „10.6 ” poniżej). Audytor zewnętrzny poświęci około 3–4 dni na każdą z tych misji, z czego większość czasu zostanie przeznaczona na wizyty terenowe i wywiady w obszarze Projektów, w tym wywiady z kluczowymi informatorami i interesariuszami oraz dotkniętymi oddziaływaniami Projektów osobami. Każda z misji audytora zostanie zatwierdzona w formie niezależnego raportu. W przypadku stwierdzenia braków lub obszarów wymagających poprawy, audytor ds. zgodności zaleci działania do podjęcia na podstawie rozmów z interesariuszami oraz Inwestorem.

Audytor zgodności powinien zostać wybrany spośród renomowanych osób posiadających znaczne międzynarodowe doświadczenie w realizacji (nie tylko w audycie) działań związanych z rekompensatami i przywracaniem środków utrzymania, w tym współpracy z grupami rybaków.

10.6 Audyt końcowy

W ramach Projektów zostanie przeprowadzony przez podmiot zewnętrzny Audyt Końcowy, zgodnie z obowiązującymi standardami międzynarodowymi. Celem Audytu Końcowego jest sprawdzenie, czy wdrożony LRP skutecznie przywrócił standard życia i źródła utrzymania osób dotkniętych Projektami, a jeśli nie, to zalecenie niezbędnych działań naprawczych. W związku z tym audyt końcowy ma następujące cele:

- Sprawdzenie, czy wszystkie uprawnienia, środki i zobowiązania opisane w niniejszym LRP zostały zrealizowane;
- Ustalenie czy środki LRP były skuteczne w przywracaniu lub poprawie środków utrzymania osób dotkniętych oddziaływaniami Projektów (rybacy komercyjni i rekreacyjni);
- Sprawdzenie wszelkich systemowych skarg, które mogły pozostać nierozstrzygnięte;
- Określenie wszelkich działań naprawczych niezbędnych do osiągnięcia celów i zobowiązań LRP.

Ocena przywrócenia środków utrzymania będzie oparta na ilościowych badaniach okresowych i końcowych opisanych w sekcji „10.4 ” powyżej. Przy interpretacji wyników tych badań zostaną uwzględnione czynniki makroekonomiczne (na przykład inflacja, międzynarodowe i polskie zakazy połowów i ich ewolucja, ogólny wzrost gospodarczy lub recesja). Ponadto w Audycie Końcowym zostaną zastosowane podejścia jakościowe służące zbieraniu danych oraz ocenie standardów życia gospodarstw domowych. Szczególną uwagę poświęci się ocenie sytuacji gospodarstw domowych należących do grup wrażliwych oraz potencjalnym skutkom ze względu na płeć.

Raport z Audytu Końcowego przedstawi wnioski dotyczące skuteczności przywracania środków utrzymania oraz wskaże wszelkie działania korygujące niezbędne do zakończenia tego procesu w odniesieniu do osób dotkniętych Projektami (PAPs). Z

uwzględnieniem szczegółowej analizy ekonomicznych, społecznych i osobistych³⁶ warunków tych gospodarstw domowych, które nie przywróciłyby środków utrzymania, działania korygujące mogą obejmować dalsze wsparcie dla tych gospodarstw (w szczególności gospodarstw wrażliwych).

Audyt Końcowy zostanie przeprowadzony rok po zakończeniu aktywnej fazy wypłaty rekompensat i przywracania środków utrzymania. Audyt Końcowy może zostać przeprowadzony przez tę samą osobę, która przeprowadzała monitorowanie zgodności, lub innego konsultanta, w zależności od przypadku, na podstawie umowy zawartej z Inwestorem.

10.7 Ujawnianie wyników monitorowania

Zgodnie z SEP (sekcja 6.2) inwestor ma obowiązek przygotować roczny raport z monitorowania środowiskowego i społecznego, który zostanie ujawniony zewnętrznym interesariuszom. Raporty te mają obejmować między innymi wyniki środowiskowe i społeczne Projektu, działania związane z angażowaniem interesariuszy oraz zarządzanie skargami.

³⁶ Ponieważ wiele czynników niezwiązanych z Projektami może mieć wpływ na zdolność lub niezdolność niektórych gospodarstw domowych dotkniętych Projektami do przywrócenia środków utrzymania.

11 Plan działania

11.1 Role i obowiązki

LRP zostanie wdrożony przez Projekty.

11.1.1 Zasoby wewnętrzne

Za wdrożenie LRP odpowiada Menedżer ds. Interesariuszy przy wsparciu zespołu wyznaczonego do zarządzania interesariuszami w projektach Bałtyk 2 i 3 (Zespół ds. Zarządzania Interesariuszami). Menedżer ds. Interesariuszy podlega bezpośrednio Dyrektorowi Projektu, który ponosi całościową odpowiedzialność za wszystkie kwestie związane z projektem, w tym LRP.

Aby jeszcze bardziej wzmocnić relacje z lokalnymi interesariuszami projektów (w tym z rybakami), powołano dwóch Oficerów Łącznikowych ds. Społeczności (CLO) w Łebie i Ustce. Oficerowie Łącznikowi ds. Społeczności ściśle współpracują z Menedżerem HSE/SSU (Menedżerem ds. Bezpieczeństwa i Zrównoważonego Rozwoju) oraz Menedżerem ds. Interesariuszy. CLO są regionalnymi punktami kontaktowymi dla Projektów Bałtyk 2 i 3.

Zespół ds. Zarządzania Interesariuszami jest odpowiedzialny za wszystkie działania związane z informowaniem interesariuszy i konsultacjami z nimi, w tym za organizowanie konsultacji i wydarzeń informacyjnych na obszarze Projektów z udziałem dotkniętych społeczności, w tym Rybaków i zainteresowanych interesariuszy (władz miejskich i innych lokalnych i regionalnych agencji rządowych).

Menedżerem ds. Bezpieczeństwa i Zrównoważonego Rozwoju ponosi pełną odpowiedzialność za mechanizm rozpatrywania skarg i otrzymuje wsparcie od Zespołu ds. Zarządzania Interesariuszami w zakresie zapewnienia zarządzania i rozpatrywania skarg zgodnie z mechanizmem opisanym w rozdziale 9 powyżej.

11.1.2 Wsparcie zewnętrzne

Wsparcie we wdrażaniu LRP będzie również pozyskiwane u następujących partnerów:

- Firma konsultingowa, wspierana przez Morski Instytut Rybacki – Państwowy Instytut Badawczy (MIR), może być zaangażowana w zarządzanie rekompensatami TCM (konsultacje i informacje, przyjmowanie wniosków od operatorów statków, weryfikacja kwalifikowalności, współpraca z operatorami, podpisywanie umów, zarządzanie wypłatami rekompensat);
- Renomowane instytucje szkoleniowe będą zaangażowane w realizację elementów programu przywracania środków utrzymania niezwiązanych z TCM (w zależności od wyników badań/oceny potrzeb: szkolenia, poprawa zdolności do zatrudnienia, monitorowanie rezultatów).

LRP będzie podlegał okresowym przeglądom i aktualizacjom, jeśli zajdzie taka potrzeba, w miarę postępu Projektów, na podstawie wewnętrznego i zewnętrznego monitoringu

Projektów oraz informacji zwrotnych i obserwacji interesariuszy, a także w celu odzwierciedlenia zmian w obowiązujących regulacjach i standardach (w tym po finalizacji ostatecznego Kodeksu Dobrej Praktyki przewidzianego w ramach „Porozumienia Sektorowego”). Dodatkowo, przejście z mechanizmu rekompensaty przejściowej do długoterminowych działań na rzecz przywracania środków utrzymania będzie podlegać odrębnym konsultacjom i może wymagać aktualizacji niniejszego LRP.

11.2 Konsultacje i ujawnianie informacji

Konsultacje dotyczące LRP będą prowadzone zgodnie z następującymi przepisami i harmonogramem:

- Ujawnienie w języku polskim (wersje elektroniczne na stronie internetowej Projektów, ogłoszenia w portach o dostępności LRP wraz z linkiem w postaci kodu QR, wersja papierowa dostępna w Lokalnym Punkcie Informacyjnym w Łebie) – przewidywane na połowę września 2025 r. (publikacja na 30 dni);
- Spotkania konsultacyjne w kluczowych portach (Łeba, Ustka, Jarosławiec) z rybakami na temat LRP i TCM oraz zbieranie wniosków o rekompensaty finansowe – tydzień rozpoczynający się 22 września 2025 r.;
- Rozpatrzenie uwag, jeśli będzie to uzasadnione – październik/listopad 2025 r.

11.3 Harmonogram wdrożenia

Poniższy rysunek przedstawia orientacyjny harmonogram wdrażania LRP:

Rys. 30 Harmonogram wdrażania LRP

Nr	Działanie	2025		2026				2027				2028				2029	
		Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
1	Ujawnienie LRP i konsultacje																
11	Ujawnienie LRP w języku polskim	★															
12	Spotkania konsultacyjne w portach																
13	Uzasadnione zmiany w LRP wynikające z konsultacji		★														
2	Etap 1 TCM																
21	Rozpoczęcie procesu i udostępnienie informacji																
22	Składanie wniosków																
23	Weryfikacja wniosków																
24	Przygotowanie i podpisanie Porozumień																
25	Realizacja płatności																
3	Etap 2 TCM (etapowanie jak powyżej)																
4	Etap 3 TCM (etapowanie jak powyżej)																
5	Etap 4 TCM (etapowanie jak powyżej)																
6	Szkolenia i inne wsparcie pozafinansowe																
61	Ocena zapotrzebowania, inicjacja i przekazywanie informacji																
62	Ocena wykonalności we współpracy z instytucjami szkoleniowymi																
63	Ocena kwalifikowalności i sporządzenie indywidualnych planów szkoleniowych																
64	Negocjacje i porozumienia																
65	Szkolenia																
7	Monitoring																
71	Monitoring wewnętrzny																
72	Regularne przeglądy zgodności	★		★		★		★		★		★		★			
73	Audyt końcowy																★

Źródło: Sotis, 2025 r.

Załącznik 1. Przepisy UE

Przepisy UE	Krótki opis
Konwencja o ochronie środowiska morskiego obszaru Morza Bałtyckiego	Konwencja o ochronie środowiska morskiego obszaru Morza Bałtyckiego z dnia 22 marca 1974 r., zaktualizowana w 1992 r., ratyfikowana przez Polskę w dniu 18 czerwca 1980 r. oraz przez WE/UE w dniu 21 lutego 1994 r. Konwencja ustanawia komisję HELCOM³⁷, tworzy ramy dla współpracy międzynarodowej, informowania opinii publicznej i wymiany informacji na poziomie międzynarodowym, a także określa odpowiedzialność za zanieczyszczenia, w tym wykazy substancji szkodliwych dla środowiska morskiego itp. Konwencja definiuje zasadę zapobiegania zanieczyszczeniom, priorytetowe stosowanie najlepszych praktyk ekologicznych oraz najlepszej dostępnej technologii. HELCOM przygotował Plan Działań dla Morza Bałtyckiego, zaktualizowany w październiku 2021 r.³⁸, który obejmuje działalności związane z morzem, takie jak farmy wiatrowe (głównie w zakresie emisji hałasu podczas przygotowań, eksploatacji projektów oraz ich likwidacji) oraz działania związane z gospodarką rybną, w tym wytyczne dotyczące zrównoważonego korzystania z zasobów rybnych.
Dyrektywa ramowa w sprawie strategii morskiej	Dyrektywa 2008/56/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 czerwca 2008 r. ustanawiająca ramy działań Wspólnoty w dziedzinie polityki środowiska morskiego (dyrektywa ramowa w sprawie strategii morskiej). Dyrektywa odnosi się do Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza (UNCLOS)³⁹ zatwierdzonej decyzją Rady 98/392/WE z dnia 23 marca 1998 r. dotyczącą zawarcia przez Wspólnotę Europejską konwencji UNCLOS oraz Porozumienia z dnia 28 lipca 1994 r. dotyczącego stosowania części XI, i ustanawia ramy działań w zakresie strategii morskich dla każdego państwa członkowskiego. Strategia morska powinna być aktualizowana co 6 lat i konsultowana ze społeczeństwem. Zgodnie z dyrektywą Polska powinna opublikować i udostępnić społeczeństwu do wglądu streszczenia następujących elementów swoich strategii morskich lub ich aktualizacji: 1) wstępna ocena i określenie dobrego stanu środowiska; 2) cele środowiskowe; 3) programy monitoringu; 4) programy działań.
Dyrektywa w sprawie planowania przestrzennego obszarów morskich	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/89/UE z dnia 23 lipca 2014 r. ustanawiająca ramy planowania przestrzennego obszarów morskich (dyrektywa w sprawie planowania przestrzennego obszarów morskich). Dyrektywa ta nakłada na państwa członkowskie obowiązek opracowania planów zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich najpóźniej do dnia 31 marca 2021 r. Ustanawia również obowiązek przeglądu tych planów co najmniej raz na dziesięć lat. Wymaga ona zintegrowanego podejścia do planowania, z zaangażowaniem i konsultacjami z zainteresowanymi stronami, wykorzystaniem najlepszych dostępnych danych i informacji, uwzględnieniem interakcji między lądem a morzem, zapewnieniem współpracy transgranicznej między państwami członkowskimi oraz promowaniem współpracy z państwami trzecimi.
Dyrektywa w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska	Dyrektywa 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska. Cele dyrektywy są następujące: 1) zagwarantowanie prawa dostępu do informacji o środowisku, które znajdują się w posiadaniu organów publicznych lub są dla nich przeznaczone, oraz określenie warunków i praktycznych ustaleń dotyczących korzystania z tego prawa oraz 2) zapewnienie, aby informacje o środowisku były

³⁷ [HELCOM](#)

³⁸ [Baltic-Sea-Action-Plan-2021-update.pdf \(helcom.fi\)](#)

³⁹ [UNCLOS+ANNEXES+RES.+AGREEMENT](#)

Przepisy UE	Krótki opis
	udostępniane i rozpowszechniane wśród społeczeństwa w celu osiągnięcia jak najszerszej dostępności i upowszechniania informacji o środowisku.
Dyrektywy SEA i EIA	Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko oraz dyrektywa 2011/92/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko. Dyrektywy SEA i EIA, transponowane do polskiego prawa ustawą o OOS i SOOS, oraz konwencja z Aarhus regulują dostęp do informacji o środowisku, procedury informowania społeczeństwa i konsultacji społecznych w trakcie procesów OOS i SOOS.
Dyrektywy siedliskowa i ptasia	Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory oraz dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa. Dyrektywy te zostały ustanowione w celu ochrony środowiska naturalnego niektórych gatunków flory i fauny, a także grzybów i ich siedlisk (chronionych w ramach sieci Natura 2000). Dotyczą one również środowiska morskiego, w szczególności ssaków morskich i ptaków w Morzu Bałtyckim. Ocena oddziaływania projektów dokumentów strategicznych i planowanych inwestycji na gatunki i siedliska jest przeprowadzana zgodnie z procedurą określoną w dyrektywie siedliskowej, która w Polsce została transponowana do prawa krajowego ustawą o ochronie przyrody⁴⁰ i jest zintegrowana z procedurami Ustawa o OOS i SOOS.

Źródło: Sotis, 2025

⁴⁰Tekst jednolity Dziennik Ustaw z 2024 r., pozycja 1478, 1940

Załącznik 2. Przepisy polskie

Ramy prawne	Krótki opis
Ustawa o morskich elektrowniach wiatrowych	Celem ustawy z dnia 17 grudnia 2020 r. o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych jest wykorzystanie potencjału energetyki wiatrowej w polskiej wyłącznej strefie ekonomicznej oraz stworzenie rozwiązań prawnych, które będą wspierać wszystkie podmioty zainteresowane rozwojem sektora morskiej energetyki wiatrowej w Polsce. Ustawa określa: 1) zasady i warunki udzielania wsparcia dla energii elektrycznej wytwarzanej w morskich farmach wiatrowych; 2) zasady i warunki przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie budowy morskich farm wiatrowych; 3) zasady zarządzania zespołem urządzeń służących do przesyłu energii oraz morską farmą wiatrową; 4) wymagania dotyczące budowy, eksploatacji i likwidacji morskich farm wiatrowych. Ustawa weszła w życie 18 lutego 2021 r. Ustawa ta znowelizowała również ustawę przesyłową poprzez włączenie morskich farm wiatrowych do "inwestycji strategicznych", stanowiących inwestycje celu publicznego.
Ustawa przesyłowa	Ustawa z dnia 24 lipca 2015 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych określa zasady przygotowania i realizacji inwestycji strategicznych w zakresie sieci przesyłowych, sieci dystrybucyjnych i inwestycji towarzyszących, a także źródła ich finansowania. Ustawa ta kwalifikuje infrastrukturę przesyłową z morskich farm wiatrowych jako inwestycję strategiczną w sieci przesyłowej (od 2021 r.). Inwestycje te są inwestycjami celu publicznego w rozumieniu ustawy o gospodarce nieruchomościami.
Ustawa o bezpieczeństwie morskim	Ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie morskim jest podstawowym aktem prawnym regulującym kwestie bezpieczeństwa morskiego w zakresie budowy statku, jego stałych urządzeń i wyposażenia, inspekcji statku, kwalifikacji i składu załogi statku, bezpiecznego uprawiania żeglugi morskiej oraz ratowania życia na morzu. Rozdział 5a ustawy reguluje wymagania dotyczące bezpiecznej eksploatacji morskich farm wiatrowych. Morska farma wiatrowa musi spełniać wymagania dotyczące bezpieczeństwa, ochrony środowiska morskiego, ochrony granicy państwowej na morzu i obronności państwa określone w przepisach. Morskie farmy wiatrowe muszą być budowane i eksploatowane z zapewnieniem: 1) zgodności z uzyskanym pozwoleniem na wznoszenie lub wykorzystywanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń lub uzgodnieniem lub pozwoleniem na układanie kabli lub rurociągów w polskich obszarach morskich oraz decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach; 2) bezpieczeństwa żeglugi; 3) bezpieczeństwa personelu zaangażowanego w budowę, eksploatację i likwidację morskiej farmy wiatrowej; 4) funkcjonowania systemów łączności, bezpieczeństwa morskiego, ochrony granicy państwowej na morzu oraz obronności państwa; 5) ochrony środowiska morskiego. Przepisy te wymagają od inwestora morskich farm wiatrowych opracowania szeregu ekspertyz, które są zatwierdzane przez właściwe organy, w tym ekspertyz nawigacyjnych.
Ustawa o obszarach morskich	Ustawa z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej określa położenie prawne obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej, pasa nadbrzeżnego, portów i przystani morskich oraz zasady korzystania z tych obszarów, a także organy administracji morskiej i ich kompetencje oraz zadania Państwowej Morskiej Służby Hydrograficznej.

Ramy prawne	Krótki opis
	Wznoszenie lub wykorzystywanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń w polskich obszarach morskich wymaga uzyskania pozwolenia ustalającego ich lokalizację oraz określającego warunki ich wykorzystania na tych obszarach (art. 23). Budowa i użytkowanie morskich farm wiatrowych na morskich wodach wewnętrznych i morzu terytorialnym jest zabroniona. Artykuł 24 ustawy określa strefy bezpieczeństwa wokół sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń lub ich zespołów rozumianych jako grupa sztucznych wysp, konstrukcji lub urządzeń znajdujących się od siebie nie dalej niż 1000 m. Strefy bezpieczeństwa są również tworzone wokół kabli i rurociągów lub ich grup. Właściwy dyrektor urzędu morskiego może, w drodze zarządzenia, ustanowić strefy bezpieczeństwa dostosowane do rodzaju i przeznaczenia sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń lub ich zespołów, kabli lub rurociągów, sięgające nie dalej niż 500 m od każdego punktu ich zewnętrznej krawędzi, chyba że inny zasięg strefy jest dozwolony przez powszechnie przyjęte standardy międzynarodowe lub zalecony przez właściwą organizację międzynarodową. Dyrektor urzędu morskiego jest odpowiedzialny za określenie warunków poruszania się w obszarze strefy bezpieczeństwa, w szczególności może nałożyć ograniczenia dotyczące żeglugi, rybołówstwa, sportów wodnych lub nurkowych lub prac podwodnych. Ustawa reguluje zasady planowania i zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej – plany zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich. Plany zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej określają: 1) podstawową funkcję i dopuszczalne funkcje dla każdego z obszarów wyznaczonych w planach; 2) zakazy lub ograniczenia dotyczące korzystania z tych obszarów, z uwzględnieniem wymogów ochrony przyrody; 3) rozmieszczenie inwestycji celu publicznego; 4) kierunki rozwoju transportu i infrastruktury technicznej; 5) obszary i warunki: ochrony środowiska i dziedzictwa kulturowego; uprawiania rybołówstwa i akwakultury; pozyskiwanie energii odnawialnej; poszukiwania, rozpoznawania złóż kopalin oraz wydobywania kopalin ze złóż. Przed przyjęciem planu odbywa się udział społeczeństwa i szerokie konsultacje. Plan podlega okresowej ocenie, co najmniej raz na 10 lat.
Kodeks morski	Kodeks morski (ustawa z dnia 18 września 2001 r.) reguluje stosunki prawne związane z żeglugą morską i szeroko rozumianym wykorzystaniem morza do celów gospodarczych.
Prawo wodne	Prawo wodne (ustawa z dnia 20 lipca 2017 r.) reguluje gospodarowanie wodami zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, w szczególności kształtowanie i ochronę zasobów wodnych, korzystanie z wód oraz zarządzanie zasobami wodnymi. Ustawa ma zastosowanie do morskich wód wewnętrznych; do wód morza terytorialnego w zakresie planowania w gospodarowaniu wodami, ochrony przed zanieczyszczeniem ze źródeł lądowych oraz ochrony przed powodzią; a także do wyłącznej strefy ekonomicznej Rzeczypospolitej Polskiej w przypadkach określonych w ustawie. Zgodnie z ustawą co 6 lat przygotowywane są aktualizacje planu gospodarowania wodami, który obejmuje wody powierzchniowe i podziemne oraz wody przybrzeżne (dotyczy to przede wszystkim korytarza linii energetycznej), a także aktualizacje Programu ochrony wód morskich (dotyczy to również terenu farmy wiatrowej). Przyjęcie zaktualizowanego Programu musi nastąpić w drodze rozporządzenia. Projekt rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie przyjęcia Programu ochrony wód morskich (RC5) został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Ministerstwa Infrastruktury oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum

Ramy prawne	Krótki opis
	Legislacji, wraz z uzasadnieniem i oceną skutków regulacji. Proces legislacyjny jest obecnie (stan na listopad 2024 r.) w toku ⁴¹
Ustawa o OOŚ i SOOŚ	Ustawa o OOŚ (ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko) reguluje procedury SOOŚ i OOŚ zintegrowane z procedurami dotyczącymi oddziaływania na obszary Natura 2000 i cele ramowej dyrektywy wodnej. Zgodnie z ustawą wszystkie projekty dokumentów strategicznych, w tym dotyczących morskich farm wiatrowych, działalności morskiej itp., a także planowanych inwestycji wymienionych w rozporządzeniu, muszą zostać poddane procedurze screeningu lub pełnej oceny oddziaływania (odpowiedniej ocenie). Podczas procedur SOOŚ i OOŚ udział społeczeństwa jest zagwarantowany przez prawo. Zazwyczaj proces udziału społeczeństwa trwa 21 lub 30 dni, czasami odbywa się dwa lub trzy razy podczas procedur SOOŚ i OOŚ. Jeśli spodziewany jest wpływ na inne państwo, przeprowadza się procedury transgraniczne zgodnie z konwencją z Espoo⁴².
Prawo budowlane	Ustawa o budownictwie (ustawa z dnia 7 lipca 1994 r.) reguluje działania związane z projektowaniem, budową, utrzymaniem i rozbiórką obiektów budowlanych oraz określa zasady działania organów administracji publicznej w tych obszarach. Na podstawie tej ustawy wydawane są pozwolenia na budowę morskich farm wiatrowych oraz linii przesyłowych.

Źródło: Sotis, 2025

⁴¹ <https://legislacja.gov.pl/projekt/12389650>

⁴² Konwencja o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym (konwencja z Espoo) [Tekst konwencji](#) | [UNECE](#)

Załącznik 3. Wymagania kredytodawców

Instytucje finansowe (FI)	Wymagania FI
Międzynarodowa Korporacja Finansowa (IFC): Standard wydajności 5 „Nabywanie gruntów i przymusowe przesiedlenia”	PS5 definiuje wysiedlenie ekonomiczne jako utratę dostępu do zasobów niezbędnych do utrzymania, takich jak obszary morskie, i wymaga od sponsorów projektów zapewnienia sprawiedliwego odszkodowania i pomocy w przywróceniu środków utrzymania, co obejmuje przeprowadzenie spisu powszechnego, badań społeczno-ekonomicznych, identyfikację wszystkich użytkowników obszaru, ocenę zależności od rybołówstwa oraz opracowanie odpowiednich środków przywrócenia środków utrzymania w oparciu o rzetelne dane. Wymogi zgodnie z PS5: • Ochrona środków utrzymania nawet w przypadku braku fizycznego wysiedlenia – na przykład z powodu utraty dostępu do łowisk. • Opracowanie bazowych danych społeczno-ekonomicznych dotyczących użytkowników zasobów morskich, w tym danych demograficznych i operacyjnych (statki, porty, rodzaj połowów, intensywność użytkowania obszaru). • Analiza wpływu projektu na dochody gospodarstw domowych i sposób życia społeczności zależnych od rybołówstwa. • Obowiązek zapewnienia rekompensaty i wsparcia alternatywnych możliwości uzyskania dochodu lub szkolenia zawodowego.
Zasady Równikowe IV (2020) Zasada 2 – Ocena środowiskowa i społeczna Zasada 3 – Obowiązujące normy środowiskowe i społeczne Zasada 5 – Zaangażowanie interesariuszy Zasada 6 – Mechanizm rozpatrywania skarg Zasada 7 – Niezależna ocena	• Kompleksowa ocena wpływu na środowisko i społeczeństwo (ESIA), w tym przesiedlenie ekonomiczne z powodu ograniczenia dostępu do łowisk. • Przestrzeganie IFC PS5 jako dobrej praktyki międzynarodowej. • Stałe zaangażowanie zainteresowanych stron związanych z morzem. • Dostępny mechanizm rozpatrywania skarg dla rybaków i społeczności. • Niezależna ocena zgodności z EP4 i adekwatności LRP przeprowadzana przez stronę trzecią.
Europejski Bank Inwestycyjny (EBI): Standard 6 „Przymusowe przesiedlenia” (2022)	Standard ten wymaga identyfikacji i oceny wpływu na środki utrzymania oraz opracowania odpowiednich środków łagodzących i kompensacyjnych. W tym celu należy zebrać podstawowe dane społeczno-ekonomiczne. Wymogi wynikające ze standardu 6: • Identyfikacja wszystkich osób i źródeł utrzymania, na które projekt może mieć negatywny wpływ. • Zapewnienie przywrócenia lub poprawy warunków życia i poziomu dochodów osób dotkniętych projektem. • Zebranie szczegółowych danych dotyczących liczby statków rybackich działających na obszarze projektu, w podziale na kategorie długości i porty macierzyste.

Instytucje finansowe (FI)	Wymagania FI
	• Obowiązek sporządzenia mapy użytkowników zasobów morskich, w tym sposobu wykorzystania obszaru przez rybaków komercyjnych i rekreacyjnych. • Uwzględnienie skutków pośrednich (np. zmiany tras połowowych, wyczerpanie zasobów).

Źródło: Sotis, 2025

Załącznik 4. Projekty przepisów

Projekt przepisów	Charakterystyka
Projekt ustawy o zmianie ustawy o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych oraz niektórych innych ustaw. Obecnie dostępna jest wersja projektu z dnia 6 lutego 2025 r. wraz z informacjami na temat kolejnych etapów prac rządowych nad tą ustawą.	Projekt wprowadzał między innymi zmiany do ustawy o promowaniu produkcji energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych, tworząc podstawę prawną do wypłaty odszkodowań operatorom statków rybackich za utratę korzyści majątkowych w związku z budową, eksploatacją i likwidacją morskiej farmy wiatrowej oraz związanej z nią infrastruktury służącej do wyprowadzania mocy (w projekcie art. 84b). 11 czerwca na rządowych stronach internetowych⁴³ pojawiła się informacja, że w trakcie konsultacji międzyresortowych zrezygnowano z dodania art. 84b do ustawy o promocji wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych. Zgodnie z przekazanymi informacjami kwestia ta zostanie przeanalizowana w ramach dalszych prac legislacyjnych.
Projekt ustawy o pomocy państwa skierowanej do armatorów jednostek pływających w związku z wprowadzeniem zakazu połowów dorsza w Morzu Bałtyckim.	Celem ustawy jest zapewnienie wsparcia finansowego operatorom statków w celu odejścia od działalności spowodowanej wprowadzeniem zakazu połowów dorsza na Morzu Bałtyckim z dniem 1 stycznia 2020 r. Pomoc przyznana na mocy tej ustawy ma na celu wyrównanie sytuacji ekonomicznej podmiotów wykluczonych z otrzymywania wsparcia z funduszy unijnych, które w takim samym stopniu jak podmioty objęte tym wsparciem poniosły szkody w związku z wprowadzeniem zakazu połowów dorsza na Morzu Bałtyckim. Projekt ustawy dotyczy statków przeznaczonych lub używanych wyłącznie do uprawiania sportu lub rekreacji, w ramach prowadzenia działalności polegającej na odpłatnym udostępnianiu statku w celach połowu organizmów morskich na podstawie sportowego zezwolenia połowowego zgodnie z przepisami o rybołówstwie – pod warunkiem, że nie są one wykorzystywane do przewozu więcej niż 12 pasażerów w ramach tej działalności. Wsparcie finansowe oferowane z budżetu państwa ma zastosowanie do przedsiębiorcy, który: • zezłomuje statek, • zobowiązuje się do złomowania statku w ciągu 120 dni od otrzymania wsparcia lub • przekazuje statek organowi administracji publicznej lub szkole publicznej na cele niezwiązane z prowadzeniem działalności gospodarczej. Limit środków finansowych przeznaczonych na wsparcie finansowe wynosi 50 mln PLN. Proponowane kwoty pomocy mają zrekompensować utracone dochody właścicieli statków rekreacyjnych (wędkarskich) w latach 2020-2025, a także koszty opłat portowych, ubezpieczenia, podatków i wynagrodzeń pracowników poniesione w tym okresie. Kwoty te mają również zapewnić byt armatorom jednostek i ich rodzinom w sytuacji, gdy nie ma możliwości kontynuowania działalności gospodarczej i konieczne

⁴³ <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12394351/katalog/13110260#13110260>

Projekt przepisów	Charakterystyka
	jest kosztowne zutilizowanie statków. Wsparcie ma być udzielane jednorazowo na jeden statek, wyłącznie w 2025 r. W dniu 1 sierpnia 2025 rządowy projekt ustawy został skierowany do Sejmu ⁴⁴ .

Źródło: Sotis, 2025 r.

⁴⁴ [Projekt ustawy o pomocy państwa skierowanej do armatorów jednostek pływających w związku z wprowadzeniem zakazu połowu dorsza na Morzu Bałtyckim - Kancelaria Prezesa Rady Ministrów - Portal Gov.pl](https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12389350/katalog/13080039#13080039) i <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12389350/katalog/13080039#13080039>

Załącznik 5. Lista kontrolna weryfikacji wniosków

ETAP 1: Rejestracja wniosku

- ☐ Nadano numer identyfikacyjny wniosku
- ☐ Zarejestrowano datę i miejsca złożenia wniosku
- ☐ Określono formę wniosku (papierowa/elektroniczna/)
- ☐ Potwierdzono obecność podpisu wnioskodawcy
- ☐ Zweryfikowano kompletność wniosku i załączników
- ☐ Zarejestrowano dane osoby przyjmującej / operatora
- ☐ Wprowadzono kopię wniosku i załączników do bazy danych

ETAP 2: Weryfikacja danych kontaktowych

- ☐ Potwierdzono poprawność numeru telefonu
- ☐ Potwierdzono poprawność adresu e-mail
- ☐ W przypadku nieprawidłowych danych – wysłano prośbę o ich aktualizację
- ☐ Określono preferowaną formę kontaktu

ETAP 3: Ocena kompletności i poprawności wniosku

3.1. Dane formalne

- ☐ Dane wnioskodawcy są kompletne
- ☐ Dane kontaktowe są kompletne
- ☐ Dane statku są kompletne
- ☐ Zweryfikowano prawo do reprezentowania armatora

3.2. Wymagane załączniki

- ☐ Dostarczono wszystkie wymagane załączniki
 - ☐ Tytuł własności statku
 - ☐ Dokument potwierdzający status operatora statku
 - ☐ Specjalne zezwolenie połowowe (jeśli dotyczy)
 - ☐ Zaświadczenie o aktywności jednostki (jeśli dotyczy)
 - ☐ Pełnomocnictwo dla instytucji (jeśli dotyczy)
 - ☐ Pełnomocnictwo do reprezentowania (jeśli dotyczy)
 - ☐ Lista armatorów (jeśli dotyczy)

3.3. Działania w przypadku braków

- ☐ Wysłano prośbę o uzupełnienie brakujących danych lub dokumentów
- ☐ W przypadku braku odpowiedzi – wniosek odrzucony
- ☐ Zakończono procedowanie zgodnie z etapem 7

ETAP 4: Weryfikacja działalności połowowej w bazach danych

- ☐ Przeprowadzono ocenę aktywności połowowej w oficjalnych bazach danych
- ☐ (Fakultatywnie) Uzyskano dodatkowe informacje od wnioskodawcy
- ☐ Przeprowadzono dodatkową weryfikację w oparciu o przedstawione dowody
- ☐ Po analizie podjęto decyzję o kontynuowaniu lub powrocie do etapu 3.3.

ETAP 5: Przygotowanie porozumienia

5.1. Rejestracja danych wnioskodawcy

- ☐ Przesłano do inwestora dane wnioskodawcy celem rejestracji
 - ☐ Firma / imię i nazwisko
 - ☐ Adres
 - ☐ NIP, REGON, KRS (jeśli dotyczy)

- ☐ numer rachunku bankowego
- ☐ Inwestor zarejestrował dane wnioskodawcy
- ☐ Inwestor nie zarejestrował danych wnioskodawcy - przekazano wniosek do etapu 3.3

5.2. Sporządzenie i zawarcie porozumienia

- ☐ Opracowano projekt porozumienia
- ☐ Projekt porozumienia przesłano do wnioskodawcy
- ☐ Wnioskodawca odesłał podpisane porozumienie do inwestora
- ☐ Inwestor podpisał porozumienie i przekazał do wnioskodawcy
- ☐ Podpisany skan porozumienia zamieszczono w bazie

ETAP 6: Wystawienie faktury i realizacja płatności

- ☐ Wnioskodawca wystawił fakturę
- ☐ Faktura została zweryfikowana przez doradcę pod względem:
 - ☐ kompletności danych formalnych
 - ☐ zgodności z treścią porozumienia
 - ☐ poprawności stawki VAT oraz statusu podatkowego wystawcy
 - ☐ poprawności rachunku bankowego, w tym zgodności z dokumentacją i wpisem na białej liście VAT
- ☐ W przypadku nieprawidłowości – dokonano korekty i ponownej weryfikacji faktury
- ☐ Zweryfikowana faktura została przekazana do inwestora
- ☐ Inwestor zarejestrował wnioskodawcę w systemie
- ☐ Inwestor zrealizował płatność
- ☐ Potwierdzenie płatności oraz korespondencję zamieszczono w bazie

ETAP 7: Zamknięcie procesu wniosku o rekompensatę

- ☐ Zaktualizowano dokumentację w bazie
- ☐ Zarejestrowano datę zamknięcia procesu
- ☐ Zarchiwizowano komplet dokumentów
- ☐ Oznaczono status sprawy jako „zamknięta”

Załącznik 6. Wykaz wykorzystanych dokumentów

- Poprawa lub przywracanie źródeł utrzymania – dokument ramowy (LRF) dla komponentów morskich Projektów farm wiatrowych MFW Bałtyk II i MFW Bałtyk III, październik 2024 r. [bałtyk-ii-iii-lrf-komponenty-morskie-pl.pdf](#)
- Plan poprawy lub przywrócenia źródeł utrzymania (LRP) dla komponentów lądowych Projektów morskich farm wiatrowych MFW Bałtyk II i MFW Bałtyk III, czerwiec 2024 r. [bałtyk-ii-iii-lrp-komponenty-ladowe-pl.pdf](#)
- Plan zaangażowania interesariuszy (SEP), morskie farmy wiatrowe MFW Bałtyk II i MFW Bałtyk III, wrzesień 2024 r. [bałtyk-ii-iii-sep-pl-1 \(1\).pdf](#)
- Analiza raportów dotyczących rekreacyjnego rybołówstwa morskiego w latach 2016-2023, Wiadomości Rybackie, magazyn MIR - Narodowy Instytut Badawczy, WR 7-8 (260), lipiec - sierpień 2024 r., [WR-7-8.24-MIR.pdf](#)
- Scoping Report, Bałtyk 2 and Bałtyk 3 Offshore Wind Projects (Poland), March 2025
- Survey Report, Bałtyk 2 and Bałtyk 3 Offshore Wind Projects (Poland), April 15, 2025
- EBI: [Standardy środowiskowe i społeczne EBI](#)
- IFC: <https://www.ifc.org/content/dam/ifc/doc/2010/2012-ifc-performance-standard-5-en.pdf>
- [Zasady równikowe_EP4_lipiec 2020 r.](#)
- Analiza nawigacyjna dla zewnętrznej infrastruktury połączeniowej (ECI) morskiej farmy wiatrowej MFW Bałtyk I. Analiza na potrzeby raportu OOŚ przygotowana dla EKO-KONSULT Sp. z o.o., czerwiec 2024 r.